

Ivančna Gorica (domoznanstvo)
sp 908(497.4)
KLASJE
2005
352(497.4 Ivančna Gorica)

120050170,9

OBČINA IVANČNA GORICA
POŠTNINA PLAČANA PRI
295 IVANČNA GORICA
GROŠIPLJE
COBISS 0

KNJŽNICA IVANČNA GORICA
CESTA 2.GRUPE ODREDOV 17
1295 IVANČNA GORICA

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
Številka 9 letnik 11 november 2005

LaMas
RAČUNALNIŠKI INŽENIRING d.o.o.
Sokolska ulica 5, 1295 Ivančna Gorica
TEL: 01/7869-040 FAX: 01/7869-045
POPOLNA PONUDBA
Računalniki, tiskalniki, komponente...
Programi za podjetja in sam. podjetnike...
...za računovodstvo in trgovino
<http://www.lamas.si> e-mail: lamas@lamas.si

KAKŠNA BO LETOŠNJA BÉRA?

Počasi bo torej nastopal čas, ko bomo začeli zbirati vtise letošnjega leta in bo pod to dvatisočpeto letino treba potegniti črto. Bo naša bilanca bilanca uspeha? Nekaj je še časa za to, da bo, a če pomislimo, da nas bo že čez nekaj tednov prijela vročica »veselega decembra«, potem nam je jasno, da v teh zadnjih tednih leta ne bomo rešili vseh problemov, ki so se nam nakopičili čez leto.

In tako smo se ustavili pri razmišljjanju o praznikih in praznovanju. Pred kratkim smo se spominjali svojih bogatih kulturnih korenin iz časa reformacije na Slovenskem, nato pa je sledil dan spomina na vse tiste, ki jih ni več med nami. Buče smo pridelovali in razstavliali eni na Bučariji, drugi na svojih oknih in vratih. December pa se nas bo lotil v vsej svoji prazničnosti in čarobnosti, in gorje, če nas zaloti nepripravljene. Da le ne bomo pozabili na toplino in mir, ki v tem prav posebnem mesecu lahko vstopi tudi v naše domove in družine. Tudi Klasje bo v tem letu še enkrat pokukalo na plano. Kajpak bo tudi v njem praznično vzdušje, polno voščil in dobrih želja.

mš

BUČI SMO DALI NEKAJ VEC

str. 7

19.11. - 03.12. 2005
www.festival-sticna.si

str. 13

Foto: Matej Šteh

GRADNJA VODOVODA "VISOKA CONA STIČNA"

str. 2

PTIČJA GRIPA

str. 5

DAN ODPRTIH VRAT VIZ VIŠNJA GORA

str. 10

OBISK V RESTAVRATORSKI DELAVNICI

str. 13

RAZPIS ZA ŠPORTNIKA LETA

str. 19

Uredništvo sporoča, da bo tudi letos, kot je vsako leto običajno, prejemalo voščila in čestitke za objavo v prednoletni številki Klasja. Voščila sprejemamo do 5. decembra.

INTERALTA®
PVC OKNA IN VRATA
DO 30.11.2005
VAM NUDIMO
JESENSKI POPUST!
Pe Novo mesto, tel.: 041/846 034
Interalta d.o.o., Stegne 21c, Ljubljana
tel.: 01/511 16 24, fax: 01/511 15 43
www.interalta.si

SENČILA OVEN
IZDELAVA IN MONTAŽA

ŽALUZJE - ROLETE - KOMARNIKI - ROLO - PLISE - ZAVESE - TENDE - LAMELNE ZAVESE

Tomaž Oven s.p. Pot v resje 1 GSM: 031/679-079
1295 IVANČNA GORICA Tel./fax: 01/7878-266

CUGELJ
PVC okna, vrata
s krotnim tesnenjem

IGNAC CUGELJ s.p.
Stična 102,
Ivančna Gorica
tel./faks: 01/7878 535
gsm: 041/757 055

JERNEJEVA MALHA

Včasih smo na pomembne regionalne ceste napeljali zdrobljeno kamenje, da so se čez zimo utrdile in je bila spomladi pripravljene za trda kolesa voz.

Danes je drugače. Asfaltne ceste se urejajo vse leto, seveda če je gospodar vosten in če zadoščajo sredstva za vzdrževanje, popravila in modernizacijo. Državi zmanjka denarja, vožnja po cesti postane nevzdržna, promet narašča iz dneva v dan. Uporabniki dragih jeklenih konjičkov pa si želimo, da bi nam bila povsod na razpolago široka gladka cesta, še zdaleč ne taka, kot je republiška cesta Ivančna Gorica–Žužemberk in naprej. Cesta, če jo sploh lahko tako imenujemo, je tako poškodovana, da z rednimi popravili ni več mogoče vzdrževati cestišča, da se ne bi delala škoda na vozilih in bi bila vožnja normalna.

V Gorenji vasi bodo zgradili dva mostova in 700 m obnovljene ceste. Leta 2006 naj bi bila zgrajena nova cesta od Ivančne Gorice do križišča na Krki. Po zadnjih sestankih so predstavniki Direkcije za državne ceste zagotovljali, da bo poleg že obstoječe pogodbe za imenovan odsek razpisanih za 300 milijonov tolarjev investicijskih del, ki naj bi bila opravljena do jeseni 2006. Delno pa naj bi se v tem času sanirale še nekatere druge naloge, ki so v sklopu celotnega projekta na tej cesti.

S tem ne bi želel opravičevati investitorjev in neurejenega stanja na naših regionalnih cestah, temveč bi rad povedal, da so naloge v tej državi razmejene in da za regionalno cesto še vedno skrbijo država preko svojih institucionalnih vzdvodov. Koliko kot uporabniki lahko sprejmemo, da se vozimo po takih cestah, je stvar vsakega posameznika in njegove prilagojenosti na nepopolnost, na katero naletimo vsak dan v svojem življenju.

Pokažimo prizadetost na pravem mestu in na način, ki bo spodbudil, da se bodo stvari začele premikati na bolje. Ne bom govoril o strpnosti, vendar lahko rečem, da imajo pozitivne spodbude zanesljivo dober uspeh.

Državne organe seznanjamо s slabimi varnostnimi razmerami na tej cesti in tudi s prometnimi nesrečami, ki so delno plod slabih razmer. Prav zato v kratkem pričakujemo ministra za promet in zvezne ter državnega sekretarja, ki bosta zaradi vsega opisanega morala spodbuditi pospešitev izgradnje ceste, po našem mnenju najslabše v državi.

Na tistih manjših lokalnih cestah, ki še niso zgrajene, bodo v tem pozrem jesenskem času dela končana. Priprava na zimsko službo že poteka, zato je prav, da osvežimo spomin na naš odlok, ki prioriteto razvršča, kako se plužijo in drugače urejajo ceste glede na njihov pomen in potrebo. V okolju, kjer živimo, da ne rečem v krajevnih skupnostih, pa se moramo dovolj zgodaj dogovoriti tudi za pluženje manjših javnih površin in krajevnih poti, ki imajo že javni značaj. Spet moramo prepoznavati vzdrževalce cest na regionalnih, lokalnih in krajevnih poteh. Kolikor se bolj približujemo lastnemu dvorišču, toliko bolj smo odgovorni tudi sami za urejanje zimskih razmer za dobro sebe in okolice.

Ker pa že spodbujamo komunalne aktivnosti, je prav, da rečemo tudi besedo o izgradnji vodovoda od Dobrave do Stične ali, kot radi rečemo – vodovoda Visoka cona. Na Polževem so se že začeli prvi gospodinjski priklopi na zgrajeno vodovodno omrežje. Za naslednje leto načrtujemo kar dve območji, kjer bomo nadaljevali z dolgo pričakovano vodooskrbo. Še prej pa smo v svojem okolju poklicani k dobremu sodelovanju in sprejemaju investicije kot tiste dobrine, ki smo jo dobili prepozno, pa je vendar nadvje zaželeno.

Sicer pa je bilo to leto dovolj vode, in kot kaže, bo tudi vina dovolj, saj se Martin že smeje in vabi po pameti vse, ki mu izražajo slavoslov in izkazujejo temu patronu več spoštovanja kot ostalim svetnikom.

Župan Jernej

NA REGIONALKI PRI GORENJI VASI ŽE HRUMIJO STROJI

Dela na regionalni cesti Ivančna Gorica–Žužemberk so se res začela ob napovedanem času. Kar naenkrat je v Gorenji vasi nastalo pravo gradbišče, predvidena pa je rekonstrukcija cestišča ter izgradnja dveh novih mostičkov in dveh prepustov za površinsko vodo. Izvajalec je že opravil glavnino zemeljskih del in razširil cestišče. Svoje delo je opravilo tudi Javno komunalno podjetje Grosuplje, ki je moralo ustrezno premakniti vodovodno napeljavno vzdolž cestišča, delno pa je bilo treba napeljavno tudi zamenjati. Svoj vod glavnega telefonskega t.i. optičnega kabla za Suho krajino je moral prestaviti tudi Telekom. Skratka, rekonstrukcija približno 700 metrov dolge trase predvideva mnogo več aktivnosti, kot se je sprva zdelo.

Direkcija RS za ceste, ki je pristojna za vzdrževanje omenjene regionalne ceste, si je zastavila sorazmerno dolg rok za izvedbo načrtovanih del, računajoč seveda, da se bliža zima in z njo povezana slab vreme. Po besedah Tiborja Praprotnika iz Družbe za vodenje građenih državnih cest (DDC) bo izvajalec čim več dela opravil še pred zimo. Opozarja še, da bo v kratkem prihajalo tudi do pogostih delnih zapor s pomočjo semaforja, saj sicer rekonstrukcija ni možna. Ker je promet tu izredno gost, bo vsekakor dobrodošla potrebitnost voznikov, predvsem pa dodatna pazljivost. Nesreča s smrtnim izidom se je pred kratkim zgodila na isti cesti, le nekaj kilometrov dlje, v bližini križišča za Krko. Pazljivo in potrebitno torej!

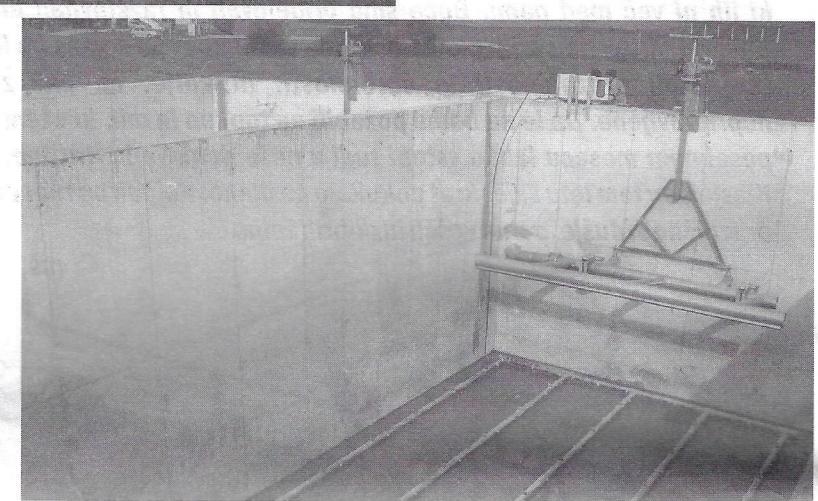

Leto se počasi nagiba h koncu, v naši občini pa je na posameznih gradbiščih še zelo živo. Obiskali smo nekaj velikih projektov, ki se izvajajo, da bi tudi na ta način predstavili delo naše Občine oz. Občinskega sveta. Največja investicija, ki še ni čisto končana, je gradnja čistilne naprave v Šentvidu, še kako pomembna pa je tudi gradnja stiškega vodovoda, imenovanega Visoka cona. V tem času se asfaltirajo naše lokalne in krajevne ceste, na poti proti Suhi krajini pa je država začela sanirati regionalno cesto na odseku Ivančna Gorica–Muljava pri Gorenji vasi.

ČISTILNA V ŠENTVIDU ŠE NI NARED

Zdaj se pa napetost res že kar stopnjuje. Dela na Šentviški čistilni napravi se zaključujejo in dan, ko bo začela delovati, je vse bliže. Trenutno se odpravlja posamezne pomanjkljivosti v zvezi z gradbenim delom, ki so ga zaupali marioborskemu podjetju NGR, d.d.. H koncu gre tudi inštalacija tehničnega in strojnega dela čistilne naprave, ki jo izvaja Stadij, d.o.o. iz Postojne. Za sredino novembra je predvideno asfaltiranje dovoza in ostalih površin ob čistilni napravi, seveda pa bo treba poskrbeti tudi za neposredno okolico. Travnik

ZAČELA SE JE GRADNJA VODOVODA »VISOKA CONA STIČNA«

Začetki projekta izgradnje vodovoda Visoka cona Stična segajo že v daljnje leto 1996, torej gre za enega prvih velikih komunalnih projektov takrat na novo nastale občine Ivančna Gorica. Naslednjega leta je bila izdelana lokacijska dokumentacija in lahko se je pristopilo k izdelavi projekta. Iskali so različne možnosti primerne oskrbe z vodo, za najprimernejšo varianto pa se je izkazala povezava načrtovanega vodovodnega omrežja z omrežjem na Mali Dobravi. Projekt je leta 2002 izdelalo podjetje Hidroinženiring iz Ljubljane, letošnjo jesen pa je bilo naposlед vse pripravljeno za začetek gradnje.

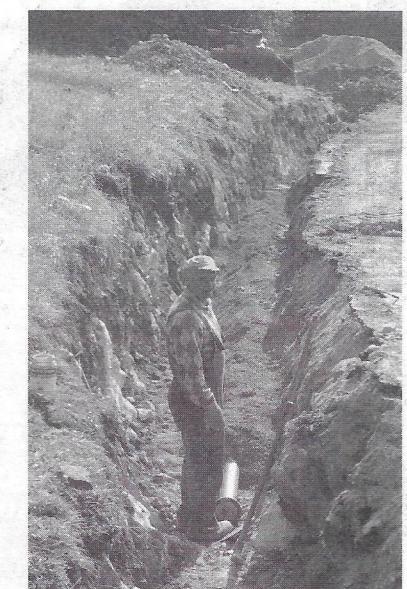
Novozgrajeno vodovodno omrežje

bo zajemalo območje od Male Dobrave preko Štorovja, Svinjske vasi in Kurje vasi do Nograda nad samostanom oz. do severnega pobočja nad Stično. Skupaj gre za nekaj več kot štiri kilometre dolgo traso, ki je razdeljena na šest odsekov. Do zdaj je bilo to območje deloma oskrbljeno s posameznimi vaškimi vodovodi ali pa priklopi na vodovod nizke cone, kar pa ni zagotovljalo primerenega tlaka. Cevovod bo speljan bodisi neposredno ob cestišču bodisi bo prečkal travnato pobočje. Predvidena je tudi izgradnja posameznih objektov, od hidrantov za zagotavljanje požarni varnosti do jaškov z regulatorji tlaka in prezračevalnih garnitur. Na

četrtem odseku je predviden tudi cevovod za nizko cono. Gradnja, katere vrednost je ocenjena na nekaj manj kot 100 milijonov tolarjev.

Na javnem razpisu Občine Ivančna Gorica so bile za izvajalca del izbrane Komunalne Gradnje Grosuplje, podizvajalcem pa sta dve domači podjetji: Rekon, d.o.o in Milan Pušljar, s.p. Podizvajalca sta začela z deli vsak na svojem koncu trase.

Predvidevajo, da bodo dela zaključili do konca leta 2006. Na vreme naklonjeno gradnji na terenu.

Matej Šteh

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica. Sedež uredništva: Ivančna Gorica, Cesta II. grupe odredov 17, telefon: 7869-400, fax: 7869-401, e-mail: klasje.casopis@siol.net. Uredniški odbor: Andrej Agnič, odgovorni urednik, Matej Šteh, pomočnik odgovornega urednika, Natalija Pavlin, Leopold Sever (zadnja stran), Maja Ficko, Marjeta Glavan (lektor), Simon Brekar (šport), Milena Vrhovec (kmetijstvo), Saša Senica (kulturna), Nataša Erjavec (gospodinjska stran), Damijela Pirman (Uradni vestnik). Oblika: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET d.o.o., Grosuplje, Pod gozdom c. 3/9; Tisk: KOCMAN Grafika d.o.o., Grosuplje, Jerova vas 10. Časopis KLASJE izhaja v 4.800 izvodih mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Prispevke sprejemamo do 20. v mesecu.

N.SI
Nova Slovenija
Krščanska ljudska stranka

Vsaka živa stvar se lahko ohranja in raste le iz svojih korenin; obstane pa lahko le, če postane nepogrešljivi del svojega okolja, če ga obenem sprejema in spreminja. To velja tudi za ljudi in njihove ustanove. Ljudje in ustanove ne morejo živeti, če ne čutijo svojega smisla in mu ne sledijo v svojih dejavnostih.

njih. Do pristnega smisla pa nas lahko privede le svoboden, jasen, oster in neprizanesljiv pogled navznoter in navzven. Tak pogled nam pove, da zvestoba ne nasprotuje odprtosti, da dostenjanstvo ne nasprotuje solidarnosti ter svoboda ne odgovornosti.

Iz govora predsednika dr. Andreja Bajuka na taboru Nove Slovenije

Vsi, ki smo se podali na katerokoli pot v življenju, zelo dobro vemo, da neizogibno pride do trenutkov, ko imamo občutek, da smo se izgubili, da ne vemo, kam in kako naprej in ali ima naša pot sploh še smisel. Takrat se oziramo naokoli, iščoč smerokazov in ljudi, ki bi nas lahko usmerili

ZDRAVNIK SLOVENSKEGA NARODA

naprej ter nam dali zagotovila, da smo na pravi poti, ki nas vodi proti cilju. V teh trenutkih negotovosti se nam lahko zgodi dvoje: bodisi da naletimo na nekoga s slabimi nameni in katerega napotki nam bodo slej ko prej škodovali, bodisi da naletimo na človeka, pri katerem v kosteh začuti-

more predstavljeni, kaj šele da bi ga doživel. Kot da dejstvo, da si begunec, ne prinaša zadosti velikih tegob, koliko bojev s samim sabo mu je šele prineslo dolgotrajno osvobajanje od strahov, pridobljenih v otroštvu. Ta pot ozdravljenja zahteva čvrst značaj, globoko vero in močno željo, doseči čustveno zrelost, ki ti omogoča, da spoštuješ samega sebe in druge.

Čustvena nedoraslost, mržnja do samega sebe in drugih se kaže v množični samomorilnosti in sovražnosti in nezaupanju do bližnjih. Vse to družbeno zlo so zmožni odpraviti le ljudje, ki so od tega že ozdravljeni in so tako postavljeni v vlogo zdravnikov družbe. Resnično, že sama navzočnost Andreja Bajuka deluje blagodejno in zdravilno za dušo in telo. Kdor se je imel priložnost z njim srečati, lahko to potrdi – namreč to, da ne samo njegova pojava, pač pa tudi njegov glas pomirja in napoljuje z energijo. Tako se ljudje s kakšne seje, kateri predseduje, vrnejo spočiti, energični in polni novih idej.

Pogled po strankah pokaže, da je Nova Slovenija stranka z najmanj škandali in najbolj zdravo politično kulturo. To pa je vsekakor zasluga predsednika Andreja Bajuka in njegove politike očiščenja in prenovitve slovenskega naroda. Njegovo vodstvo Slovenijo pelje po poti gotovega napredka in daje vsem Slovencem moči in zagona za vedno boljše in boljše življenje v resničnem zadovoljstvu in blagostanju.

Petja Mihelič, predsednik OO NSI
Ivančna Gorica

SDS

VABILO

Glede dogajanja v naši občini in tudi širše ima veliko občanov vprašanja, predloge in priporome. Zato vabimo vse občane, da se oglašajo v pisarni Občinskega odbora Slovenske demokratske stranke Ivančna Gorica, ki se nahaja v poslovnuem centru Žolnir, Sokolska ulica 5, Ivančna Gorica. Na voljo vam bomo vsak ponedeljek med 16. in 19. uro.

Podmladek SDS-a, Slovenska demokratska mladina OO Ivančna Gorica, pa vabi vse občane, ki se želijo seznaniti z osnovami računalnika (windowsi, internet) na brezplačno izobraževanje vsako sredo v tednu med 17. in 19. uro, na isti naslov.

Vabljeni!

OO SDS Ivančna Gorica predsednik Dušan Strnad

ZDRAVSTVENI DOM OBVEŠČA

Na mesto direktorja Zdravstvenega doma Ivančna Gorica je bil imenovan Janez Zupančič, dr.med., ki je položaj prevzel 1. novembra 2005. Zaradi tega njegovo delo v ambulanti poteka po spremenjenem urniku, in sicer:

OB TORKIH
OB SREDAH
OB PETKIH

od 13.00 do 19.30
od 6.30 do 13.00
od 6.30 do 13.00

Vse njegove paciente prosimo, da se v nujnih primerih obračajo na zdravnika, ki takrat dela. Obenem vas obveščamo, da od začetka leta 2005 v ZD Ivančna Gorica razpolagamo z lastnim ultrazvočnim aparatom in opravljamo samoplačniške storitve.

Ultrazvočna ambulanta dela

vsak ponedeljek od 15.45 do predvidoma 20. ure in vsak četrtek od 15.30 do 20. ure.

Ob ponedeljkih dela Matjaž Vrtovec, dr.med., ob četrtekih pa Mojca Tomažič, dr.med. Oba sta specialista radiologa.

CENIK UZ PREISKAV:

• TREBUH	8.000 SIT
• VRAT, MIŠICE, SKELET	9.500 SIT
• ORTOPEDSKI UZ	15.000 SIT
• SCROTUM	10.000 SIT
• PERIFERNE ARTERIJE ALI VENE	12.000 SIT
• DOPPLER VRATNIH ŽIL	12.000 SIT
• SRCE	15.000 SIT

DR.VRTOVEC: trebuh, vrat (vključno s ščitnico), arterije in vene - DR.TOMAŽIČ: trebuh, mišice, skelet
Ortopedski UZ opravi dr. PODOBNIK – ortoped, ki dela vsako drugo sredo popoldne, UZ srca pa dr. GORJUPOVA, ki opravlja tudi internistične pregledne, posebej še kardiološke in pulmološke. Pacienti se lahko naročajo pri sestri izbranega zdravnika oziroma na tel.št. 781-90-18. Čakalnih dob zaenkrat nimamo.

Janez Zupančič, dr.med., direktor

NOVA DEMOKRACIJA SLOVENIJE

NDS

OBČINSKI ODBOR NOVE DEMOKRACIJE SLOVENIJE

Bralcem Klasja sporočamo, da smo tudi pri tretji pobudi za ureditve okolice stanovanjskih blokov v Ivančni Gorici (lahko rečemo ožjega centra občine) ostali v občinskem svetu brez podpore ostalih strank oziroma njihovih svetnikov. Trdno smo odločeni, da bomo pobudo vztrajno obnavljali, tako kot je bilo pač treba več let vztrajati pri pobudi za izgradnjo višinske cone vodovoda v Stični.

Najbrž so še odprte in nerešene zadeve, zato bralce vabimo, naj se nam pridružijo. Najdete nas na spletni strani www.nds.si.

Smo občutljivi in dovezni za probleme prebivalcev.

Nikolaj Erjavec, predsednik

REPUBLIKA SLOVENIJA

UPRAVNA ENOTA GROSUPLJE

Kolodvorska 2, 1290 GROSUPLJE

Tel.: 01 7810 900 / Fax: 01 7810 919

e-naslov: ue.grosuplje@gov.si

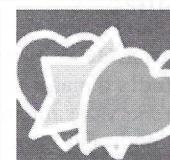
<http://upravneenote.gov.si/upravneenote/grosuplje/>

ANKETA O ZADOVOLJSTVU STRANK S STORITVAMI UPRAVNE ENOTE GROSUPLJE

Občane obveščamo, da bo Upravna enota Grosuplje izvajala anketo o zadovoljstvu strank s storitvami Upravne enote Grosuplje, in sicer od 2. novembra 2005 dalje ob uradnih dnevih, torej ob ponedeljkih, sredah in petkih, vse do pridobitve ustrezne številne izpolnjene anketske listov. Anketa se bo izvajala tudi na Krajevnem uradu Ivančna Gorica. Občane prosimo, da se vabilu odzvojeno in izpolnilo anketski list, ki jim ga bodo ponudili anketary.

Za sodelovanje se vam zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Nevenka Dolgan, univ.dipl.prav., načelnica

SOCIALNI DEMOKRATI

OBMOČNA ORGANIZACIJA GROSUPLJE

Adamičeva 14

1290 Grosuplje

OBVESTILO

Obveščamo vse naše cenjene člane in simpatizerje, da od 1. 6. 2005 organiziramo na sedežu stranke, Adamičeva 14, Grosuplje, vsak torek od 9. do 10. ure in vsak četrtek od 18. do 19. ure dežurstvo. V tem času vam bodo na voljo odgovorni člani vodstva območne organizacije stranke in tudi občinskega odbora stranke, ki vam bodo posredovali ustrezne odgovore na vaša vprašanja in vam pomagali rešiti vaše morebitne probleme. Na vašo željo bomo organizirali tudi razgovore s člani republiškega vodstva stranke.

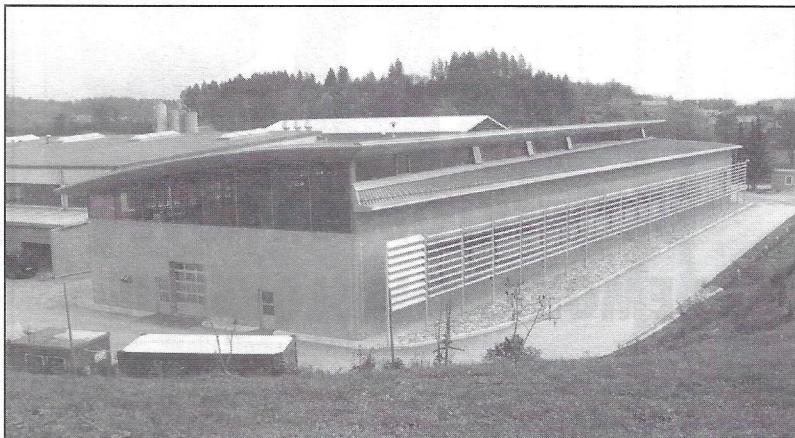
Ob tem času bo tudi možen vpis v stranko za nove člane.

Obiščite nas, zelo bomo veseli vašega obiska.

Območna org. Socialnih demokratov Grosuplje

Trimove nagrade za arhitekturne dosežke 2005

NAGRAJENA AKRAPOVIČEVA INDUSTRIJSKA HALA

Letošnja jesen je bila bogata z nagradami za arhitekte in projektante, ki pri svojem delu uporabljajo materiale iz Trima. Direktorica podjetja Trim Tatjana Fink in Miloš Ebner, predsednik ocenjevalne komisije, sta v Vilenici podelila 16 arhitekturnih nagrad za izvirno izvedene rešitve s proizvodi Trima. Med njimi je tudi Akrapovičeva industrijska hala, ki so jo načrtovali Slavojka Akrapovič, Peter Frelih, Elena Kalamutov, Gorana Vesel in Peter Kranjc.

Pred dvema letoma so v podjetju Trimo prvič razpisali natečaj za mednarodne Trimo arhitekturne nagrade, s katerim so želeli arhitekte in projek-

tante spodbuditi k uporabi Trimovih proizvodov v sodobni arhitekturi. Število prijavljenih projektov je preseglo pričakovanja, prav tako pa tudi kakovost in inovativnost. Podobno je bilo tudi letos, saj se je štiričlanska ocenjevalna komisija odločila, da poleg glavnih dodatno podeli še osem posebnih priznanj. Ena od njih so prejeli načrtovalci proizvodne hale Akrapovič, med katerimi je tudi Slavojka Akrapovič. Pri načrtovanju in izvedbi omenjenega objekta gre za izvirno rešitev, ki izstopa s svojo zavorno in zaokrožna celoto.

Kot so povedali v Trimu, so vsi nagrajeni projekti vrhuncem dosežkov

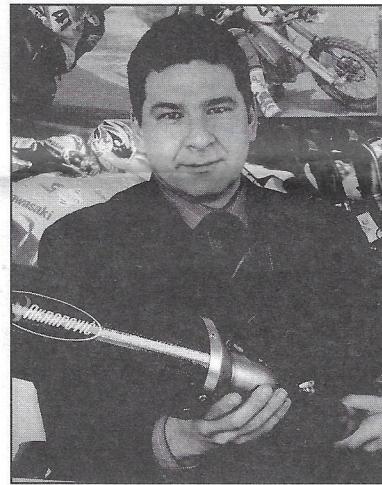
sodobne gradnje. Prijavljenih je bilo 77 projektov iz vse Evrope, med katerimi so podelili štiri nagrade za celovite arhitekturne rešitve, štiri nagrade za inovativno uporabo Trim proizvodov in osem posebnih nagrad. Za nagrade so namenili sklad v vrednosti 20.000 evrov. V Trimu so ponosni, da so s svojimi izdelki in

podporo del kreativnosti, ponosni pa smo lahko tudi prebivalci naše občine, saj imamo v svojem okolju objekte, ki izpolnjujejo najvišje arhitekturne kriterije.

Franc Fritz Murgelj

ROBERT LIČEN NI VEČ IZVRŠNI DIREKTOR V AKRAPOVIČU

Robert Ličen, letošnji dobitnik priznanja mladi menedžer, ni več izvršni direktor podjetja Akrapovič.

Kot sam pravi, je projekt reorganizacije ter umestitev inovativnega in tehnološko naprednega podjetja v svetovni prostor, za kar ga je pred petimi leti povabil v podjetje Igor Akrapovič, uspešno zaključen. Uvedli so nov sistem porazdeljene odgovornosti direktorjev posameznih organizacijskih enot.

Letos bo namreč podjetje Akrapovič pridelalo največji promet (19,5 milijonov evrov) in dobiček (5,7 milijona evrov) v vsej svoji zdognosti. Robert Ličen se je z Akrapovičem razdel v prijateljskem slogu. Mandat direktorja oz. delovno razmerje mu poteče konec leta, do takrat pa si bo vzel daljši dopust.

Ličen je v podjetje Akrapovič prišel aprila 2001 in v slabih petih letih iz obrtne delavnice z velikim potencialom postavil uspešno in tehnološko napredno organizirano industrijsko podjetje, ki je v svetovnem merilu najuspešnejše v svojem proizvodnem segmentu. Letošnje rekordne poslovne rezultate bodo naslednje leto povečali vsaj za 15 odstotkov. Nov mejnik pa bo podjetje Akrapovič postavilo leta 2007, ko bodo na zemljišču današnjega parkirišča za zaposlene začeli graditi nov proizvodno-logistični center, v katerem bodo izdelovali tudi izpušne sisteme za športne avtomobile.

Franc Fritz Murgelj

PODPORA PODJETNIKOM

IZPOSTAVA CENTRA ZA RAZVOJ LITIJA V GROSUPLJEM

Območna obrtna zbornica Grosuplje se je, da bi razširila podjetniško podporno in razvojno okolje s kakovostnimi storitvami na območju občine Grosuplje, povezala s Centrom za razvoj Litija (RCL) kot enim od bolj uspešnih in perspektivnih lokalnih pospeševalnih centrov v Sloveniji. Oktobra 2005 je tako začela delovati Izpostava RCL v prostorih v Doma obrtnikov v Grosupljem.

Potreba po dopolnitvi podjetniškega podpornega okolja

Pisarna Območne obrtne zbornice (OOZ) Grosuplje je bila doslej tako rekoč edino mesto na območju občine Grosuplje in širše, kamor so se obrtniki (člani OOZ), drugi podjetniki in vsi potencialni podjetniki obračali po informacije in svetovanje v zvezi z začetkom dejavnosti in tudi s celotno paletto podjetniške problematike. Ker pa je OOZ Grosuplje v

tridesetih letih obstoja verjetno najbolj verodostojno zaznavala domaći podjetniški utrip, je tudi v današnjem času opredelila potrebe v lokalnem okolju predvsem na področju informiranja podjetniške populacije, pomoci pri pridobitvi virov financiranja podjetniškega razvoja, svetovanja pri rasti podjetja in oblikovanja ter izvajanja razvojnih projektov, usposabljanja in izobraževanja podjetnikov in njihovih zaposlenih, spremjanja trendov v regiji in Sloveniji, spodbujanja inovacij in zaščite intelektualne in industrijske lastnine, raziskave noveih tržišč in izdelkov.

Idejo o razširjenosti podjetniškega podpornega okolja, katere gonična sila je bil predsednik OOZ Grosuplje Jože Intihar, sta podprtli tudi občini Grosuplje in Ivančna Gorica. Pri iskanju partnerskih povezav je na najboljši odziv naletel pri Centru za razvoj Litija, ki ga je pozneje tudi vodstvo zbornice ocenilo za najboljšo izbiro.

Dejavnost in dosežke Centra v petih letih delovanja ter aktualne projekte za podjetnike Grosuplja in Ivančne Gorice bomo predstavili prihodnji.

Tako se je rodila zamisel o ustanovitvi izpostave s sedežem v dograjenih podstrešnih prostorih Doma obrtnikov v Grosupljem. Izpostava je v oktobru 2005 že začela delovati in je v vsemi oblikami podjetniškega svetovanja podjetnikom na voljo vsak po-nedeljek od 9. do 15. ure, v prostorih Doma obrtnikov v Grosupljem.

Obrtniki, podjetniki, vabljeni na Center za razvoj Litija, IZPOSTAVA GROSUPLJE!

IZOBRAŽEVANJE

Razvojno organiziranje podjetij

Da bi se pripravili na razpise v prihodnjem letu, vas vabimo na animacijsko delavnico, na kateri bomo predstavili:

- razvojno organiziranje podjetij za prijavo na razpise
- subvencije ob zaposlitvi brezposelnih
- program vavčerskega svetovanja in možnosti koriščenja subvencij IKT v podjetju.

GOSPODARSKI INFO

Ob nedeljah odprta večina trgovin?

Predlog novele zakona o trgovini določa, da so lahko v nedeljo brez omejitve odprte vse prodajalne s površino do 200 kvadratnih metrov, kar je 84 odstotkov vseh prodajaln. Prodajalne z nujnimi živiljenjskimi izdelki, večje od 200 kvadratnih metrov, pa bi lahko obratovale do deset nedelj v letu. Ministrstvo za gospodarstvo ocenjuje, da bi se na ta način zadostilo osnovnim potrebam potrošnikov glede oskrbe z nujnimi živiljenjskimi izdelki, hkrati pa bi vplivalo na konkurenčnost malih podjetij oziroma malih trgovcev, za katere nedeljsko obratovanje predstavlja velik del prihodka. Taka ureditev bi zagotovila tudi boljšo konkurenčnost slovenskega turizma. Zakon bo začel veljati 1. januarja prihodnje leto, zato na ministrstvu ne morejo več čakati na socialni dialog s predstavniki združenja trgovine in predstavniki sindikata delavcev trgovine.

Bankovec za en evro?

Poslanci v Evropskem parlamentu so podpisali peticijo, v kateri pozivajo k uvedbi bankovcev za en in dva evra. Nekateri med njimi so prepričani, da bi tako prispevali k uspešnejšemu boju proti inflaciji, obenem pa bi omogočili evropskim državljanom, da bi se bolj zavedali dejanske vrednosti kovancev omenjenih vrednosti. Ljudje se namreč še vedno niso navadili uporabljati kovancev za en in dva evra, prav tako nimajo prave predstave o tem, koliko so le-ti dejansko vredni, je zapisano v peticiji, ki jo je podpisalo 376 od skupaj 732 evropskih poslancev.

Cene tudi v evrih že 1. marca 2006

Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih predvideva s 1. marca 2006 obveznost dvojnega informativnega označevanja cen, namenjenega predvsem informirjanju potrošnikov pred uvedbo evra, njihovega postopnega prilaganja in priprave na vrednotenje cen blaga in storitev v evrih. S čimprejšnjo uvedbo takšnega dvojnega označevanja bomo pri nas preprečili morebitne špekulacije trgovcev in zvišanje inflacije zaradi uvedbe evra, kot smo jim bili priča v nekaterih drugih evropskih državah.

Franc Fritz Murgelj

Razmišljate o nakupu stanovanja, hiše, avtomobila, ... ?

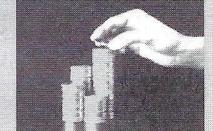
Razmišljate o varni prihodnosti za vašo družino ? STE podjetnik in iščete ugodne vire financiranja ?

Skupina premoženjskih svetovalcev

poišče za

VAS najugodnejšo rešitev !

POKLICITE ZDAJ ! TEL.: 040-491-039 !

Ta kupon velja za uro premoženjskega svetovanja !

Veljavnost kupona: 15.12.2005 Breg d.o.o.

Ena in Ena = 3

Delavnico bo izvajal Dobrin Tavčar, podjetniški svetovalec specialist z bogatimi izkušnjami na področju informacijsko komunikacijskih tehnologij.

Termini in lokacije delavnic:

• v četrtek, 24. 11. 2005, ob 17. uri na Območni obrtni zbornici **Grosuplje**, Ob Grosupljščici 1/b

• v torek, 29. 11. 2005, ob 17. uri v sejni sobi Predilnice **Litija**, Kidričeva 1.

»Z uporabo informacijsko komunikacijskih tehnologij (IKT) do boljše poslovne odličnosti«

Program delavnic:

- Kako z izbiro prave strojne in programske opreme ter s primernim šolanjem poenostaviti in poceniti posovanje podjetja,

- Kakšen računalnik je primeren za kaj, kje se pri nakupu HW&SW spača varčevati in kje ne,

- Kako si postaviti prioritete nakupov,

- Kateri poslovno-računovodski program, program za pisarniško poslovanje naj izberemo za določeno podjetje,

- Kako poskrbeti za varnost podatkov,

- Izbira primerenega izobraževanja,

- Pridobitev subvencije za uvedbo IKT v podjetju.

Prijave in informacije:

Dodatne informacije so na tel. 01 896 2715 ali 051 312 738. Udeležba na delavnici je **brezplačna**, potrebna je le predhodna prijava (na priloženi prijavnici, info@cr-litija.si, www.litija.net/rcl/) vsaj 5 dni pred izbrano delavnico.

Center za razvoj Litija
Izpostava Grosuplje

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Veterinarska uprava
Republike Slovenije
Veterinarska inšpekcijska
Območni urad Ljubljana
Cesta na Krko 7, 1290 Grosuplje.
Tel.: 01 781-08-10
Fax: 01 788-89-17

Opozarjam vse rejce perutnine, da so dolžni VSO domačo perutnino zapreti tako, da ne bo možen stik domače perutnine z divjimi ptiči!

Ukrep je odrejen s SKLEPOM o uvedbi ukrepov z aviarno influenco, ki se je pojavila do sedaj, v sosednji HRVASKI.

Vse občane naprošamo, da redno spremljajo obvestila o ukrepih v zvezi z boleznjijo in se danih navodil tudi striktno držijo!

Veterinarski inšpektor:
dr. Rozalija FUCHS, dr. vet. med.

NAVODILA VETERINARSKE INŠPEKCIJE OU LJUBLJANA

Na podlagi Sklepa o uvedbi ukrepov v zvezi z aviarno influenco (Ur. l. RS, št. 94/05 in 95/05) se rejcem perutnine:

- Prepoveduje gojenje perutnine in drugih ptic gojenih v ujetništvu na prostem. Perutnino je potrebno zapreti v zaprte prostore kot so hlevi, kurniki ipd.
- Vodna zajetja na prostem, ki so za nekatere vrste perutnine potrebna zaradi dobrega počutja živali, morajo biti zaščitena na način, ki preprečuje dostop divjim pticam.
- Perutnino je prepovedano oskrbovati z vodo iz površinskih vodnih zajetij, do katerih imajo dostop divje ptice, če voda ni obdelana na način, ki zagotavlja uničenje virusa aviarne influenza.
- Na celotnem teritoriju Republike Slovenije je prepovedano zbiranje perutnine in drugih ptic gojenih v ujetništvu, na trgih, predstavah,

razstavah in kulturnih prireditvah. Imetniki perutnine morajo onesmogoti direkten in indirekten kontakt med domačo perutnino na svojem gospodarstvu in prosto živečimi vrstami ptic, predvsem prostoživečimi vodnimi pticami, zato bo v bodoče nujno, da bodo rejci zagotavljali zaprte prostore za perutnino, ki bodo ustrezali vsem pogojem za dobro počutje živali v skladu z zakonom o zaščiti živali. Na kužno bolezen pri perutnini se suni pri povečanem številu poginov živali iste vrste:

- 1. v jatah do 25 živali pomeni to pogin vsaj 5 živali iste vrste v 2 dneh in prisotni klinični znaki,
- 2. v jatah do 350 živali pomeni to 10% pogin živali v 2 dneh in prisotni klinični znaki.
- 3. v jatah nad 350 živali se za sum smatra tudi:
- zmanjšanje porabe hrane in vode

Veterinarska inšpekcijska
OU Ljubljana

Ptičja gripa? Posrečen izraz za označitev te naleznih bolezni, ki obstaja in ima določene posledice ne le za živalski svet, pač pa tudi za človeka. Toda zaenkrat v Evropi še ne. Je pa Evropa, katere del smo tudi Slovenci, sprejela vse potrebne preventivne ukrepe, da bi se t.i. aviarna influenza ne razširila. Pri tem pa je nam prebivalcem te Evrope vzbudila kanček negotovosti ali celo strahu, da nas res lahko doleti nekakšna sodobna kuga, če se lahko tako izrazimo. Dejstvo je, da so vsi ti ukrepi potrebnii in bi jih moral sprejemati dobrohotno, je pa razumljivo, da se nam vsakršno varovanje pred boleznjijo zdi nesmiselno, dokler naše kokoši pridno nesejo jajčka.

Iz objavljenega obvestila veterinarske inšpekcijske je moč ugotoviti, da moramo svoje kokoši oz. tudi vso perutnino, ki jo gojimo doma, primerno zaščiti oz. ji preprečiti stik s pticami. Če pa je izdan tak ukrep, je torej logično, da bo pristojna služba

izvajala tudi nadzor in ukrepala s sankcijami. Po besedah veterinarske inšpektorice območne enote Grosuplje Rozalije Fuchsove je enota v zadnjih tednih redno izvajala kontrolo po domačijah na območju, ki ga pokriva, torej tudi po naši občini. Razlika je le ta, da je bila kontrola od 26. oktobra do 7. novembra preventivna oz. samoiniciativna in brez sankcij, po 7. novembru pa se izvaja le na poziv oz. prijavo in v primeru neizpolnjevanja ukrepov inšpektorica zahteva tudi kazen v višini 30.000 tolarjev. Le-ta se lahko polovično plača v roku 8 dni.

Imetnikom domačih kokoši torej ne preostane drugega, kot da res poskrbijo za primerno zaščito, pri čemer pa je po besedah Fuchsove treba upoštevati dejstvo, da so pogosteje okužene vodne ptice, torej race, čaplje ipd. Zanje bi ustrezala zaščita v obliki ograj ali plah. Potemtakem naj bi vrabci in podobne ptice ne predstavljali nevarnosti ...

Matej Šteh

PANDEMIJE PTIČJE GRIPE NI IN VERJETNOST ZANJO JE MINIMALNA

Pri širjenju naleznih (kužnih) bolezni poznamo tri kategorije naleznosti. Lahko gre za posamezne ali maloštevilne (sporadične) primere pojavov bolezni, lahko se nalezljiva bolezen razširi na širša, a še vedno omejena področja (mesta, pokrajine, posamezne kontinente) in v takih primerih govorimo, kadar gre za razširjenost med ljudmi, o epidemiji, in kadar gre za razširjenost med živalmi, o epizootiji bolezni. Samo če take bolezni zavzamejo najširši obseg in prizadene večji del sveta ali celo ves svet, govorimo pri ljudeh o pandemiji, pri živalih pa o panzootiji. To izrazje si je pomembno zapomniti, ker se epidemiološki ukrepi zatiranja bolezni bistveno razlikujejo od epizootioloških.

Zaenkrat se je ptičja gripa razširila samo med pticami (gojenimi in divjimi) v Aziji v obliki epizootije. Pri ljudeh se je ta bolezen tudi v Aziji pojavila samo v posameznih primerih, torej sporadično, in je vezana na dolgotrajen in tesen stik ljudi z bolno perutnino. V Evropi se ptičja gripa zaenkrat pojavlja samo sporadično pri divjih pticah selivkah. Seveda obstaja nevarnost, da bi se ta okužba od divjih ptic prenesla na domačo, gojeno perutnino in da bi se med to perutnino razširila v obliki epizootije. Zato se toliko vlagi v hitro ugotavljanje te bolezni med poginulimi divjimi pticami in v prepovedi vzdrževanja domače perutnine v takih pogojih, da bi domača perutnina prihajala v stik z iztrebki divjih ptic, zlasti vodnih, ki predstavljajo pomemben potencialni vir in morebiten rezervoar virusa ptičje gripa. Zato tudi o panzootiji zaenkrat še ne moremo govoriti. Da pa bi prišlo do epidemije ptičje gripa pri ljudeh, je potrebna še poprejšnja mutacija tega virusa, in sicer v tem smislu, da bi se lahko prenašal od človeka na človeka, kar pa je malo verjetno. In tudi če bi se to zgodilo, je še vedno možno z epidemiološkimi ukrepi preprečiti, da bi se ptičja gripa pri ljudeh razširila po svetu v obliki pandemije.

Pri nas so mediji nekajkrat prenapihnili ta problem in ga dostikrat nestrokovno predstavljali. Tudi primerjava s špansko gripo pri ljudeh ob koncu prve svetovne je za lase privlečena. Takrat so vladali med prebivalstvom na Zemlji in v takratni zdravstveni službi čisto drugačni pogoji, kot so danes. Prepričan sem, da je treba popolnoma zaupati strokovnim službam, ki so zadolžene za to, da bodo v miru storile vse potrebne strokovne ukrepe, da se ptičja gripa pri nas ne bi razširila na gojeno perutnino, ali če bi prišlo do posameznih vnosov gripa v jato, da bo ta pravočasno omejena in zatrta. Rejci sami morajo skrbeti samo za to, da odrejene veterinarske epizootiološke ukrepe dosledno in zanesljivo izvajajo. Medijem pa bi priporočil, da javnost informirajo, ne pa dezinformirajo ali celo po nepotrebni zastrašujejo.

Prof. dr. Valentin Skubic

SITIK d. o. o.
Cistercijanska opatijska Sitična
Sitična 17
SI - 1295 Ivančna Gorica
SLOVENIJA

Proizvodnja čajev, jabolčnega kisa in drugih zdravstvenih priripakov po izvirnih recepturah p. Simona Aščica.
Vrtnarstvo, storitve, trgovina na drobno in debelo.

SAMOSTANSKA VRTNARIJA SVETUJE

BOŽIČNA ZVEZDA ali Euphorbia pulcherrima

Božična zvezda je ena najlepših rastlin v zimskih dneh. Lepo uspeva v svetlem prostoru na temperaturi 18–21°C, toda ne v bližini radiatorjev ali ostalih grednih teles. Zalivamo jo zmerno enkrat tedensko, vendar nikoli s hladno vodo.

POMEMBNO

Božične zvezde, vzgojene pri nas, so odpornejše. Dolgi prevozi iz tujine in pretovarjanje ter skladisčenje v neprimerih prostorih za rastlino ponemijo tak šok, da v nekaj dneh odvrže liste in propade.

KAKŠNA JE SIMBOLIKA RASTLIN PO FENG SHUI ?

»Rastline imajo energijo, ki lahko čudežno spremenijo še tako neugoden prostor.« Božično zvezdo smo našli na seznamu še posebej ugodnih.

STIŠKA BOŽIČNA ZVEZDA vam bo v veselje vse praznike, ob pravilni oskrbi pa bo krasila vaš dom tudi več let. Pri nas cvetijo kar v šestih barvah.

VABLJENI V NAŠ SVET BOŽIČNIH ZVEZD.

PON–PET od 8.–16. ure

SOBOTA od 8.–12. ure

Ob nedeljah in praznikih zaprto

OBILO CVETENJA VAM ŽELI

SAMOSTANSKA VRTNARIJA STIČNA

SODELOVANJE TURISTIČNIH KMETIJ NA GOSTINSKO-TURISTIČNEM ZBORU V PORTOROŽU: DVE ZLATI MEDALJI

V ponedeljek, 17. oktobra letos, se je v hotelskem kompleksu Bernardin začel letošnji GTZ, že 52. po vrsti. Prvi dan je bil med drugim namenjen tudi tekmovanju gospodinj s turističnimi kmetij iz cele Slovenije.

Letos sta ime ljubljanske regije zastopali naši predstavnici, gospa Majda Vrhovec s turistične kmetije Grofija, Vir pri Stični, in gospa Marta

Okorn z izletniške kmetije Okorn, Pristava nad Stično.

Udeleženci so tekmovali v pripravi žgancev ali polente kot glavne jedi za štiri osebe, s poljubno prilogo. V sklopu tekmovanja so morali pripraviti še ustrezan pogrinjek za dve osebi, ki je bil tudi predmet ocenjevanja.

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Strokovna komisija je ocenjevala po naslednjih kriterijih:

- priprava delovnega mesta,
- čistoča pri delu,
- organoleptične lastnosti (kakovost sestavin) in
- izgled in okus izdelka.

Pri pripravi pogrinjka so upoštevali:

- splošni videz in celotni vtis mize,
- izvirnost in domiselnost ter
- strokovno sestavo.

Po opravljenem delu smo vsi nestreno pričakovali rezultate, ki so bili zelo spodbudni, saj sta obe dosegli več kot 95 točk, kar jima je prineslo zlato medaljo in diplomo v državnem merilu.

S tem sta dokazali, da na turističnih kmetijah hodijo v korak s časom ter spremljajo vse novosti in smernice, ki jih prinašajo vse višje zahteve in standardi.

KSS, Irma Lekan

Iz obvestil Zadružne zveze Slovenije in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

PLAČILA DAJATEV ZARADI PREKORAČITVE NACIONALNIH MLEČNIH KVOT

Države članice Evropske unije so v primeru prekoračitve nacionalnih mlečnih kvot dolžne plačati dajatve. Iz poročila komisije o plačilu dajatev za prekoračitev dogovorjenih kvot proizvodnje mleka za kvotno leto 2004/2005 na trgu z mlekom v Evropi je razvidno, da so države članice skupaj plačale 365 milijonov evrov dajatev, od tega največ Nemčija (137 milijonov evrov) ter Italija (141 milijonov evrov). Med devetimi državami, ki so plačale dajatve, je izmed novih članic le Estonija.

Lansko kvotno leto 2004/2005 je bilo za Slovenijo prehodno obdobje, v katerem naša država še ni bila zavezana plačati takšnih dajatev, dovoljena količina pa tudi sicer ni bila prekoračena. Iz letošnje statistike oddaje mleka pa lahko sklepamo, da bo celotna proizvodnja presegla dovoljene količine. Presežkov ne bo mogoče neutralizirati niti z razdelitvijo iz nacionalne rezerve.

Proizvodnjo nad dovoljeno količino je namreč povečalo več kot 5.000 proizvajalcev.

INFORMATIVNE DEJAVNOSTI V GOZDARSTVU

Lastnikom gozdov po preživelem »aktivnem poletnem dopustu«, za katerega se imajo zahvaliti predvsem lubadarju, ni dano mirovati niti jeseni, ko na Zavodu za gozdove organiziramo različne izobraževalne in informativne dejavnosti. Med lastniki gozdov v revirjih Ambrus in Krka vlada zanje že tradicionalno dobro zanimanje. To leto smo orga-

nizirali strokovno ekskurzijo in tečaj varnega dela v gozdu.

Letos se je v gozdu delalo več kot prejšnja leta. Razlog za to ni le osupljiva količina poškodovanih smrek. Nekateri od tistih, ki so se zmrzili in naježili ob zgodnjem jesenskem hladu in visokih cenah kurilnega olja, so se že ogreli, pripravljajoč drva za zimsko ogrevanje. Gozdarji se veselimo prebujenega zanimanja za sečnjo, saj se tako popravlja dolgoletna (ne)izkoriscenost, predvsem v zasebnih listnatih gozdovih.

Medalja ima tudi drugo plat. Na novomeškem območju, kamor po naših razmejitvah spadata tudi ambruški in krški revir, smo letos izgubili že dva profesionalna gozdna delavca. Da bi se izognili črni statistiki, gozdarji že vrsto let prirejamo tečaje usposabljanja za delo v gozdu. Tako so 15. in 16. septembra inštruktorji s Srednje gozdarske in lesarske šole iz Postojne na Lučarjevem Kalu predstavili varno delo z motorno žago. Šestnajst udeležencev je bilo seznanjenih tudi

s sekaško opremo in načini njenega vzdrževanja. Vsak je novo pridobljeno znanje in svojo oskrbljeno motorico preizkusil tudi na sečišču.

Strokovno ekskurzijo smo tokrat posvetili sodobnim gozdarskim tehnologijam, ki se nezadržno uveljavlja. Glavna točka ekskurzije po Beli krajini je bila kompozicija sečnega in spravilnega stroja na delu, ki smo si jo ogledali v okolici opuščene vasi Golobinjek na Mirni gori. Omeniti velja, da so golobinjski gozdovi nov študijski objekt, na katerem bodo gozdarski raziskovalci primerjali različne vidike strojne in klasične sečnje. Obe potekata sočasno, vsaka na svoji gozdni površini. Razvoj sečnih strojev je doslej temeljil predvsem na sečnji iglavcev, zato je Golobinjek hkrati tudi pomemben preizkus tehnologije na listavcih, saj so tamkajšnji gozdovi pretežno bukovi. Kako se je stroj obnesel, govorji naročnikov podatek, da z učinkom 60–80 m³ na dan nadomesti 6 do 7 sekacov.

Pojasniti je treba, da gre za redčenje

OBVESTILO ZA UPORABNIKE FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV

Na osnovi Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih (UL RS z dne 9. 9. 2004, št. 98) vas obveščamo,

DA BOMO PO 1. 1. 2006 SMELI PRODATI FITOFARMACEVTSKA SREDSTVA,

za katera je v odločbi o registraciji določeno, da se prodajajo le v specializiranih prodajalnah s fitofarmacevtskimi sredstvi, SAMO UPORABNIKU, KI BO PREDLOŽIL VELJAVNO DOKAZILO O IZPOLNJEVANJU POGOJEV GLEDE STROKOVNE USPOSOBLJENOSTI.

TO VELJA ZA VSE UPORABNIKE FFS, VKLJUČNO Z VRTIČKARIJI, KI BODO ŽELELI SAMI KUPOVATI TA SREDSTVA V SPECIALIZIRANIH PRODAJALNAH.

Zaenkrat se ne predvidevajo spremembe v zakonu, zato bo do 1. 1. 2006 treba opraviti tečaj iz varstva rastlin za izvajalce ukrepov in izpit, na osnovi

katerega si pridobite potrdilo in tako boste lahko samostojno kupovali in uporabljali FFS.

Za tečaj se lahko prijavite v naših treh specializiranih trgovinah s FFS: v Vrtnem centru Ivančna Gorica, Železnini Zagradec, Železnini Radohova vas in na upravi Kmetijske zadruge Stična v Ivančni Gorici (tel. 01 7887 - 600) do 30. 11. 2005.

Kmetijska zadruga Stična

FizioFit center Mediko

10 let

Ob deset-letnici delovanja
ob nakupu 5 ročnih
masaž telesa podarjamo
limfno drenažo.

Masaža z vročimi kamni.

Fizioterapija, kozmetika in pedikura

Dedni dol 33

1294 Višnja Gora

tel. 01 78 84631, 78 03 069

www.tico.si/mediko, mediko.ordinacija.net

mediko@siol.net

hkrati pa je omejena z naklonom terena in debelino debel (rez do 56 cm), lahko pa tudi z erodibilnostjo tal, ki utrpijo znatno preobrazbo. Nekatere druge pomanjkljivosti so: površinske poškodbe in nenatančno krojenje sortimentov, največja možna dolžina sortimenta, ki ga spravilni stroj še lahko naloži, je 6 m, in višji panji. Za lastnike gozdov je poglaviten predvsem ekonomski vidik. Po napovedih bo posek lesa stal 20–25 evrov na m³.

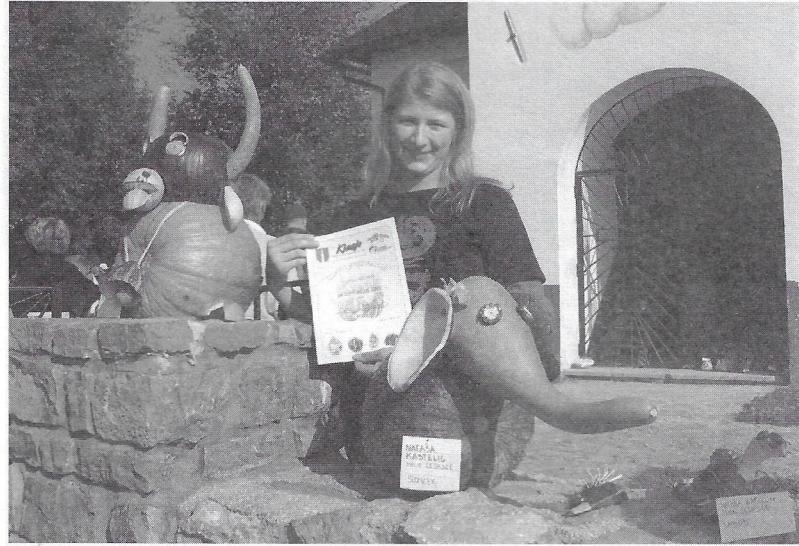
Čas bo gotovo pokazal prednosti strojne sečnje. Veliki izvajalci gozdnih del morajo o nabavi strojev že razmišljati, saj se povsod soočajo s pomanjkanjem delovne sile in nedohajanjem potreb po sečnji v kritičnih obdobjih.

Trenutno na Zavodu za gozdove pripravljamo še eno ekskurzijo, naslednji tečaj pa bo prihodnje leto. Želimo vam varno in uspešno delo z gozdom in tisti potrebeni kanček zabave pri tem.

Milan Kosi, univ. dipl. inž. gozd.

BUČI SMO DALI NEKAJ VEČ

V nedeljo, 16. oktobra, je potekal tradicionalni že 9. pohod po Lavričevi poti, ki ga je organiziralo Planinsko društvo Šentvid pri Stični. Lepo vreme je pritegnilo številne pohodnike, ki so se na cilju na Gradišču nad Šentvidom pri Lavričevi koči prijetno utrujeni posedli na sončku ter se pogostili s kostanjem in moštom. Tisti z več energije pa so se zavrteli ob prijetni domači glasbi.

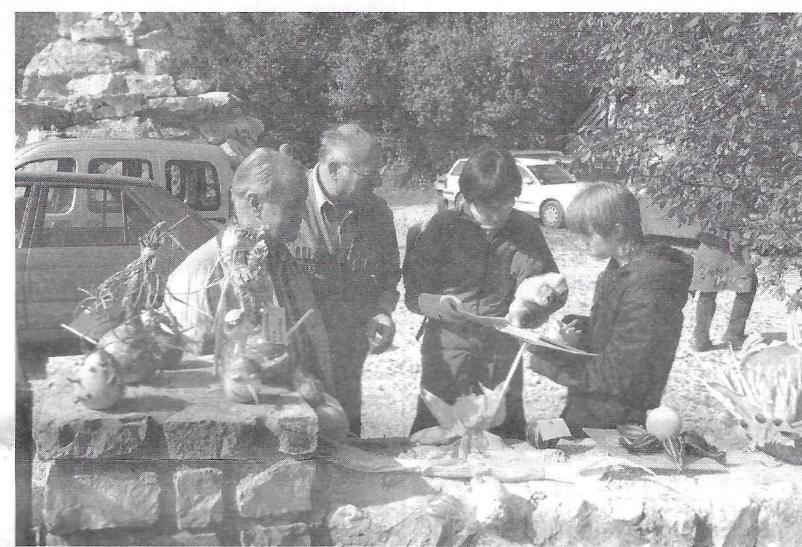
Največ izvirnosti in kreativnosti je pokazala Nataša Kastelic.

Na to izredno obiskano točko pa so poleg pohodnikov prišli tudi številni nedeljski obiskovalci, da bi si ogledali nadvse zanimivo razstavo izvirno oblikovanih buč, pod imenom BUČARIJA. Prireditev, ki naj bi dala večji pomen buči, smo organizirali v uredništvu občinskega časopisa Klasje v sodelovanju z Planinskim društvom Šentvid pri Stični ter Društvom podeželskih žena Ivančna Gorica. Gospodinje so pripravile različne jedi iz buč ter s tem pokazale, kako zelo je buča uporabna v prehrani. Pohodniki in obiskovalci te lepe izletniške točke so vse jedi lahko tudi poskusili.

Svoje izdelke iz različnih vrst buč so prispevali poleg občanov tudi učenci OŠ Stična – matična šola in šola Višnja Gora, dijaki SŠ Josipa Jurčiča, ki so poleg buč na razstavo dali tudi ne-

Gospodinje Društva podeželskih žena Ivančna Gorica s svojimi dobrotami.

Komisija na delu.

komisije dobili: Žan Žlajpah, Miha in Andrej iz OŠ Stična, Tilen Vodopivec, Matevž Kolarič in Matjaž Zupančič.

Vsem dobitnikom in ostalim udeležencem organizatorji čestitamo in vabimo tudi naše bralce, da se nam pridružijo naslednje leto. Kar nekaj letosnjih dobitnikov priznanj ni bilo na Gradišču v času razglasitve rezultatov ocenjevanja, zato jih pozivamo naj se javijo uredništvu, da prejmejo svoje priznanje.

Tekst in foto: Nataša Ejavec

MARKET TUŠ TUDI V IVANČNI GORICI

Že nekaj časa so lahko občani opazovali gradnjo zanimive rdeče barvane stavbe v središču Ivančne Gorice. V prenovljeni stavbi Vele se, po svečani otvoritvi 27. oktobra, po novem nahaja supermarket Tuš. Novi trgovski center družbe Engrotuš se razteza na površini 655 m². Kupcem je na voljo pravzaprav vse, cene pa naj bi bile v skladu s Tuševim sloganom: »kjer dobre stvari stanejo manj«. Na dobro založenih policah je široka izbira svežega programa, mesnica, oddelek mlečnih izdelkov, kruha in delikates. Najdejo pa se tudi kozmetični izdelki, tekstil in tehnična oprema. Celotna investicija prenove trgovine je stala okoli 380 milijonov tolarjev.

»Veseli smo, da v Ivančni Gorici odpiram moderen supermarket Tuš. Krajanom in okoliškim prebivalcem bomo tako ponudili nov trgovski objekt z veliko izbiro izdelkov po ugodnih cenah, raznovrstno akcijsko ponudbo, ponudbo izdelkov naše lastne blagovne znamke ter posebne ugodnosti, ki jih prinaša članstvo v Tuš klubu,« je ob

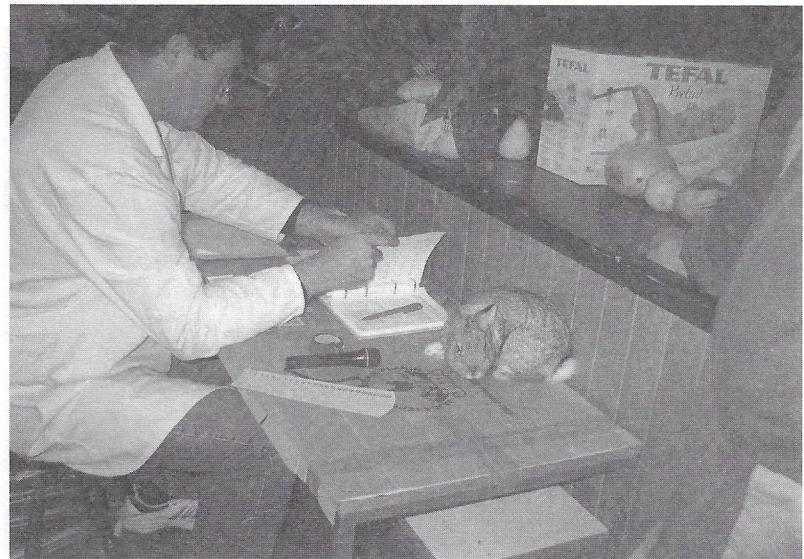
otvoriti povedal Aleksander Svetelšek, direktor družbe Engrotuš.

Na otvoriti se je dogajalo marsikaj – delile so se nagrade, nakupi so bili s popusti, za zabavo je skrbel harmonikar Viki Ašič.

Številni nakupovalci so lahko poskusili tudi razne dobrote: večkrat nagrajeni bočar, pršut, jogurte, manjkala pa ni niti žlahtna kapljica.

RAZSTAVA KUNCEV NA MULJAVI

Vsako leto pripravi Društvo rejcev malih živali Ivančna Gorica razstavo svojih ljubljencev – tokrat že osmo. Letos je bila dvodnevna razstava na Muljavi okrnjena, saj na njej ni bilo lepih ptičev, zaradi varnostnih ukrepov proti ptičji gripi. Na ogled so lično postavili le številne pasme kuncev – na razstavi je bilo okoli 150 lepotcev vseh barv in velikosti.

Več kot 90 se jih je potegovalo za naslov najlepšega na razstavi. Sodnika Branko Pistorik, ki kunce ocenjuje že okoli osem let, in Viktor Golc s štireletnim sodniškim stažem sta imela precej težko delo, saj morajo sodniki upoštevati barvo kožuha, čistočo, velikost, težo, dolžino uhljev in še mnogo drugih malenkosti, ki so zapisane v katalogu, v katerem so opisani najboljši možni primerki kuncev. Vsaka pasma je dobila svojega zmagovalca, prvak razstave pa je postal beli novozelandec, katerega lastnik je Danilo Cencel.

Društvo rejcev malih živali iz Ivančne Gorice, ki šteje okoli 30 članov, s svojimi živalmi dosegla po vsej Sloveniji visoke rezultate. Lani so na mednarodni razstavi prejeli prehodni superpokal in pokal za tretje mesto za najboljše kunčje samce.

SS

Noč čarovnic so posrečeno obeležili v Prince Pubu. Zakaj posrečeno? Zato, ker se je v najbolj znanem zbiralisku mladeži v Ivančni Gorici trlo gostov. Tudi zaradi vražjih natakaric ...

Lojze Grčman

AVTO TRANSPORT VLEKA ELEKTRIKA VULKANIZERSTVO

NON - STOP VLEČNA-SLUŽBA

NOVO

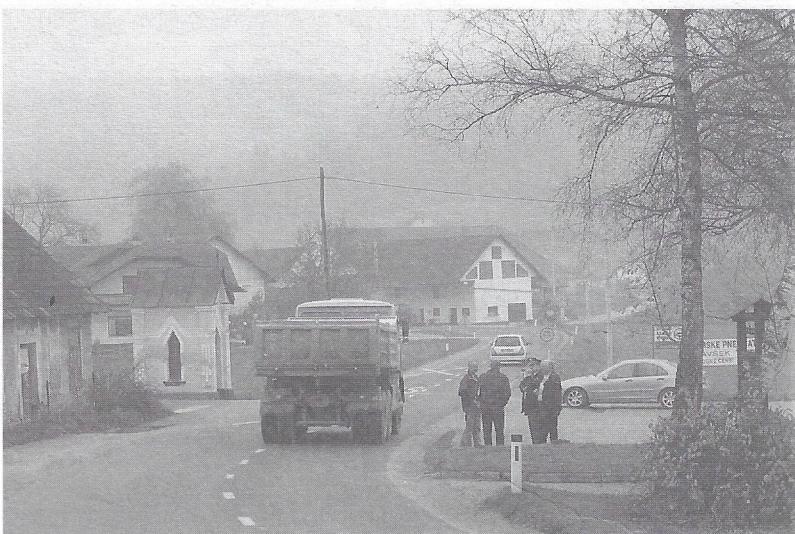
PREMONTAŽA KOLES ter URAVNOTEŽENJE (centriranje) za MOTORNA KOLESNA in OSEBNA VOZILA

PRODAJA z vgradnjo VESNA akumulatorjev z 24-mesečno garancijo pooblaščen serviser

ZELO UGODNE CENE!

01/ 7878 603, 041/ 613 551
e-mail: kavsek.branko@siol.net, internet: www.avtoteck.com

SPV SPET REŠEVAL PROMETNO PROBLEMATIKO

Problematika, povezana z našimi krajevnimi središči, in nevarne prometne razmere – to je bila tema seje Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je bila 20. oktobra. Člani Sveta so obravnavali dva dopisa, ki so ju prejeli od krajanov.

Starši otrok veroukarjev v KS Ambrus so Svet spraševali za mnenje o cesti skozi naselje Ambrus. Mišljenje je odsek od osnovne šole do kulturnega doma, na katerem se zadržujejo ambruški šolarji bodisi v skupinah bodisi posamezno, največkrat, ko odhajajo iz šole k verouku. Cesta je tu brez pločnika, poleg tega pa je tudi ozka in nepregledna. Pločnik naj bi torej predstavljal primereno rešitev, a podobni problemi so še marsikje druge po občini, gre pa za ogromne investicije. Dejstvo je, da je omenjena cesta regionalna, torej je zanj pristojna država, pri čemer pa bi se vedala bil morebitni pločnik občinski. Projekt, ki bi se za izgradnjo pločnika pripravil, bi se tako moral uskladiti s

kriteriji Direkcije za ceste. Svet zato svetuje, naj se do morebitne izgradnje pločnika najprej opredeli krajevna skupnost Ambrus in skuša začeti s pripravami za izpeljavo gradnje, pa bi se potem tudi Občina lažje priključila s finančnimi sredstvi. Glede slabega stanja ceste pa Občina ne more storiti več kot to, da posreduje pismo na Direkcijo za ceste, v katerem predstavi problematiko in stanje omenjenega odseka.

Na Svet pa so se s pismom obrnili tudi krajan KS Temenica. Tudi njih skrbi varnost otrok, ki je spričo vse večjega prometa v njihovi krajevni skupnosti vse bolj ogrožena. Seveda je mišljena predvsem hitra regionalna cesta iz Sobrač do Temenice oz. Radohove vasi. Cesta je zlasti obremenjena zaradi bližnjega peskokopa, ki pa se nahaja že v občini Šmartno pri Litiji. In tudi tu je problem, da sosedje vozijo skozi naše vasi težak tovor, ki pušča posledice, odgovornosti pa seveda ne čutijo. Takšno

je predvsem mišljene krajanov KS Temenice, ki skušajo najti morebitne rešitve. Označitev naselij Bukovica in Temenica je bila izvedena pred kratkim, da pa bi omejili tovorni promet proti Bregu oz. dalje proti Gabru in Trebnjem, se je kot delna rešitev pokazala omejitev tonaze na 3 tone na cesti Temenica–Breg.

Poseben problem pa ostaja varnost otrok v središču Temenice, kjer ustavlja šolski avtobus na regionalni cesti sami. Da bi našli ustrezno rešitev, so se predsednik SPV Franc Grabljevec, član sveta, policist Marjan Fric, in Tone Jereb iz Občine Ivančna Gorica sestali s predsednikom KS Temenica Jožetom Golfov in ocenili možnosti rešitve na terenu samem. Ugotovljeno je bilo, da je gradnja avtobusnega postajališča ob cesti pri šoli oz. parkirišču ob stavbi krajevne skupnosti nemogoča zaradi premalo prostora, poleg tega pa morata biti dve postaji – vsaka na eni strani, in sicer z zamikom. Možno je le, da se z regionalke naredi izvoz na omenjeno parkirišče, kjer bi bil označen prostor za parkiranje avtobusa in na njem bi avtobus stal, da pobere oz. odloži otroke. Po besedah policista Fricha bodo na tem delu oz. odseku regionalke poostrene tudi policijske kontrole, predvsem zato, da bi se promet vsaj umiril. Žal tudi policija ostaja nemočna pri nekaterih zadavah, na primer pri omejitvah tonaze tovornih vozil, saj je edina usposobljena služba za tovrstno kontrolu republiška prometna policija, ki ima primerno premično tehnicno za merjenje teže tovornih vozil. Tovornjaki bodo torej verjetno še naprej vihrali po naših vaseh.

Matej Šteh

UVRSTITEV KRKE NA SEZNAM REK, KI PRIPADAJO POREČJU DONAVE

V Regijskem društvu ekološkega gibanja Ivančna Gorica z odboroma Livar Ivančna Gorica in Livar Črnomelj prejemamo revijo Danube Watch. Vsakokrat jo z zanimanjem prelistamo, saj se članki ukvarjajo z zelo zanimivimi temami, ki so v večini povezane z delom, kot ga opravlja naše društvo. Tako dobimo veliko koristnih informacij o mednarodnih izkušnjah za uspešno opravljanje naših nalog.

V reviji pa smo med kopico zelo uporabnih informacij naleteli tudi na neljubo napako oziroma zmoto, ki bi jo že zeli popraviti. V številki 2/2005 smo na zadnji strani prvič postali pozorni na zemljevid porečja Donave, kjer pa ni vpisana ena izmed najpomembnejših rek Slovenije – Krka. To je najdaljša reka, ki izvira in se izliva na ozemlju Republike Slovenije – izliva se v Savo – in je tako nedvomno del velikega porečja reke Donave. RDEG Ivančna Gorica je naslovil na ICPDR – INTERNATIONAL COMMISSION FOR THE PROTECTION OF THE DANUBE RIVER, PERMANENT SECRETARIAT, VIENNA INTERNATIONAL CENTRE VIENNA, AUSTRIA, to je mednarodna komisija za zaščito reke Donave, zato, da na zemljevid porečja Donave umesti tudi Krko.

To je zelo pomembno, saj je Krka izjemno lepa slovenska reka, ki teče pretežno po kraškem svetu. Je

del barvite in razgibane pokrajine. Porečje ponuja veliko možnosti za turizem in tudi zato jo je treba čimprej primereno zaščiti. Stroga zaščita je potrebna tudi zaradi prej omenjenega Krasa, ki s podzemnimi vodami z velikega področja napaja reko, zato je režim obravnavanja površinskih in talnih voda na tem področju zelo pomemben.

Že nekaj časa se na celotnem območju reke pojavljajo ideje in tudi posamezne pobude za ustanovitev krajinskega parka reke Krke. Več občin je ta program že uvrstilo v seznam prioritetnih projektov za bližnjo prihodnost, pred leti pa se je celo konkretno delalo na tovrstnem projektu, ki pa do zdaj ni ugledal luči sveta.

Treba je poudariti, da je kraška lepotica osrednja in najpomembnejša reka jugovzhodne regije Slovenije, ki je v marsičem zapostavljena, Krka pa je dobesedno posebitev tega zapostavljanja. V očeh odgovornih državnih institucij nikakor ne dobi statusa, ki ji pripada. V porečju Krke bi se moral uveljaviti pravni in drugačen red, kar pa je očitno velik zalogaj za slovensko oblast in njej pripadajoče institucije. Posledično se tako povzroča velika škoda naši reki in širšemu okolju. Zaradi slabe oz. v večini ničelne strategije razvoja oz. zaščite tega področja se ustvarja nova in nova ekološka žarišča. Intenzivno kmetijstvo na kraških

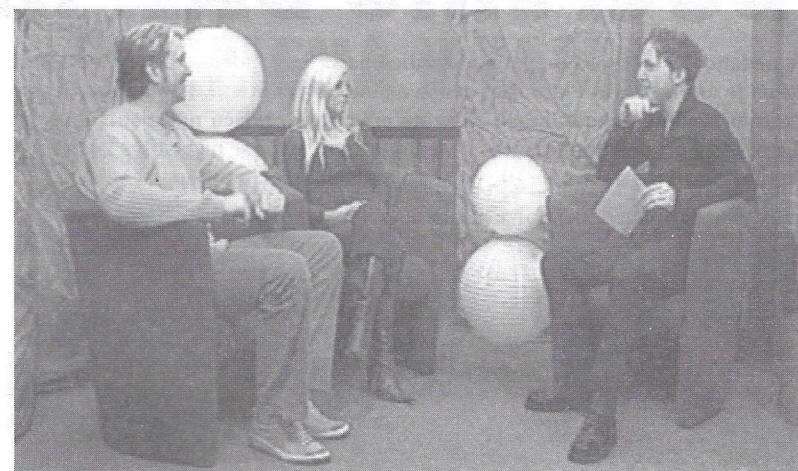
tleh povzroča nepopravljivo škodo zemeljskemu filtru podtalnice in ga dolga desetletja in stoletja uničuje. Nekontrolirana rast industrije na območjih, kjer bi morala biti strogo prepovedana, z zastarelimi in drugače neprimernimi tehnologijami, marsikje nepovratno uničuje živi in neživi svet. Povsod na območju Krke skoraj dnevno prihaja do nekontroliranih izlivov različnih onesnaževalcev. V samo reko in na njene brežine se nekaznovano posega z različnimi gradnjami in nezakonitimi zasipi. RDEG Ivančna Gorica že več let opozarja na onesnaženost pritokov, ki se izlivajo v Krko. Naše društvo je tudi iniciator in podpisnik namere za ustanovitev krajinskega parka reke Krke iz leta 2000.

RDEG Ivančna Gorica z odboroma Livar Ivančna Gorica in Livar Črnomelj se bo še naprej zavzemal, da postane reka Krka strogo zaščitenega in da si v prihodnosti z lokalnimi institucijami in z vladom RS prizadevamo, da pride Krka na seznam rek, pripadajočih porečju Donave. O tem, kakšen bo odgovor mednarodne komisije za zaščito reke Donave, bomo poročali v prihodnje.

ZA ČISTO NARAVNO IN Z DRAVO ŽIVLJENJE!

RDEG Ivančna Gorica
Franc Hegler

VIDEL SEM TE NA TELEVIZIJI!!!

Že dobro leto lahko uporabniki kabelske televizije iz Ivančne Gorice in okolice na svojih malih zaslonih spremljajo program ETV. Ta lokalna televizija poleg občin Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Šmartno in Litija pokriva tudi našo. O lokalnih novicah poročajo v informativni, športni in kulturni oddaji. Poleg omenjenega so se v preteklem letu zvrstile na ETV tudi številne reportaže in nekaj intervjujev z zanimivimi gosti iz naše občine.

Sicer pa ima televizija ETV iz Kisovca pri Zagorju precej dolgo zgodovino. Njeni začetki segajo v čas, ko so se v Sloveniji začele rojevati komercialne in lokalne televizije. Torej teče deseto leto. Prva leta je delovala na Izlakah. Pozneje je prišlo do združenja dveh lokalnih televizij, torej ETV, ki je delovala na Izlakah, in trboveljske televizije, v skupno, imenovano TV Center. Ustanovitelj ETV Janez Vidmar, sicer lastnik podjetja EVJ Elektroprom, je kmalu po združitvi svoj lastniški delež prodal. Pred malce več kot štirimi leti pa je šla Televizija Center v stečaj. V Zasavju kar naenkrat ni bile nobene lokalne televizije. Omenjeni Janez Vidmar se je že kmalu odločil, da bo televizijo ETV znova oživil. To mu je z velikim finančnim vložkom, s pridobitvijo pretežno nove, ukažljene ekipe, tudi uspelo. Letos v začetku novembra je ekipa ETV posnela 126. športno oddajo, ki je bila tudi prva redna tedenska oddaja. To torej pomeni, da delujejo 126 tednov.

Čeprav se je na ponovno rojstvo televizije ekipa ETV skrbno pripravljala, ni šlo brez nekaterih težavic, ki se običajno pojavijo pri neizkušenih novinarjih, urednikih, snemalcih in tehnikih. V prvem obdobju je delo glavnega in odgovornega urednika opravljal Jure Nagode, sicer novinar Dnevnika in nekaterih drugih medijev, pred dobrim letom pa ga je na tem odgovornem mestu zamenjal Igor Gošte. Poleg njega so na televiziji zapošleni še vodja tehnike, njegov pomočnik ter komercialist. Seveda pa program ustvarja še okoli 20 rednih zunanjih pogodbnih sodelavcev in studentov.

Vse od začetka se program ETV lahko spreminja v kabelskem sistemu EVJ Elektroprom. Torej na celotnem področju občine Zagorje ob Savi, v Zasavju, na Trojanašu, v Litiji, Šmartnem pri Litiji ter v Ivančni Gorici, kjer so prisotni od dneva, ko so se v kabelski sistem EVJ Elektroprom priključili prvi Ivančani. Torej več kot eno leto. Del oddaj ETV pa si je mo-

goče ogledati tudi na spletni strani televizije ETV.

Dnevno predvajajo pet in več ur lastnega programa ter programa nekaterih lokalnih televizij, s katerimi sodelujejo. Spored se začenja vsak dan ob 7.30 zjutraj, ko so na sporednu ponovitev oddaj prejšnjega dne, ter se nadaljuje ob 20. uri. V vmesnem času pa lahko gledalci spremljajo video strani, kjer najdejo športne rezultate (tudi ekip iz Ivančne Gorice), program ETV, kulturne in druge informacije ter seveda reklamne oglase. Zatenkrat oglaševalcev iz Ivančne Gorice niso uspeli pridobiti, čeprav ETV lahko v tem koncu Slovenije iz tedna v teden spremija več gospodinjstev. Ob petkih se predvajanje začne že ob 18.30 in trajata do 22. ure, medtem ko se skozi soboto dopoldne zavrtijo še vse najbolj zanimive tedenske oddaje.

Na ETV se trudijo ustvariti takšne oddaje, s katerimi bi zadovoljili kar najširši krog potencialnih gledalcev, ki jih je po njihovih internih raziskavah iz tedna v teden več. Tako so z oddajo Skok v šport poskrbeli za tiste, ki imajo radi šport, z oddajo Minute za kulturo so zadovoljni ljubitelji kulture, paradna oddaja ETV pa je zagotovo informativna oddaja Sedem, ki je na sporednu vsak petek ob 18.30 in ob 20.10, vidna pa je tudi na spletu. Omeniti velja še oddaje, kot je glasbena oddaja Apolon, kjer gostijo vse največje zvezde slovenske glasbene scene, pa pogovorne oddaje Gost tedna in Med nami, oddaje za mlade, kot sta Glasbenih Sedem ter Srednješolski utrip. Veliko časa posvečajo tudi ustvarjanju reportaž (v pripravi je reportaža o samostanu Štična), pred časom pa so v eter poslali še versko oddajo z naslovom Duhovna misel, ki jo vodi misijonar Janko Slabe. Tudi na najmlajše niso pozabili. Vsak petek so deležni pravljice, ki jim jo v oddaji Pravljice minute pripoveduje pisatelj in pesnik Jože Ševljak. Snemajo tudi nekatere glasbene prreditve in druge pomembne dogodke.

Poslanstvo lokalnih televizij je zagotovo, da dajejo ljudem, ki morda niso zanimivi za večje televizije, možnost, da pokažejo in povede, kaj znajo. Le najti jih je treba. To pa na ETV uspešno počenjajo že od začetka delovanja.

Lojze Grčman

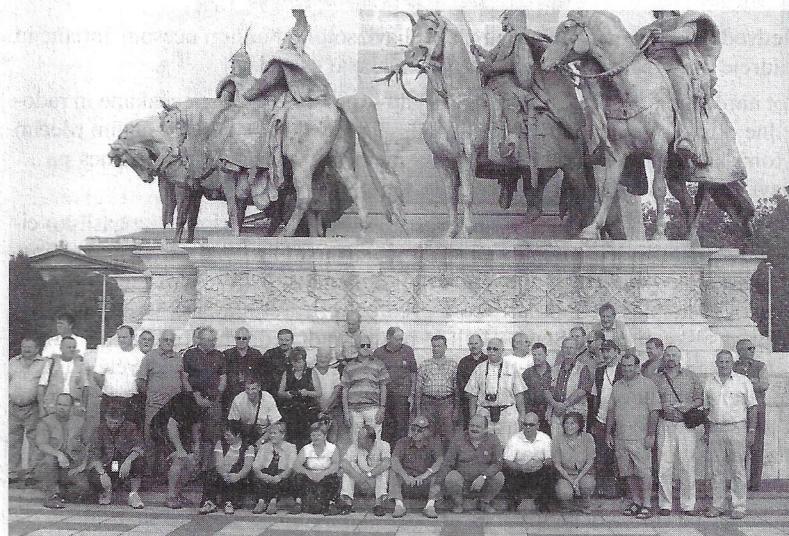
11. DAN ODPRTIH VRAT LIVARJA

Po lanskoletnem praznovanju abrahama so tudi letos konec septembra v Livarju pripravili že 11. tradicionalni dan odprtih vrat. Dan Livarja so kot vsako leto obeležili z vodenimi ogledi proizvodnih centrov v Ivančni Gorici in Črnomelju, ki so jih pospremili s promenadnim koncertom Godbe Štična in Godbe Črnomelj ter svečanim podpisom šestnajstih novih štipendialskih pogodb. Letos so svoje nove lastnike obiskali tudi predstavniki livarjan Topola (Srbija in Črna gora) in Jelšingrad (Bosna in Hercegovina). Dan Livarja pa ne bi bil popoln brez tradicionalnega golaža in »strudlj«. Izvedeli smo še, da bodo v drugi polovici novembra pognali proizvodno linijo, ki je bila ustavljena zaradi nedavnega požara na transformatorski postaji.

Franc Fritz Murgelj

OBISK PRI MADŽARSKIH VETERANIH

Zveza veteranov je na povabilo madžarskih kolegov organizirala izlet na Madžarsko. Na pot smo bili povabljeni sekretarji območnih veteranskih združenj iz vse Slovenije. Tako smo vrnili obisk madžarskim veteranom, ki so bili junija letos na prijateljskem obisku v Sloveniji. Izlet je potekal od 9. do 11. septembra.

Avtobusna pot se je začela v Tolminu, nadaljevala pa skozi Novo Gorico, Ajdovščino, Postojno, Ljubljano in naprej do Hodoša. Na vseh vstopnih postajah so se nam pridruževali sekretarji območnih združenj, na Hodošu pa še naš vodnik in prevajalec – veteran Ludvik Jonaš, pri katerem smo imeli krajši postanek z malico. Po prestopu državne meje smo nadaljevali pot proti glavnemu mestu Madžarske, Budimpešti. Po utrujajoči, več kot deseturni vožnji smo zvečer prispevali na cilj.

Prvo srečanje z našimi gostitelji smo imeli v klubu madžarskih veteranov;

tam so nas, kljub naši nenačrtovani zamudi, potrežljivo čakali. Po uvodnem protokolu smo prisluhnili kulturnemu programu, v katerem sta sodelovala pevski zbor in ansambel z zanimivimi solisti.

Po uradnem delu smo se v spremstvu predsednika združenja budimpeščanskih veteranov, upokojenega polkovnika g. Petra, izmučeni napotili na večerjo v bližnjo gostilno, nato pa k težko pričakovanimu počitku. Naše bivališče je bilo v šoli za podčastnike, v vojašnici v predmestju Budimpešte. Kljub utrujenosti smo še v poznih urah poskrbeli za veselo vzdružje.

Naslednji dan nas je Peter popeljal na ogled Budimpešte. Prečudovito mesto, ki se deli na Budim in Pešto, je na vse nas naredilo močan vtis, saj je tam kljub prisotnosti Rusov in tako imenovane železne zavese mogče videti vso veličino madžarske zgodovine. Danes pa se na vsakem koraku vidi, kako se Madžari neza-

držno približujejo Zahodu in kako zahodni kapital vpliva na njihovo življenje. Poseben čar daje Budimpešti Donava.

Slavnostne večerje, ki nam jo je organiziralo madžarsko ministrstvo za obrambo, se je udeležilo več pomembnih madžarskih veteranov. Prisoten je bil tudi vojaški ataše Republike Slovenije na Madžarskem, podpolkovnik Ljubomir Dražnik.

Poleg Budimpešte smo si ogledali še nekaj znamenitosti v njeni okolici. Zvezčer pa smo se poveselili še ob pivu in tokaju.

Po zabavni noči je prišel dan odhoda. Zahvalili smo se g. Petru, ki nas je pospremil do predmestja Budimpešte, mesto vodič pa je prevzel upokojeni polkovnik g. Toni, velik prijatelj našega vodiča in prevajalca Jonaša. Na poti proti domu nas je g. Toni po dobrem kosilu popeljal še v svoj rodni kraj Szekesfehervar, imenovan tudi »mesto kraljev«. V tem mestu, ki so ga svoj čas opustošili Turki, je namreč pokopan trideset madžarskih kraljev. Po ogledu smo se poslovili od g. Tonija in nadaljevali pot ob Blatnem jezeru. S trajektom smo prečkali »Balaton« in se po najkrajši poti usmerili proti domu. V Ljubljano smo prispevali v poznih večernih urah. Z lepimi željami smo se poslovili in si objubili, da se spet dobimo prihodnje leto.

Med našim potovanjem in bivanjem na Madžarskem smo si izmenjali marsikatero mnenje in delovno izkušnjo. Spletla so se nova prijateljstva, ki bodo v bodoče tesnejše povezala naša združenja.

Sekretar OZVVS Grosuplje
Primož Zgonc

ŠENTVIŠKI PRITRKOVALCI OSVOJILI NOVA PRIZNANJA

V nedeljo, 23. oktobra, je na Kapitlu v Novem mestu potekalo 8. dolenjsko pritrkovsko tekmovanje, ki ga je organiziralo Pritrkovalsko društvo Dolenjske in Bele krajine.

Tekmovanje je potekalo v znamenju praznovanja Sattnerjevih dni, ki jih vsako leto vnovič organizirajo v Novem mestu. Pritrkovalci so v zvoniku župnijske cerkve, posvečene sv. Nikolaju, ki se ponaša s štirimi bronastimi zvonovi. Dva sta iz Sammasove livarne, dva pa iz mariborske livarne Buhl.

Najprej je novomeški prošt, g. Jožef Lap, v strnjeni obliki predstavil kapiteljsko cerkev in njen zgodovinski pomen. Nato pa se je začelo tekmovanje več kot 26 skupin z različnimi koncev Slovenije. Sodelovalo so pritrkovalci z Zasavske Sv. gore, Stopič, Šmarja - Sapa, Dupelj na

Gorenjskem, Novakov, Cerkna, Šentjerneja, Črnomlja, Šentviški pri Stični, Brda pri Lukovici, Ajdovca, Mirne, Rogatca, Vrhniko, Primskovega na Dolenjskem, Črmošnjic, Budanj iz vipavske doline in seveda domačini. Letošnjega tekmovanja so se udeležile tudi tri pritrkovalske skupine iz Italije (Gorica in okolica), kjer je pritrkovanje še živo in tudi zelo cenjeno.

Sodniško ekipo so sestavljali dr. Matjaž Ambrožič, kolavdator zvonov v ljubljanski nadškofiji, g. Marko Česen, kolavdator zvonov v koprski škofiji, in predsednik PDDBK, g. Tadej Burger, pritrkovalec in glasbenik, g. Dominik Hrovat, podpredsednik PDDBK in vodja poletne pritrkovalske šole ter Petra Vidmar, učenka za sodnico pritrkovanja.

Iz Šentviški smo se tekmovanja

TV PRENOS IZ ŠENTVIŠKE CERKVE

Bila je zahvalna nedelja 6. novembra in na sprednu je bil TV prenos iz Šentvida pri Stični. Pa ne prenos šentviškega pevskega tabora, temveč nedeljske maše iz župnijske cerkve svetega Vida.

Slovesno bogoslužje je vodil domači župnik Stane Kerin, pri maši pa so sodelovali združeni župnijski zbori pod vodstvom organistke Tanje Tomažič - Kastelic in pevovodkinje Simone Zvonar. Sodeloval je tudi otroški župnijski zbor pod vodstvom Simone Praznik, k slovensemu vzdušju pa so svoje prispevali tudi pritrkovaleci na miniaturne zvonove, katere vodi Jože Mehle.

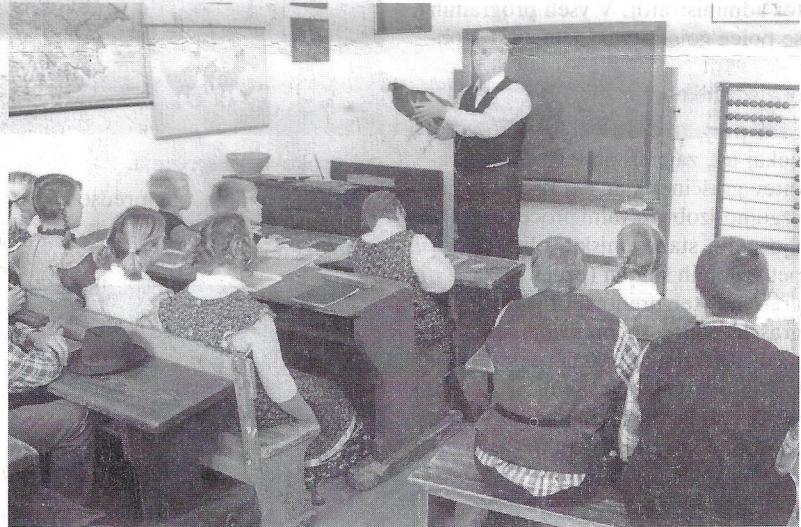
Poseben okras v cerkvi so bili razstavljeni pridelki, ki so ponazarjali sadove letošnje letine, pripravil pa jih je cerkvenik Janez Bijec.

Poleg slovesno okrašene cerkve pa so gledalci pred TV sprejemniki lahko pred začetkom maše videli nekaj minutno reportažo, ki je posrečeno predstavila Šentvid, njegov utrip in cerkveno življenje v njem.

SNEMANJE NA MULJAVI

V prvi polovici letošnjega oktobra je Slovenski šolski muzej na Muljavi organiziral snemanje kratkega filma o pouku na vaški šoli pred dobrimi sto leti. Scenarij je napisal nekdanji učitelj na stički osnovni šoli, Leopold Sever, ki je hkrati odigral tudi vlogo vaškega učitelja v tako imenovanih Francjožefovskih časih. V filmu so kot učenci nastopili otroci iz osnovne šole Stična. Te je za snemanje ob splošni podpori šolskega vodstva pripravila prof. Zlata Kastelic, pevske vaje pa so tekle pod »taktirko« dr. Andreja Rupnika.

KP

Učenje o domačih živalih pred dobrimi sto leti.

Turistična zveza Slovenije je zaključila z letošnjim tekmovanjem najlepšega kraja z naslovom Moja dežela – lepa in gostoljubna. Med predlogi v posameznih kategorijah so bili tudi tisti iz naše Občinske turistične zveze, ki pri ocenjevanju spada pod t.i. Grosupeljsko območje. Naselje Šentvid pri Stični in OŠ Ferda Vesela Šentvid pri Stični v svojih kategorijah nista uspela zbrati dovolj točk za priznanje. Toda naša občina je le bila deležna pozornosti, vsaj posredno. Med počivališči z bencinskim servisom in trgovino je Petrolov bencinski servis v Podsmreki zasedel tretje mesto, med novejšimi cestninskimi postajami pa je cestninska postaja v Dobu zasedla drugo mesto. Torej smo lahko kar ponosni, a kaj ko nam je ravno omenjena cestninska postaja povzročila že toliko sivih las, povrhu vsega je pa tudi gorivo dražje in dražje.

DAN ODPRTIH VRAT V PRENOVLJENI GRAŠČINI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA VIŠNJA GORA

Ravnatelj VIZ Višnja Gora, Jože Horvat

Četrtek, 13. 10., je bil za Vzgojno-izobraževalni zavod poseben dan. Ko se je dvignila meglja nad mestom, je stara graščina začarala v vsej svoji mogočnosti. V novi preobliki, z nekaterimi novimi vsebinami, pa tudi z bogato zgodovinsko preteklostjo.

Vzgojno-izobraževalni zavod je bil ustanovljen l. 1948 in se je takrat imenoval Dekliško vzgajališče. Nenamenjen je bil samo vzgoji in izobraževanju dekle. Od takrat do danes se je marsikaj spremenilo; postopoma so prišli do sodobno opremljene vzgojno-izobraževalne ustanove, kjer najdejo mesto tako fantje in dekleta s posebnimi potrebami kot tudi učenci iz bližnje in daljne okolice, ki se želijo vključiti v enega izmed izobraževalnih programov, ki jih izvajajo: pomočnik peka in slaščičarja, pomočnik konfekcionarja, kuhanec, šiviljan ter administrator. V vseh programih se poleg gojencev od leta 1981 izobražuje kar precej dijakov iz okoliških občin, tudi naše.

Sam projekt prenove, ki poteka že nekaj let, zajema obnovo in preureditev graščine, kjer naj bi se odvijal vzgojno-izobraževalni proces, izgradnjo petih stanovanjskih objektov za pet vzgojnih skupin (prej v prostorih graščine) ter prenovo objekta poleg graščine, kjer so predvidene delavnice za izvajanje praktičnega pouka. Celoten projekt tako še ni zaključen, vendar so že te spremembe bistveno izboljšale možnosti kvalitetnega izvajanja vzgojno-izobraževalnega procesa.

Dan odprtih vrat je bil namenjen vsem, ki na kakršenkoli način sodelujejo z našo ustanovo, predvsem pa socialnim delavcem, ravnateljem matičnih šol in vzgojnih zavodov, šolskim svetovalnim delavcem osnovnih šol itd. Za ta dan smo pripravili poseben program, ki se je začel s sprejemom gostov. Za začetek so lahko poskusili izdelke dijakov v slaščičarskem programu in si ogledali razstavo pekovskih izdelkov, ki so jih oblikovali dijaki v tem programu. Nato so si v dveh skupinah ogledali

prenovljene prostore. Po ogledu je v konferenčni dvorani sledilo strokovno srečanje, kjer so bile predstavljene številne dejavnosti, s katerimi se imajo dijaki možnost ukvarjati zunaj okvira rednih in predpisanih vzgojno-izobraževalnih programov. Tu so bili postavljeni na ogled izdelki dijakinj tekstilne usmeritve, s katerimi so nastopile na raznih tekmovanjih ter modnih revijah.

Na začetku strokovnega srečanja je ravnatelj Jože Horvat predstavil kratko zgodovino ter prenovo zavoda in naših programov. Sledili so podatki o sestavi in uspešnosti gojenk ter gojencev VIZ Višnja Gora, strokovne dileme pri nameščanju – usmerjanju mladoletnih odraslih v vzgojni zavod, kar ni le problem te ustanove, ampak se z njim srečujejo tudi v sorodnih institucijah. Predstavili so tudi skrb in pozornost, namenjeno mladostnikom, ki z drogo že eksperimentirajo. S tem je bil zaključen prvi

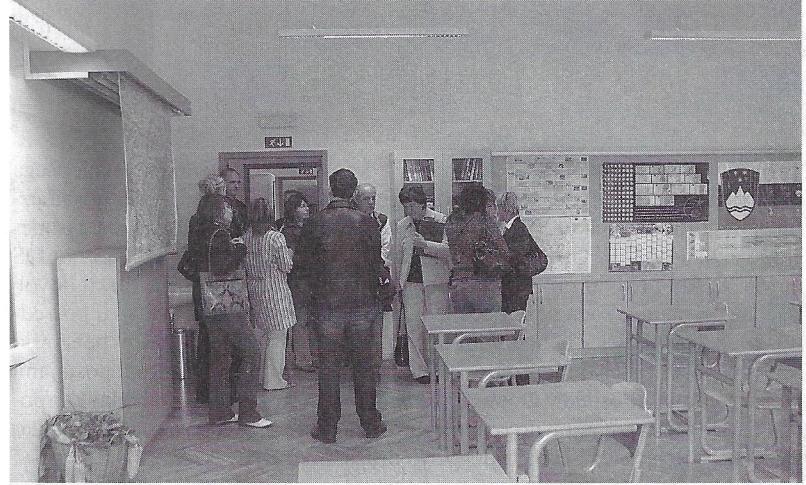

del strokovnega srečanja.

V nadaljevanju so bile predstavljene mednarodne dejavnosti s področja vzgoje in izobraževanja, ki so se v za-

dnjem času izkazale kot zelo koristne za popestritev vzgojno-izobraževalnega procesa, za motivacijo, za širjenje obzorja in spoznavanje novega, za boljše doseganje ciljev, predvsem pa za oblikovanje pozitivne samopodobe, kar je velik primanjkljaj pri dijakih. Projektno delo z mladimi obsega uspešno sodelovanje dijakov

v okviru mednarodnega projekta »Leonardo« (gre za tritedensko izpopolnjevanje v večinah kuharstva v Italiji in Španiji). Izvedli so tudi mednarodni projekt z ŽŠS, in sicer na temo Zaposlitev in šport (v okviru tega projekta je delovala plesna skupina, ki se je tudi predstavila). Sledila je predstavitev mednarodne izmenjave mladih iz VIZ Višnja Gora in zavoda De Zande iz Belgije; na to se je navezoval prispevek vzgojiteljic o taboru mladih na Nizozemskem v okviru projekta Euromet. Gre za mednarodno povezavo, ki povezuje institucije za izvendružinsko vzgojo in oskrbo iz devetih evropskih držav. Zavod je vključen v ta projekt kot doslej edini iz Slovenije že od leta 2002. V okviru prispevka so si gostje lahko ogledali kratek film, ki so ga posnela dekleta. Po predstavitvi mednarodnih projektov je profesorica angleščine predstavila program jezikovne priprave na projekte pred

GASILCI MED MEDVEDKI

Medvedki, ki se čuvajo v brlogu na Muljavi, so pod budnim očesom Tatjane in Andreje dočakali dan, ko smo jih obiskali krški gasilci.

Kot naročeno je v petek, 7. oktobra, sijalo sonce, ki je grelo neučakane in radevne otroke. Bili so polni pričakovanih, saj so se do zdaj igrali z malim rdečim avtom, ki iz njega ni tekla voda in na njem niso mežikale luči. Danes pa ... Pravi gasilski avto, prave luči ter voda, ki pogasi vse, kar gori.

Gasilci prostovoljnega gasilskega društva Krka smo se pripeljali z gasilsko cisterno ter na igrišču za šolo pokazali očem malih medvedkov svoje veščine. Kot vsaka gasilska cisterna je imela tudi ta metalec vode, s katerim je Tonček Markovič, krški poveljnik, otrokom pred oči pričaral mavrico čudovitih barv. Šofer gasilske cisterne Slavko Lah je pridne radevne popeljal po igrišču v gromozanskem rdečem avtu, za povrh pa jim je Zdravko Miklavčič pokazal moč ognja in jih opozoril na to, da se z njim ni dobro igrati. Zakuril je ogenj in prikazal, kako se gasi z gasilnim aparatom, ter dal možnosti tudi bodočim mladim gasilcem. Vse to pa še mnogo novega so ta dan izvedeli otroci iz skupine Medvedki.

Za konec pa smo, kot se spodobi za gasilce, naredili še gasilsko sliko.

NA POMOČ!

Poveljnik PGD Krka
Tonček Markovič

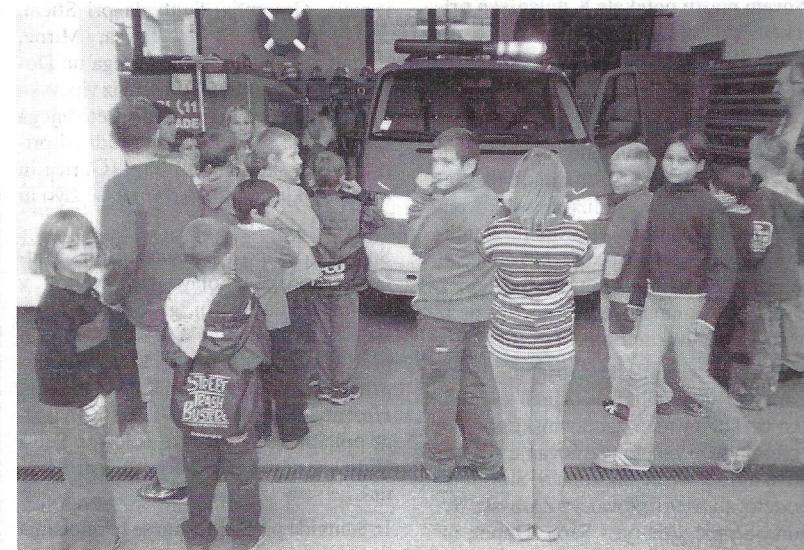
Otroci iz vrtca Muljava se zahvaljujemo gasilcem s Krke za lepo dopoldne, ki so nam ga popestrili s svojimi aktivnostmi.

Tatjana in Andreja

MESEC POŽARNE VARNOSTI V ZAGRADCU

V oktobru, mesecu požarne varnosti, smo si učenci in učitelji podružnične šole Zagradec ogledali zgraški gasilski dom in spoznali delovanje prostovoljnega gasilskega društva. Predsednik društva Silvo Perko in trije člani so nam pripravili prijeten sprejem. Izvedeli smo za pomembno zgodovino društva, si ogledali muzejsko sirenino in brizgalno. Poveljnik Slavko Zaletelj in namestnik predsednika Zvonko Žnidarič sta domiselnno prikazala uporabo uniform in opreme za gašenje. Izvedli smo tudi nekaj praktičnih vaj. Članica Anica Klaus je poskrbela za prijeten zaključek s pogostitvijo. Gasilci pomagajo občanom tudi pri drugih naravnih nesrečah. Če boste potrebovali pomoč, vprašajte zagraške solarje in povedali vam bodo: Kličite 112!

Slavka Nahtigal, prof.

Andreja Perpar M.
VIZ Višnja Gora

TEDEN OTROKA V VRTCU MARJETICA

V vrtcu Marjetica je v začetku oktobra potekal tenedotroka. Pod budnim očesom vzgojiteljev so otroci ob pestrem programu, ki so ga pripravile, lahko ves tenedoteden uživali v najrazličnejših dejavnostih. Tako kot od energije prekipevajo otroci, je od energije prekipeval tudi njim posvečeni tenedoteden.

Najprej jih je s svojimi čarovnjikami razveseljeval čarodej Roman Frelih,

in ker mu tisti dan čirečare niso šle najbolje od rok, so mu na pomoč priskočili kar otroci, v zahvalo pa je vsaki skupini podaril iz balona narejeno živalco. Vzgojiteljice so svojim varovancem odigrale lutkovno igrico. Spet prišla je k nam jesen, sledila pa je ustvarjalna delavnica. Otroci so iz naravnih materialov delali izdelke, med katerimi so glavno vlogo odigrale kar jesenske bučke. Tudi izlet na

kmetijo ni manjkal. In ker jih v naši občini ne primanjkuje, so obiskali kar tri: kmetijo pri Godčevih, Pevčevih in Hrenovih. Četudi so nekateri živali od blizu videli prvič, to ni bila ovira pri sklepanju novih prijateljstev. Posvetili so se opazovanju domačega zajčka, muck, kokoši in petelinov, pa tudi v hlev niso pozabili pogledati. Z velikim zanimanjem so si tudi ogledali kmečko dvorišče, poslopja in kmetijske stroje, spoznali jesenska opravila, kot so ličkanje koruze in spravila pridelkov. V vrtcu niso manjkale niti gibalne igrice, svoj tedenski maraton pa so naši najmlajši občani končali kar na igrišču svojega vrtca, ko jim je gospod Srebrnjak na ogled in za jahanjenje pripeljal čisto pravo kobilo z imenom Liska. Luknjo, ki je po vseh novih dogodivščinah zazevala v želodčku, pa so za konec zakrpal - s čim drugim, seveda, kot s pravo jesensko poslastico, sladkimi pečenimi jabolki. Te si lahko zdaj, ko se je jesen že dodobra usidrala v november, privoščimo prav vsi.

Helena Adamič

TEDEN OTROKA V VIŠNJEGORSKEM VRTCU

Zaposleni v Vrtcu Polžek v Višnji Gori so ob tednu otroka (prvi tenedoteden v oktobru) pripravili bogat program različnih dejavnosti, ki je trajal od ponedeljka do petka. Otroci so si ogledali filmsko predstavo, za katero so kar sami izdelali posebne vstopnice, srečali so se s prvošolci OŠ Stična, podružnične šole Višnja Gora, poveselili so se ob gibalnih igrach, prav poseben vtip pa sta na malčke naredila čarodej Toni in Pika Nogavička. Na njuno predstavo so otroci s sabo pripeljali še starše in enourna zabava ob norčijah Pike, ki je čarodej nikakor ni mogel ukrotiti, je navdušila staro in mlado (na fotografiji je z glavnima animatorjem Štefanom Jza).

Da družine ne bi pozabile na to, kako dragoceni so njihovi otroci, so malčki po predstavi svojim mamicam in očkom prinesli darilca, ki so nastala ob pomoči njihovih vzgojiteljev in pomočnic - srčke ter jesenske liste s posvetili.

J. Ambrožič

VIRIDA VISCONTI IN NJEN ČAS

II. DEL

KDAJ JE V RESNICI UMRLA

VIRIDA VISCONTI

V času, ko je Klasje objavljalo "jubilejno nadaljevanje", so naši zgodovinarji v dunajskih arhivih naleteli na podatke, ki določujejo naše vedenje o Viridi Visconti. Da bi bili naši bralci kar najbolje obveščeni, v tem zapisu te podatke še "sveže" posredujemo vsem, ki so sledili življenjski zgodi Viride Visconti.

Ko so spremenjali zasnovno ljubljanskega mestnega muzeja, ki ima svoje prostore v obnovljeni mestni rezidenčni turški grofov na Trgu francoske revolucije, so si zamislili, da bi v eni od soban prikazali tudi nekaj znamenitih "ljubljancank". Med njimi se je znašla tudi naša Virida Visconti, ki je večino svojega vdomskega življenja sicer preživel v podeželskem gradičku na Pristavi, vendar so imeli v Ljubljani, prestolnici dežele Kranjske, Habsburžani tudi svoj dvor. Ko so brskali po arhivih, da bi Virido kar

najbolje spoznali in predstavili širši publiku, so naleteli tudi na zanimivo listino. Gre za zadolžno pismo iz 1. 1407, ki se nahaja v Državnem arhivu na Dunaju, v mestnem arhivu v Ljubljani pa sta shranjena mikrofilm in kopija tega dokumenta. Iz njega je razvidno, da je bila Virida v januarju 1407 še pri življenju, saj v nasprotnem primeru ne bi bilo mogoče skleniti pogodb.

Morda bo za bralce zanimivo, kakšna so bila zadolžna pisma oz. posojilne pogodbe v tistih časih. Zato besedilo prevedeno posredujemo v celoti:

»Jaz, Jurij Gunčič, ljubljanski meščan, in jaz, Doroteja, njegova gospodinja, v tem pismu priznavava, da smo midva in najini dediči dolžni visokorodni kneginji, naši milostljivi gospe Viridi Milanski, nadvojvodinji avstrijski itd. deset funtoru dunajskih pfenigov stare, dobre veljave, ki sva jih v celoti preje-

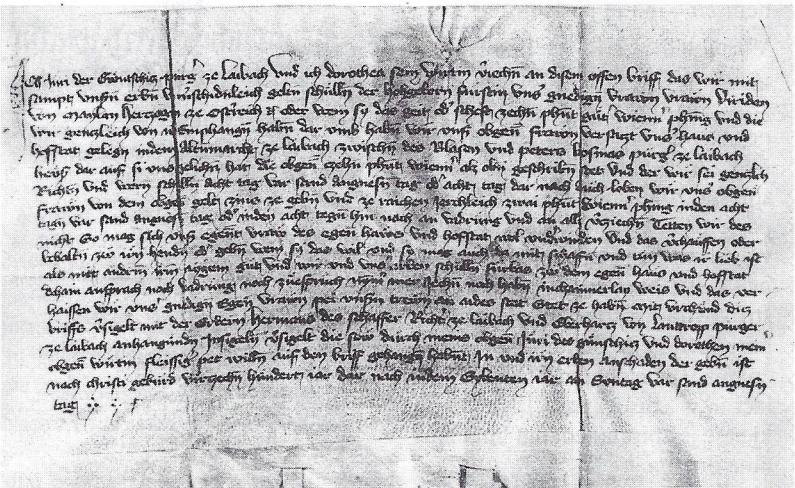

la in sva za to naši zgoraj imenovani gospe zastavila hišo z dvoriščem in pritiklinami, ki stoji na Starem trgu v Ljubljani, med hišama ljubljanskih meščanov Blaža in Petra Kozme. Posodila nama je deset funtoru dunajske veljave kot piše zgoraj, kar v celoti priznavava in se obvezujeva, da ji bova dolg poravnala osem dni pred ali osem dni po sveti Neži. Poleg tega se obvezujeva, da bova zgoraj imenovani gospe dala od te vsote tudi obresti, kar znaša letno 2 funta dunajskih pfenigov, ki jih bova izplačala na njeno zahtevo osem dni pred ali osem dni po sveti Neži. Če tega ne bova storila, lahko naša zgoraj omenjena gospa omenjeno hišo s pritiklinami in zemljiščem vzame v svojo last, jo lahko proda ali ona obdrži ali pa da, komur hoče ali pa s tem ravna, kakor ji je po volji, tako kot ravna z vsem ostalim svojim imetjem. Midva in najini dediči zagotavljamo, da za našo hišo in pritikline z dvoriščem ne bomo nikoli iskali novih dogоворov ali ugovorov ali postavljali zahtevkov. Namesto da bi prisegli, to obljubljamo naši milostljivi zgoraj omenjeni gospe pri naši časti. Na to pismo sta obesila svoja pečata Herman Schaffer, ljubljanski sodnik

in Eberharz Lantroppski, ljubljanski meščan, po volji mene, zgoraj omenjega Jurija Gunčiča in moje zgoraj imenovane gospodinje Doroteje v štirinajst sto sedmem letu po Kristusovem rojstvu, na nedeljo pred sveto Nežo.«

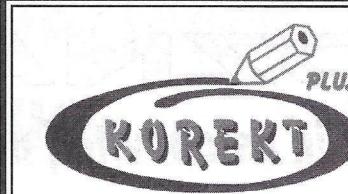
Opomba: V Viridinem času čast ni bila le prazna beseda. Kako je ta beseda dandanes izvotljena, lahko ugotovimo iz dejstva, da ljudje pogosto govorijo o "častni besedi", pa s tem ne misijo nič resnega ali obvezujočega, morda misijo celo nasprotno. O častni besedi bi lahko danes rekli, da je nekakšno folkloristično "măšilo". Žal je tako! V Viridinih časih je imelo sklicevanje na čast (Treue) pravno veljavo. Kasneje so to "čast-

M.A. Ficko

Pogodba med Virido Visconti in omenjenim ljubljanskim meščanom Jurijem Gunčičem.

ZAL, LJU 345, Mikrofilm in fotokopije, mikrofilm št. 812: Listina 1407, januar 16., s.l. (mikrofilm iz Državnega arhiva na Dunaju)

KOREKT PLUS –
jezikovna šola in storitve, d.o.o.

Zgornja Draga 4a, 1294 Višnja Gora
nudi:

- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine za osnovnošolce od 2. do 9. razreda OŠ,
- pripravljalni tečaj iz angl./nem. Za 9./9 razred za vstop v srednjo šolo,
- začetne in nadaljevalne tečaje angleščine in nemščine za srednješolce od 1.-4. letnika SŠ v manjših intenzivnih skupinah od 2-6 učencev (pomoč pri težavah glede razumevanja šolske snovi ter dodatno izobraževanje),
- pripravljalni tečaj za maturo iz angl. jezika za dijake 4. letnika,
- individualno poučevanje angleščine in nemščine za učence in dijake s težavami v šoli ter pripravljanje študentov na izpite iz angleščine,
- prevajanje iz angl. in nem. in obratno ter lektoriranje različnih angleških, nemških in slovenskih besedil.

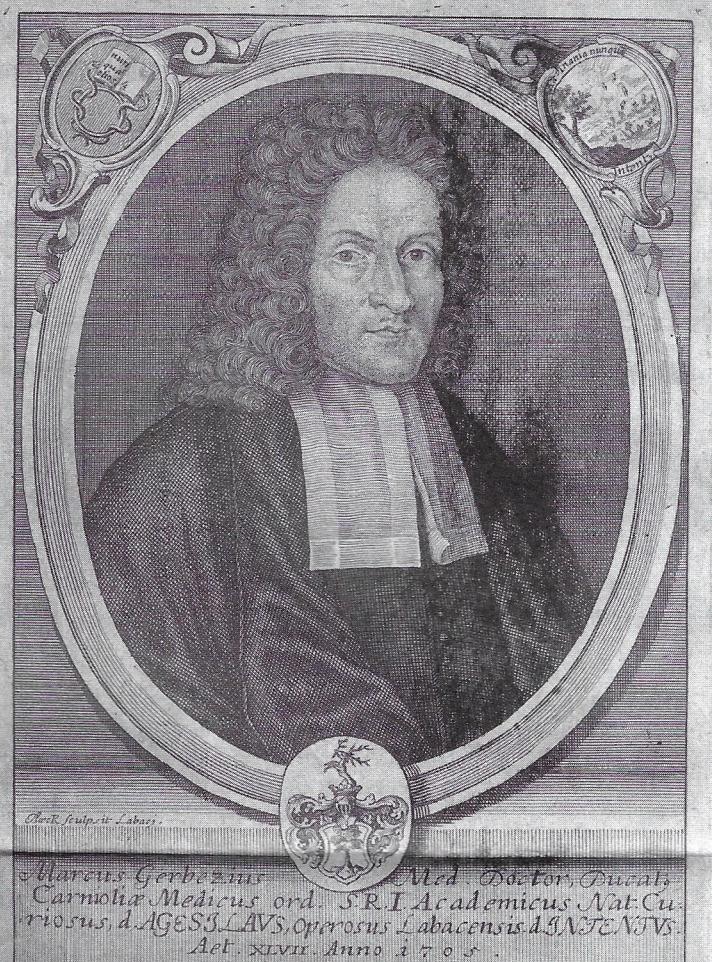
Informacije in naročila na tel. 01/ 78 77 244 ali GSM 041 623 634 (prof. Lilijana Štepic).

DOMOZNANSKA GALERIJA

Slavni zdravilec in ustanovitelj učene akademije

MARKO GERBEC (24. 10. 1658–9. 3. 1718)

Marko Gerbec (njegov priimek so v domačih krajih izgovarjali kot Grbec, Grbčev iz Šentvida, latinsko so ga zapisovali kot Marcus Gerbezius) je bil na prelomu 17. in 18. stoletja evropsko znan in cenjen zdravnik, strokovnjak na področjih humane in živalske medicine. Veliko je tudi raziskoval in pisal v znanstvene revije ter objavljal samostojne medicinske knjige v latinščini, ki je bila tedaj splošno rabljen jezik znanosti.

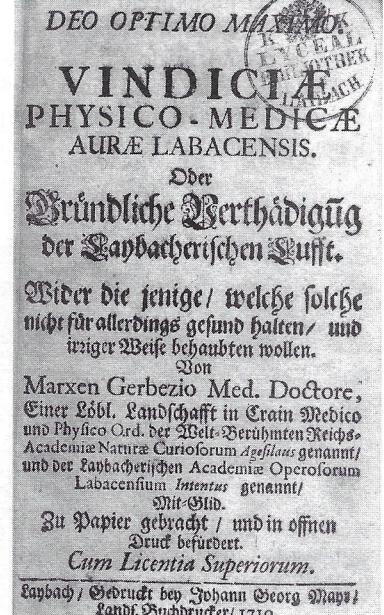
Portret Marka Gerbca iz leta 1705

Rodil se je v Šentvidu pri Stični (od tod pridevnik siticiens – stički) tlačanskim staršem. Ker je že zdaj pokazal izredno bistrost, so mu plemenitaši s štipendijami omogočili najprej srednje šolanje pri jezuitem in potem še študij filozofije (kot pripravo na univerzo) v Ljubljani. Ta tedaj še ni imela univerze, zato je medicino študiral na Dunaju, od koder se je 1683 umaknil pred turškimi vpadi in nadaljeval izobraževanje v Padovi in Bologni, kjer je bil 1684 promoviran za doktorja medicine. Tako je poleg svoje slovenske materinščine obvladoval še latinščino (študijski jezik) ter nemščino in italijanščino.

V Ljubljano se je vrnil kot zrel in izobražen mladi mož in takoj prevezel zelo odgovorne naloge mestnega "fizika", kar je tedaj pomembilo zdravnika za javno higieno in splošno zdravstveno oskrbo, hkrati pa je postal tudi domači zdravnik v dveh velikih samostanih, v Stični in v Bistri. Svoje službe je opravljal strokovno, vestno in odgovorno, kar potrejujejo dokumenti in priznanja. Bil je cenjen v škofijski palači in v Zoisovih palači Na Bregu, kjer se je zbirala tedanja intelektualna družba.

Ob delu je stalno izpopolnjeval svoje strokovno znanje in spremjal delo in spoznanja sočasnega razvoja medicinske znanosti v

Evropi. Posebej je cenil nauke angleškega zdravnika Thomasa Sydenham, ki je močno poudarjal vplive podnebja, okolja in prehrane na človekovo zdravje in boleznska stanja. Te dejavnike je tudi sam opazoval in analiziral. Na teh osnovah je zasnoval eno od svojih izvirnih znanstvenih del o zraku in drugih naravnih dejavnikih življene v Ljubljani.

Naslovica razprave o ljubljanskem zraku. *Vindiciae physico-medicae aurae Labacensis, oder Gründliche Verhädigung der Laybacherischen Lust.*

hen Lufft : wider diejenige, welche solche nicht für allerdings gesund halten, und irziger Weise behaupten wollen / von Marxen Gerbezio ... - Laybach : gedruckt bey Johann Georg Mayr ... 1710.

ZRAK JE PRVA ČLOVEŠKA HRANA

(Odlomek iz Gerbčeve razprave o ljubljanskem zraku in drugih pogojih za zdravo življenje. Prevedel Viktor Steska, 1913.)

»Če hočemo o ljubljanskem zraku govoriti, moramo najprej vedeti, kaj je zrak in kateri škodljiv. Govorim o zraku, v katerem živimo.

Pri posameznih krajih moramo upoštevati njih lego: ali so proti soncu obrnjeni? kateri veter ima dohod njih? kakšno vodo imajo? leže visoko? kakšna je njih zemlja, suha ali vlažna? kaka je njih okolica?

Uporabimo vse to na Ljubljano! Na prvi pogled bodo vse okolnosti za Ljubljano neugodno pričale. Grič Grad zatriva Ljubljano proti vzhodu. Južni in zahodni vetrovi imajo prost dohod. Proti jugu se razprostira do dve milji močvirje. Ob dolgem deževju preplavita Ljubljana in Gradaščica del Ljubljane, da se Krakovci s čolni vozijo od hiše do hiše. Jeseni in pozimi zastira nebo gosta meglja. Torej same neugodne strani. Toda ne prenaglimo se! Čujmo še drugo sodbo!«

Marko Gerbec je že pri tridesetih letih postal član nemške znanstvene družbe Sacri Romani Imperii Academiae Leopoldinae Naturae Cuoriorum, ki je izdajala znanstveni zbornik, v katerem je objavljalo svoje prispevke. V naslednjih tridesetih letih življena (1688–1718) je bogatil svoje teoretsko in praktično strokovno znanje ter si nbral veliko dragocenih izkušenj ob opazovanju, analiziraju in celo znanstvenem eksperimentiranju. Posebno pozornost je posvečal srčnim obolenjem, zato je preučeval srčni utrip in se še brez moderne laboratorijske opreme dokopal do pomembnih odkritij. Tako naš še živeči upokojeni primarij dr. Luka Pintar posebej poudarja, da Gerbecu pripada prvenstvo pri opisu bolezenske slike bradikardne oblike srčnega bloka, ki velja za prvi opis sindroma popolnega atrioventrikularnega bloka, zato so slovenski kardiologi leta 1977 predlagali avtorsko poimenovanje stanja kot Syndroma GERBEZIUS - MORGANI - ADAMS - STOKES.

Naš slavni zdravnik je napisal skupaj kar 80 manjših in obsežnejših medicinskih člankov, razprav in knjig. Strokovno najpomembnejša med njimi je že omenjena razprava o srčnem bloku, bolj znani pa sta bili dve obsežnejši knjigi: Intricatum-Extricatum medicum (prva izdaja 1692) in Chronologia medico-practica (prič 1697–1700).

Posvet zdravnikov ob patientovi postelji. Intricatum extricatum medicum, seu Tractatus de morbis complicatis Marci Gerbezij philos. & med. doctoris ... : opus intricatissima quaeque in praxi medica ocurrētia breviter pertractans, & dilucide resolvens ... - Labaci : typis Josephi Thaddaei Mayr.

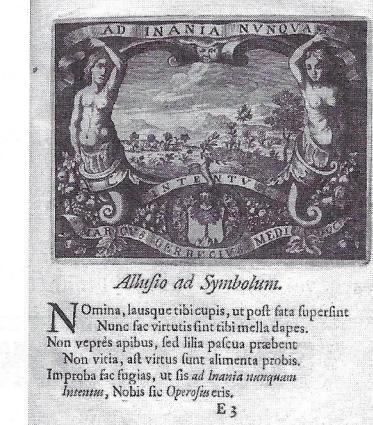
Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani hrani primerek te knjige, ki ima na naslovni strani lastniški vpis Marka Antona Tauffererja in na sprednji platnici njegovo opombo, da mu je knjigo podaril avtor 16. nov. 1692, torej takoj po izidu. Seveda gre za našega višnjegorskega plemiča, nekoliko mlajšega znanca in prijatelja, s katerim sta sodelovala tudi strokovno.

Gerbčeva metodologija zdravljenja se je jasno pokazala že v prvi samostojni knjigi (Intricatum-Extricatum), v kateri obravnava vzroke za nastanek bolezni in njen razvoj, vključno z značilnimi simptomi in demonstracijami kriznih stanj. V Chronologiji medico-practica pa opisuje in analizira potek posameznih primerov in navaja terapije. Njegovo celotno medicinsko delo izkazuje nadpovprečno strokovnost za tisti čas, zato pomeni soliden temelj znanstvene medicine na Slovenskem.

Doktor Gerbec pa se je zanimal in se strokovno ukvarjal tudi z živalsko medicino (veterino). Napisal je razpravo *De moderno pecorum interitu / O pomoru govedi/* (1713), ki je temeljila na njegovem preučevanju goveje kuge, ki je leta 1711 pomorila velikanske goveje črede v evropskih državah, med njimi tudi pri nas. Ker je prišla z vzhoda, so jo imenovali tudi turška kuga. Avtor je pravilno ugotovil, da so bolezen prinesli v naše kraje z uvozom bolnih živali, širila pa se je z neposrednimi stiki. Razjasnil je tudi, da prekuhan meso in mleko nista bila nevarna ljudem. Razprava je bila dodana drugi izdaji njegove Chronologie.

V slovenski kulturni zgodovini Marku Gerbcu prisojamo posebno mesto tudi zato, ker je bil med ustanovitelji prve slovenske znanstvene združbe Dizmove bratovščine (1688). K sreči se je ohranila njena čudovita članska knjiga, v kateri je tudi njegov grb. Hranijo jo v Državnem arhivu Republike Slovenije.

Še pomembnejša je bila slavna Academia Operosorum (Akademija delavnih), ki je obstajala od 1693 do 1725, katere soustanovitelj je bil spet Gerbec. To je bila družba učenjakov različnih strok: pravnikov, teologov, naravoslovcev, zgodovinarjev, filozofov idr., ki so se povezovali, da bi načrtno širili in poglabljali znanstveno delo in splošno omiku. Nadeli so si latinska akademska imena, ki so simbolizirala njihove poklice in značajne lastnosti. Marko Gerbec je bil Intentus – pozorni, kakor je zapisano v njegovem grbu.

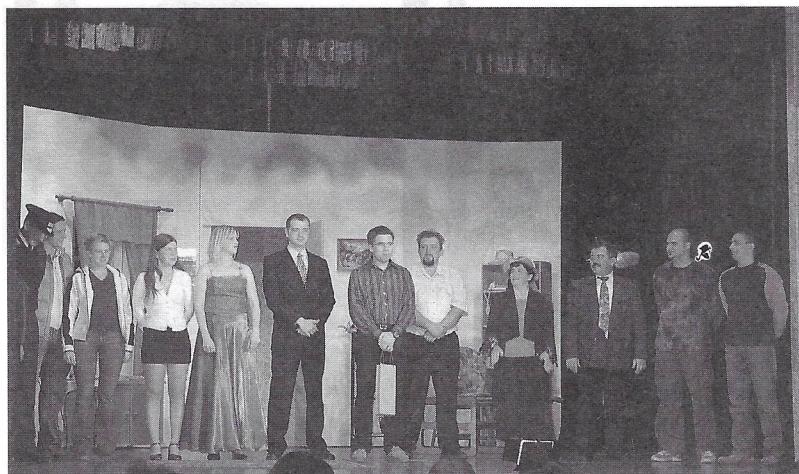
Predstavitevna knjiga "operozov" z Gerbčevim grbom. Iz knjižnice barona Žige Zoisa. Apes academicae operosorum Labacensium, sive Institutum, leges, scopus, nomina, et symbola novae Academiae sub apum symbolo Labaci adunatae : orbi literario exhibitae cum oratione inaugurali in primo conventu publico ad proceres Aemonae dicta. - Labaci : ex Typographeo Mayriano ..., [1701].

Svojo neutrudno željo za povzdrogo slovenske medicine je Gerbec še enkrat izkazal z ustanovitvijo Bratovščine sv. Kozma in Damijana (1712). Že tedaj sta patrona župnijske cerkve na Krki, torej v bližini njegovega rojstnega kraja, veljala za zaščitnika zdravilcev. Kot je znano, ju je celo Jurčičev Krajelj klical na pomoč, ko je imel težave z bolno živaljo in ju imenoval tudi dva "konjederska brata". V primeru našega zdravnika je šlo za bolj resne stvari, za prvo strokovno združenje zdravnikov in lekarnarjev na Kranjskem.

Na velikega rojaka se seveda ohranja posebno živ spomin v njegovem rojstnem kraju, Šentvidu pri Stični. Po njem se imenuje Zavod za revmatične in srčne rekonvalescente za mladino, ki bo kmalu naštel že 50 let od svoje ustanovitve. V dolgih desetletjih so tu dobili zdravniško pomoč, ustrezno nego in tudi osnovnošolsko izobrazbo številni otroci s srčnimi motnjami iz vse Slovenije. Naš znameniti občan, slavni evropski zdravilec, ne bi mogel svojega imena podariti bolj primerni ustanovi, kot je ta. Svojo bogato knjižnico z več kot 500 medicinskimi knjigami je zapustil ljubljanski Semeniški knjižnici, tragična usoda pa je hotela, da kljub svojemu velikemu znanju in požrtvovalnosti, s katerima je pomagal toliko ljudem, ni mogel pomagati svojim lastnim otrokom. V dveh zakonih jih je imel kar enajst, vendar so vsi umrli pred njim.

Mihail Glavan

EN DAN Z EDVARDOM

Igralska zasedba z novim režiserjem Primožem Čučkom v sredini.

Gledališka skupina Vidovo Šentvid pri Stični je uprizorila igro En dan z Edvardom – zgodbo o robotu, ki skorajda postane človek.

Predstava se začne v dnevni sobi Cooperjevih v Londonu, ko služkinja Betsy ugovarjajoče pospravlja. Kdo pravzaprav je Edvard, v začetku ni popolnoma jasno; da je robot, ki izpoljuje ukaze, se izkaže, ko ga, nedelijočega, prineseo v dnevno sobo in mu odprejo svetlikajoči se kovinski »trebuh«. Jezljiva in nezadovoljna služkinja Betsy, ki jo je interpretirala Mateja Erjavec, želi Edvarda

očistiti, a mu pomotoma zamenja dve žarnici. In takrat se zgodi, da Edvard zaživlja brez ukaza. Sprva kaže še očitne znake robotskega življenja, ki mu marsikatera človeška stvar ni popolnoma razumljiva, še posebej ne čustva, iz dneva v dan pa razvija bolj človeško plat. Denis Cooper (Boštjan Gorišek), njegov lastnik, si je že dlje časa prizadeval, da bi Edvardu vgradil možgane in bi tako postal super pametni robot. Edvard s serijsko številko 264/18, ki ga igra Igor Kastelic, je nezmotljiv, zmožen izračunati še takoj težak račun. Želijo si ga povsod – saj je vendar robot z možgani, pa ni

tako – bolj se zdi, da ima srce, ki mu ni tuja niti zaljubljenost.

Nekega dne se Edvard zmoti pri izračunu in povzroči eksplozije več tovarn – zato ga obupani Cooper pod prisilo proda vladi, katere predstavnik je Douglas Fraser, ki ga je upodobil Franjo Čuček. Edvard si je želel peljati Patricia Cooper (Barbara Sadar), v katero se je menda zaljubil, v kino, gledat film, o katerem mu je pripovedovala Eve Turner (Ani Čeh). A že napoči čas, ko ga odpeljejo v zaprti oddelok vlade; Edvard si želi opraviti le še telefonski klic. Pokliče v tovarno, ki ga je izdelala, ter pove, da pride tja, z namenom, da ga razstavijo. V vlogi policista se je predstavil Klemen Zorec, vlogo novinarja Rollyja pa je odigral Nenad Rikič.

Konec gledalca pusti v dvomih, ali je Edvard srečen ali ne. Vesel je, da gre domov, kjer ga bodo razstavili in poskrbeli, da njegovo »srce« ne bo prišlo v drugo robotsko telo, ni pa jasno, zakaj si to želi – morda zato, ker je že preveč človeški s čustvi in si želi, da čustva ostanejo v pristojnosti ljudi in ne robotov. Predstava je, pod režisersko taktirko Primoža Čučka, zanimiva, z nekaj izredno posrečenimi humornimi vložki. Primož Čuček se je prvič predstavil kot režiser.

SS

KONCERT PRIJATELJSTVA

Vokalni kvartet Stična je spet povaabil v goste prijatelje s Hvara – Klapo For. Skupaj so s pesmijo dokazali, da je iskreno prijateljstvo močnejše od političnih nesoglasij. To je potrdilo tudi številno občinstvo, ki je uživalo v večeru, prezetem s pesmijo in prijateljstvom.

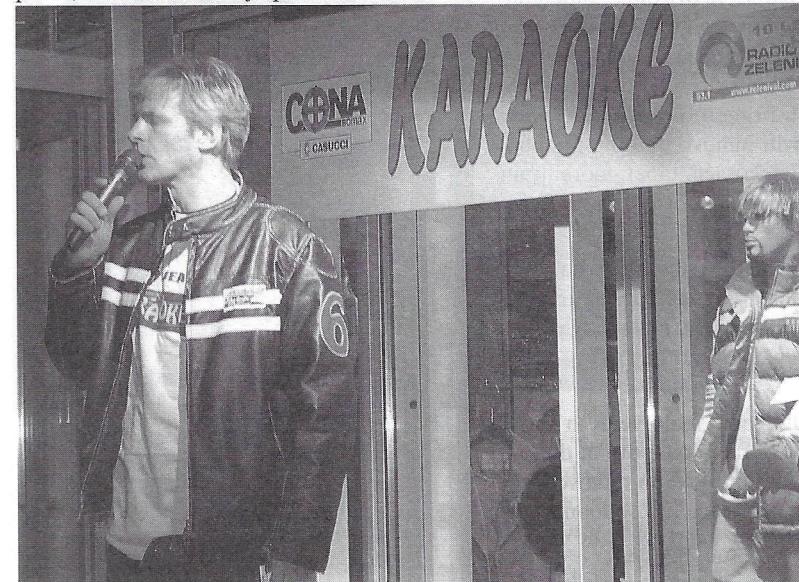
Vokalni kvartet Stična in Klapo For povezuje prijateljstvo, ki se je stekalo zaradi pesmi in rokometa, kot je povedal član kvarteta Dušan Kamnikar. Iz leta v leto se je sodelovanje poglabljalo, kajti Stičani so se udeleževali festivalov na Hvaru, Klapa For pa je z veseljem prijahala na nastope v Slovenijo. Medsebojna vzajemnost traja že več kot pet let, in to je bil že njihov deseti skupni koncert. Občinstvo je lahko uživalo v pravem dalmatinskom melosu in slovenskih ritmih – v vsem obenem. Večer pa je popestrila tudi Vokalna skupina Mavrica Dobrepolje. Koncert je povezovala Vesna Fabjan.

SS

KARAOKE SPET ŽIVIJO

Nekdaj izredno popularne karaoke so spet oživele in med ljudi jih je ponovno spravil Radio Zeleni val. V petek, 28. oktobra, se je po središču

Ivančne Gorice razlegla pesem z bolj ali manj posluha, a z veliko veselja in zabave.

Idejni vodja in organizator karaok je popularni voditelj in glasbenik Tone Košmrlj. Ideja se mu je porodila, kot je povedal na obletnici radia, kjer se je veliko prepevalo in zabavalno. »Nato pa sem neko sredo povabil ljudi, da zapojejo svojo priljubljeno pesem v eter progama radia Zeleni val in odziv je bil velik,« je še dodal Tone Košmrlj in začel z organizacijo karaok. Na prvem srečanju je bilo okoli 20 prijavljenih, ki so zapeli svojo priljubljeno skladbo. Zanimivo je, da se je večina »pevcev« odločila za slovensko skladbo. Prijave se še vedno sprejemajo, saj bo finalni izbor z bogatimi nagradami šele maja 2006 na Muljavi. Na odru pred trgovino v središču Ivančne Gorice so se zvrstili dobrni in malce manj dobrji pevski nastopi. Slabih iz preprostega razloga ni bilo, saj: »Kdor poje, zlo ne misli.«

SS

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica
Cesta II, grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija
T.: + 386 1 78 69 070, F.: + 386 1 78 69 075
e-pošta: oi.ivančna.gorica@jskd.si

NOVEMBER 2005

Ljubiteljske kulturne skupine se bodo udeleževale območnih in medobmočnih srečanj v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti:

torek, 8. november 2005

* Medobmočna delavnica kreativnega pisanja v organizaciji območne izpostave Cerknica

sobota, 19. november 2005, Zavod svetega Stanislava, Škofijska gimnazija, Ljubljana-Šentvid

* Medobmočni tematski koncert odraslih pevskih zborov. Območno izpostavo Ivančna Gorica bo zastopal Mešani pevski zbor KD Vidovo Šentvid, izbran na območni reviji.

Kulturne prireditve:

19. november–3. december 2005, Stična

* Festival Stična

DECEMBER 2005

V decembru napovedujemo naslednje kulturne dogodke:

sobota, 4. december 2005, Kulturni dom Ivančna Gorica

* Ta veseli dan kulture (delavnice, druženje)

17. december–23. december 2005

* Veseli december – prireditve za otroke

* Svečanosti ob dnevu samostojnosti

Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica:

torek, 8. november 2005, ob 9.00

* Predavanje Andreja Velkavrh: O vremenu

torek, 15. november 2005, ob 9.00

* Predavanje Katje Gregl: Umetnost življenja – z dihanjem do zdravja in notranjega miru

ponedeljek, 6. december 2005

* Predavanje Zdenke Cerar: Dedno pravo v vsakdanji rabi

ponedeljek, 20. december 2005

* Prednovoletno srečanje, obisk kulturne prireditve v Ljubljani

Prijazno vabljeni na živahno kulturno dogajanje!

Pripravili:

Tatjana Lampret in Simona Zorc

CIK Trebnje

obvešča, da je še možen vpis v:
osnovno šolo za odrasle – brezplačno

različne SREDNJEŠOLSKE PROGRAME (predavanja
že potekajo, vendar se lahko še vedno vključite)

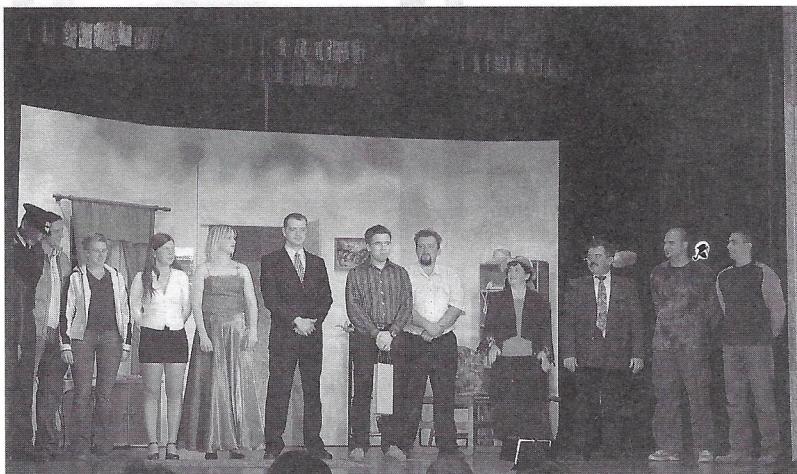
Vpisujemo v tečaje:

**tujih jezikov, računalništva, za voznika
viličarja ter upravljalca TGM in dvigal (v
novembру), vodenja poslovnih knjig,
usposabljanje za vodje računovodskeih
servisov, knjigovodska dela,
vodenje malih podjetij (GZS),
maser (začetek 10. 11. 2005), pediker,
dobra higienska praksa (HACCP).**

informacije in prijave:

CIK TREBNJE, Kidričeva 2, Trebnje;
tel.: 07/34 82 104, 34 82 100,
od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.00 ure;
www.ciktrebnje.si

EN DAN Z EDVARDOM

Igralska zasedba z novim režiserjem Primožem Čučkom v sredini.

Gledališka skupina Vidovo Šentvid pri Stični je uprizerila igro En dan z Edvardom – zgodbo o robotu, ki skorajda postane človek.

Predstava se začne v dnevni sobi Cooperjevih v Londonu, ko služkinja Betsy ugovarjajoče pospravlja. Kdo pravzaprav je Edvard, v začetku ni popolnoma jasno; da je robot, ki izpoljuje ukaze, se izkaže, ko ga, nedelujočega, prinesejo v dnevno sobo in mu odprejo svetlikajoči se kovinski »trebuh«. Jezljiva in nezadovoljna služkinja Betsy, ki jo je interpretirala Mateja Erjavec, želi Edvarda

ocistiti, a mu pomotoma zamenja dve žarnici. In takrat se zgodi, da Edvard zažvižga brez ukaza. Sprva kaže še očitne znake robotskega življenja, ki mu marsikatera človeška stvar ni popolnoma razumljiva, še posebej ne čustva, iz dneva v dan pa razvija bolj človeško plat. Denis Cooper (Boštjan Gorišek), njegov lastnik, si je že dlje časa prizadeval, da bi Edvardu vgradil možgane in bi tako postal super pametni robot. Edvard s serijsko številko 264/18, ki ga igra Igor Kastelic, je nezmotljiv, zmožen izračunati še tako težak račun. Želijo si ga povsod – saj je vendar robot z možgani, pa ni

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Ivančna Gorica
Cesta II, grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica, Slovenija
T: +386 1 78 69 070, F: +386 1 78 69 075
e-pošta: oi.ivančna.gorica@jskd.si

NOVEMBER 2005

Ljubiteljske kulturne skupine se bodo udeleževale območnih in medobmočnih srečanj v organizaciji Javnega sklada za kulturne dejavnosti:

torek, 8. november 2005

* Medobmočna delavnica kreativnega pisanja v organizaciji območne izpostave Cerknica

sobota, 19. november 2005, Zavod svetega Stanislava, Škofijska gimnazija, Ljubljana-Šentvid

* Medobmočni tematski koncert odraslih pevskih zborov. Območno izpostavo Ivančna Gorica bo zastopal Mešani pevski zbor KD Vidovo Šentvid, izbran na območni reviji.

Kulturne prireditve:

19. november–3. december 2005, Stična

* Festival Stična

DECEMBER 2005

V decembru napovedujemo naslednje kulturne dogodke:

sobota, 4. december 2005, Kulturni dom Ivančna Gorica

* Ta veseli dan kulture (delavnice, druženje)

17. december–23. december 2005

* Veseli december – prireditve za otroke

* Svečanosti ob dnevu samostojnosti

Univerza za tretje življenjsko obdobje Ivančna Gorica:

torek, 8. november 2005, ob 9.00

* Predavanje Andreja Velkavrha: O vremenu

torek, 15. november 2005, ob 9.00

* Predavanje Katje Gregl: Umetnost življenja – z dihanjem do zdravja in notranjega miru

ponedeljek, 6. december 2005

* Predavanje Zdenke Cerar: Dedno pravo v vsakdanji rabi

ponedeljek, 20. december 2005

* Prednovoletno srečanje, obisk kulturne prireditve v Ljubljani

Prijazno vabljeni na živahno kulturno dogajanje!

Pripravili:

Tatjana Lampret in Simona Zorc

CIK Trebnje

obvešča, da je še možen vpis v:
osnovno šolo za odrasle – brezplačno

različne SREDNJEŠOLSKE PROGRAME (predavanja
že potekajo, vendar se lahko še vedno vključite)

Vpisujemo v tečaje:

tujih jezikov, računalništva, za voznika
viličarja ter upravljalca TGM in dvigal (v
novembru), vodenja poslovnih knjig,
usposabljanje za vodje računovodskeih
servisov, knjigovodska dela,
vodenje malih podjetij (GZS),
maser (začetek 10. 11. 2005), pediker,
dobra higienska praksa (HACCP).

informacije in prijave:

CIK TREBNJE, Kidričeva 2, Trebnje;

tel.: 07/34 82 104, 34 82 100,

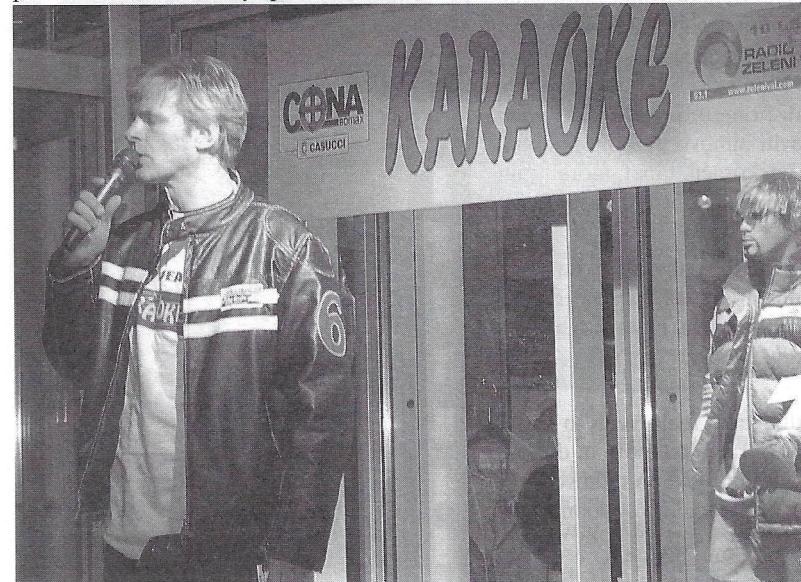
od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.00 ure;

www.ciktrebnje.si

KARAOKE SPET ŽIVJO

Nekdaj izredno popularne karaoke so spet oživele in med ljudi jih je ponovno spravil Radio Zeleni val. V petek, 28. oktobra, se je po središču

Ivančne Gorice razlegla pesem z bolj ali manj posluha, a z veliko veselja in zabave.

Idejni vodja in organizator karaok je popularni voditelj in glasbenik Tone Košmrlj. Ideja se mu je porodila, kot je povedal na obletnici radia, kjer se je veliko prepevalo in zabaval. »Nato pa sem neko sredo povabil ljudi, da zapojojo svojo priljubljeno pesem v eter progama radia Zeleni val in odziv je bil velik,« je še dodal Tone Košmrlj in začel z organizacijo karaok. Na prvem srečanju je bilo okoli 20 prijavljenih, ki so zapeli svojo priljubljeno skladbo. Zanimivo je, da se je večina »pevcev« odločila za slovensko skladbo. Prijave se še vedno sprejemajo, saj bo finalni izbor z bogatimi nagradami še maja 2006 na Muljavi. Na odru pred trgovino v središču Ivančne Gorice so se zvrstili dobrni in malce manj dobrni pevski nastopi. Slabih iz preprostega razloga ni bilo, saj: »Kdor poje, zlo ne misli.«

SS

KNJIŽNICA V IVANČNI GORICI

Enota Ivančna Gorica
Cesta II. grupe odredov 17, 1295 Ivančna Gorica
tel. št.: 787 81 21, sikkivancna@gro.sik.si

PON., TOR., SRE., PET. od 9. do 19. ure
ČETRTEK od 9. do 14. ure
SOBOTA od 8. do 13. ure

KRAJEVNE KNJIŽNICE
Četrkovi popoldnevi so namenjeni njihovi odprtosti, in sicer:
Višnja Gora: od 13. do 15. ure (788 45 88)
Stična : od 13. do 15. ure (051 236 436)
Šentvid: od 16. do 18. ure (051 236 436)
Krka: od 16. do 18. ure (780 20 91)

KOLEDAR PRIREDITEV V NAŠI KNJIŽNIČNI MREŽI ZA NOVEMBER 2005

Prireditve so tokrat posvečene Dnevju splošnih knjižnic, ki je 20. novembra.

IVANČNA GORICA
sreda, 16. 11., ob 19. uri: SREČANJE Z MARTINOM STRELOM
Predstavitev treh knjig o njegovih plavalnih preizkušnjah -
Donava, Jangce, Mississippi

VIDEM DOBREPOLJE

URE PRAVLJIC: sreda, 9. 11., petek, 18. 11., sreda, 23. 11., ob 18.
uri

GROSUPLJE

- torek, 15. 11., ob 18. uri :
URA PRAVLJIC in OTVORITEV RAZSTAVE osnovnošolca Maksa Eugena Obelšerja
- četrtek, 17. 11., ob 19. uri:
Klarisa Jovanovič in Milivoj Roš - PREDSTAVITEV SODOBNE GRŠKE PROZE

O SMRTI V IVANŠKI KNJIŽNICI

Solze, žalost, trpljenje, obup – in še mnoga čustva spremljajo najhujše slovo, s katerim se soočamo v svojem življenju. Smrt: nikoli pripravljeni nanjo, vedno pride nepričakovano. Z neozdravljivo bolnimi osebam, njihovimi svojci in bližajočo se smrto se vsakodnevno srečujejo člani nevladnega humanitarnega društva Hospic. O smrti in žalovanju je v knjižnici v Ivančni Gorici predavala predsednica društva Hospic Tatjana Žargi.

Društvo Hospic je bilo ustanovljeno leta 1995, da bi detabuizirali smrt in vzpostavili naraven odnos do umiranja in žalovanja. Osnovna načela so predvsem opora bolnikom in svojcem in težavnem sprejemanju bližnje smrti, zagovorništvo bolnika v spoštovanju njegovih želja, samoodločjanju in dostojanstvu. Društvo Hospic pa nudi tudi celostno oskrbo bolnika, katere cilj ni podaljševanje ali skrajševanje življenja, ampak zagotavljanje čim boljše blažilne terapije. Tatjan Žargi je povedala, da se večina umirajočih zaveda bližajoče se smrti in na njo reagirajo na različne načine – nekateri se bojijo, drugi so jenit. Žalajoči se prav tako težko spriznijo z zadnjim slovesom in večinoma ne vedo, kako bi lahko pomagali svojemu. Še posebej težko je v trenutkih, ko umre otrok ali ko se zgodi nesreča – prebolevanje, ki nastopi po prvem šoku, je izredno težko. Društvo Hospic ima organizirane tudi skupine za pomoč žalajočim.

Kljub pomoči in informacijam društva Hospic, ki je vsem na voljo brezplačno, se vsak od nas sooča z žalostjo in žalovanjem na svoj način, ki nas ločuje od drugih.

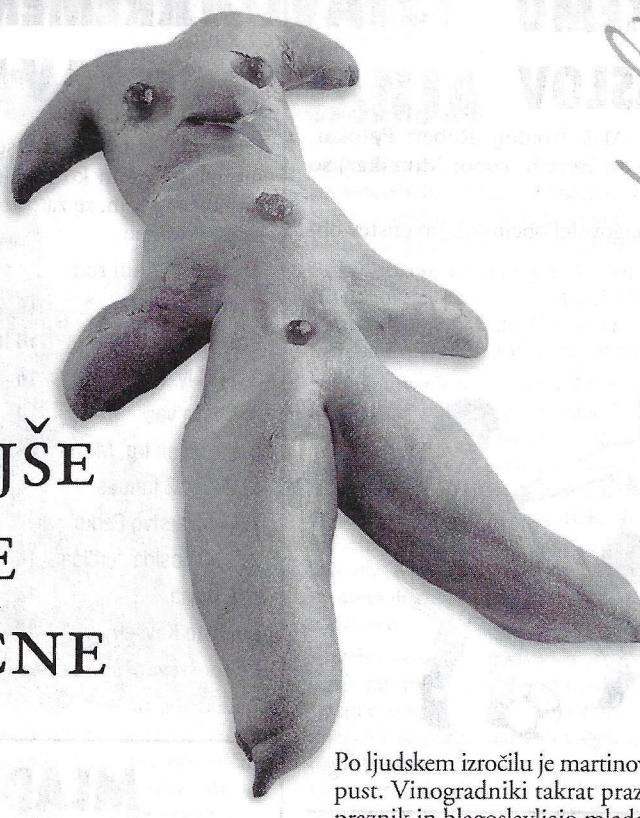
SS

ZGODBE O KRUHU

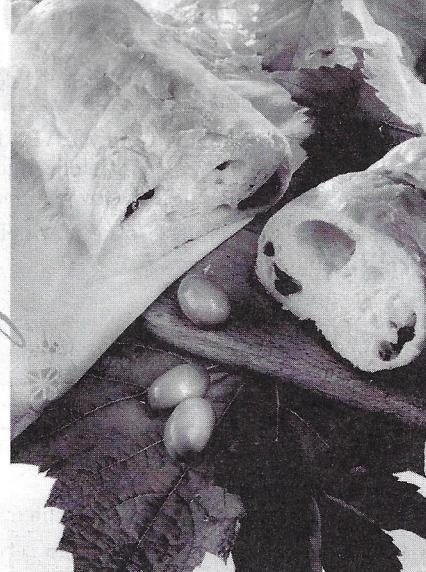
Pekarna Grosuplje

NAJDALJŠE ODOBRE PRAZNIČNE PEKE

MARTINOVO JE ŽE ZA NAMI, MOŠT JE ŽE DOZOREL V VINO. V ČASU TEGA PRAZNIKA VINOGRADNIKOV SO BILE MIZE BOGATO OBLOŽENE Z RAZLIČNIMI DOBROTAMI, TUDI KRUŠNIMI. VENDAR BO TUDI V TEDNIH, KI SO PRED NAMI, NA MIZAH VEDNO VEČ TAKIH DOBROT, SAJ VSTOPAMO V ADVENTNI ČAS, KO JE PEKA ŠE POSEBNO PRAZNIČNA.

*parkelj
kruh z olivami*

Po ljudskem izročilu je martinovo kar jesenski pust. Vinogradniki takrat praznujejo svoj praznik in blagoslavljajo mlado vino. Ob tej priložnosti na mizah ne sme manjkati pečena gos, vendar so za ta čas značilne tudi posebne krušne dobrote. V gričih Goriških brd tako spečajo kruh z olivami, ki se odlično prileže k pokušanju mladega vina.

Martinovo je tudi povezano z zaključkom del na polju, zato so ob tem praznovanju na mizah pogoste tudi bogate koruzne pogače. Te pa so bile v nekoliko skromnejši obliki tudi vsakdanja malica ob delih na polju, torej v času, ko je bilo za bogato letino potrebno trdo delati.

V času od Martina do adventa so na mizah posebno bogati kruhi in pogače. K mlademu vinu se odlično prileže kruh z olivami, do božiča pa se bodo na mizah razvrstile najrazličnejše krušne dobrote, tudi Parkeljni, Sadni kruh in Praznični kolač, tudi jih pripravljamo v Pekarni Grosuplje

Za martinovim pa vstopamo počasi v adventni čas, ko veselo pričakovanje božiča spremlya bogata peka sladkih in slanih kruhov ter pogač. V tem času se pripravljajo navadni ali sladki kruhi iz bele moke, ki jim pogosto dodajo suho sadjem.

Tudi v Pekarni Grosuplje ta prihajajoči čas sprejememo s kar nekaj sladkimi dobratami, ki jih pečemo samo v tem času. Sadni kruh in Praznični kolač ter seveda simpatični Parkeljni bodo razveselili vsaka usta in polepšali prihajajoče praznike.

ZAENKRAT POLOVIČEN IZPLEN

Sezona 2005/06 se za igralce in navijače ni začela po željah. Trenutno ima namreč ekipa SVIŠ-a polovičen izkupiček: dve zmagi in dva poraza. Razlogov za to je več. Eden od njih so tudi številne poškodbe, ki ivanško ekipo zvesto spremljajo že drugo sezono zapored. Težko je držati visok ritem igre, če v ekipi na vsaki tekmi manjkajo trije ali štirje nosilci igre, vsi mladinci pa še niso zreli, da bi nase prevzeli veliko odgovornost. Da bi bila mera polna, večina poškodovanih prihaja iz vrst zunanjih igralcev, kjer je SVIŠ najbolj »tanek«.

Pregled posameznih tekem začnimo v Veliki Nedelji, kamor so vijolični pripotovali brez Zidarja, Ceglarja, Kogelnika in Todorovskega, tako da je bilo v ekipi kar šest mladincev. SVIŠ se je razigranim domačinom upiral le v prvi četrtini tekme, nato pa so se Nedeljani »razleteli« in višok poraz je bil neizbežen. Vendar pa je treba priznati, da so domačini med glavnimi favoriti lige. Sodeč po videinem - upravičeno. Pri SVIŠ-u je bil bolj razpoložen le Bajram, ki je dosegel sedem zadetkov in tudi sicer kaže odlične predstave tako v napadu kot v obrambi.

Priložnost za celjenje ran je bila domača tekma proti Grosupljem. Nikola Radič, ki tudi letos vodi naše sosedne, ima mlado ekipo, ki veliko obeta. Eden izmed grosupelskih adutov pa je tudi Simon Stopar, ki je dosegel dva zadetka, nato pa si je žal obnovil poškodbo gležnja. Sicer pa je začetek tekme minil v znamenju precejšnje nervoze, ki je botrovala številnim izgubljenim žogam. Prvi so se pritisala otrešli domači, ki so v 17. minutu po-

vedli s 15 : 11. V drugem delu so jim izdatno pomagali še Grosupeljčani, ki so prvi gol dosegli šele v 42. minutu. Ob 22 obrambah odličnega Grma je bilo tudi lažje igrati. SVIŠ je tako zabeležil zanesljivo zmago z 31 : 21.

Druga pesem pa je vijolične čakala v Krškem, kjer so ponovno manjkali štirje igralci. Poleg tega ima Krško s Cehtetom in Šerbcem zelo dobro ekipo. Ravno slednji je bil za SVIŠ v prvih minutah nezaustavljiv. SVIŠ-eva obramba na čelu z vratarjem ni delovala, vrstile pa so se tudi napake v napadu. Na drugi strani so bili nadvse motivirani domačini, ki so si z enostavno igro sredi drugega polčasa priigrali že osem golov prednosti. Kljub temu je SVIŠ še upal na preobrat in, zahvaljujoč požrtvovalni in agresivni obrambi (prišla je nekoliko prepozno), z delnim izidom 0 : 6 prišel le do dveh zadetkov zaostanka, za kaj več pa je zmanjkalo časa. Trenutno je tako SVIŠ na osmem mestu na lestvici.

Ekipa Inne Dolgun SVIŠ-a je na derbiju dodelj še naporaženih ekip okusila grenkovo prvega poraza. Pri zadejale so ga kdo drug kot starejše sestre z Galjevice, čeprav so za Ivančanke tokrat zaigrale Vergeljukova, Jancenkova in Bodnjeva. Rezultat je bil 26 : 35. Varovanke Primoža Poriha so odigrale tudi pokalno tekmo z Loka kavo. Škotjeločanke so bile boljše za pet zadetkov. V osmeh krogu Lige Telekom pa je bila od Inne Dolgun SVIŠ-a boljša Olimpija PLK s 27 : 25. Dekleta se torej trenutno nahajajo na sedmem mestu na lestvici. Imajo štiri zmage, en poraz ter tekmo manj.

Rezultati ostalih ekip:

Mladinci:

SVIŠ : Pomurje 32 : 19
Adria-Krka : SVIŠ 24 : 36
SVIŠ : Krško 35 : 25.

Kadeti imajo v letošnji sezoni slabše rezultate, ker v klubu preprosto ni veliko igralcev te generacije. Tako morajo veliko breme nositi mlajši igralci, ki pa so utrujeni od tekem v svoji kategoriji in tudi telesno šibkejši in nižji od nasprotnikov.

Trimo : SVIŠ 42 : 13
Grosuplje : SVIŠ 53 : 12
SVIŠ : Črnomelj 26 : 26
SVIŠ : Ribnica 19 : 41

Starejši dečki A:

Adria-Krka : SVIŠ 17 : 12
Grosuplje : SVIŠ 36 : 12
SVIŠ : Črnomelj 21 : 25
SVIŠ : Ribnica 21 : 29.

Starejši dečki B:

SVIŠ : Ribnica 22 : 19
Dol : SVIŠ 31 : 23
SVIŠ : Adria-Krka 34 : 15
SVIŠ : Rudar 16 : 24.

Mlajši dečki A:

Adria-Krka : SVIŠ 17 : 12
SVIŠ : Ribnica 16 : 20
Grosuplje : SVIŠ 13 : 23
SVIŠ : Kočevje 21 : 11.

Mlajši dečki B:

Adria-Krka : SVIŠ 24 : 7
SVIŠ : Ribnica 6 : 18
Grosuplje : SVIŠ 11 : 12
SVIŠ : Ig 8 : 13.

Lojze Grčman

V LIVARJU IMAJO NAJBOLJŠEGA

Nogometni Livarji po 12. krogih 2. SNL zasedajo sedmo mesto na lestvici. Po katastrofalnem začetku so se pobrali in nanizali nekaj dobrih rezultativ, ohrabrujoča pa je tudi igra. Po sladki domači zmagi proti Dravogradu je sledila tekma proti Triglavu, ki se je končala brez golov. Nato so v 10. krogu Livarji potovali v Kidričevo, kjer so imeli nekaj neporavnanih računov z Aluminijem. Ta klub je namreč premagal Livarje v prvi tekmi sezone. Motiv je bil očitno dovolj velik in gostje so se na Dolenjsko vrnili s tremi točkami. Rezultat je bil 1 : 2, oba zadetka pa je prispeval Biščan. Sledil je pokalni obračun s Publikumom. Seveda ivanškemu strategu fantov ni bilo treba posebej motivirati za ta dvoboja, saj so jim nasproti stali celjski profesionalci. Livarjeva igra v Celju je bila dokaj dobra, v začetku drugega dela je Marič zmanjšal zaostanek, nato pa je Mitrakovč dobil rdeči karton in vsi upi o presenečenju so se razblinili kot milni mehurček. Končni rezultat je bil 5 : 1, Livar pa se je v četrtnfinalu častno poslovil od pokalnega tekmovanja. Nato je sledil derbi in nogometna poslastica v Ivančni Gorici, kamor je v goste prišla vodilna Dravinja. Na tej tekmi so Ivančani tudi z nekaj sreče in izdatno pomočjo Miloša Poivoda izvlekli točko. Zanje je najbolj zaslужen (da, uganili ste) Biščan, ki je dosegel edini gol za domače. Naslednja preizkušnja je Livar čakala v Krškem. Ta ekipa Jožetu Prelogarju vsekakor ni ostala v lepem spominu, saj ji je konec avgusta v Ivančni Gorici uspel neverjeten preobrat in štirje goli v enajstih minutah. Maščevanje tokrat ni uspelo in Livarji so se domov vrnili z dvema goloma v svoji mreži. Kljub temu ivanški strateg ni bil preveč razočaran z igro svojih varovancev. Ti so igrali solidno, imeli svoje priložnosti, a v nasprotju s Krčani niso zadeli.

POMEMBNO JE, DA SE JE EKIPA LIVARJA IZVLEKLA IZ KRIZE IN SE OTRESLA ZAČETNEGA PRITISKA, KI JE IGRALCEM »VEZAL NOGE«. ČE NE DRUGEGA, SE IVANČANI LAHKO TOLAJIJO TUDI Z DEJSTVOM, DA IMajo V SOVJIH VRSTAH NAJBOLJŠEGA STRELCA LIGE DARIJA BIŠČANA, KI JE DOSEGEL ŽE OSEM GOLOV. KOT REČENO, SE TOREJ LIVAR NAHAJA NA SEDMEM MESTU, RAZLIKE NA LESTVICI PA SO IZJEMNO MAJHNE, SAJ JE NPR. MED PETIM ZAGORJEM IN DESETO SVOBODO LE ŠEST TOČK RAZLIKE.

Lojze Grčman

OBČINSKA LIGA V KOŠARKI - TROJKE

PRINCE PUB IN KREMENČKOVI PRAKTIČNO ŽE V KONČNICI ŠTIRIH

Občinska liga v košarki se počasi preveša v zadnji del, boji pa so vse bolj zanimivi. Medtem ko sta prvovrščeni ekipi že zanesljivo uvrščeni v končnico najboljših štirih, se za dve prosti mesti bori še 5 ekip. Do končnice imajo ekipa še po 4 tekme.

Trenutni vrstni red:

1. Prince pub	*	14	13	1	27	492 : 349 + 143
2. Kremenčkovi	*	14 tek.	13 zm.	1 por.	27 točk, koš razl.:	495 : 278 + 217
3. SDS Iv. Gorica	14	9	5	23	440 : 398 + 42	
4. Kriška vas	*	14	8	6	22	403 : 444 - 41
5. Mesar. in trg. Maver	*14	8	6	22	444 : 411 + 33	
6. 2 Fast 2 furious	14	7	7	21	432 : 404 + 28	
7. Čebelarstvo Perko	14	7	7	21	430 : 412 + 18	
8. ŠŠD Josipa Jurčiča	14	3	11	17	364 : 454 - 90	
9. Sovdati	14	2	12	16	300 : 465 - 165	
10. Avto Kavšek	14	0	14	14	312 : 497 - 185	

* Upoštevani so rezultati medsebojnih tekem, zato je takšen vrstni red.

Simon Bregar

Simon Bregar

MEDOBČINSKO PRVENSTVO V MALEM NOGOMETU

CENOVNI UPORNIKI OBČINSKEMU DODALI ŠE MEDOBČINSKI NASLOV

Igralci ekipe Cenovni uporniki (Aleš Černivec, Uroš Černivec, Rudi Gruenbacher, Aleš Trontelj, Robert Potokar, Dušan Škorč, Damijan Sluga, Klemen Pučko, Klemen Zaletelj, Ilija Barukčić, Robert Bevc in Izidor Motnikar) so naslovu občinskega prvaka v malem nogometu dodali še naslov medobčinskega.

Medobčinsko prvenstvo je bilo v nedeljo, 9. oktobra, v Grosupljiju. Udeležili so se ga zmagovalci občinskih prvenstev občin Ivančna Gorica, Dobropolje, Grosuplje in Škofljica.

Polfinalne tekme:

Pizzeria Arkada (Škofljica) : Avtoval Račna (Grosuplje) 2 : 1
Veliki Snežak (Videm-Dobropolje) : Cenovni upornik (Iv. Gorica) 2 : 4

Za 3. mesto: Avtoval Račna : Veliki Snežak 5 : 1

Za 1. mesto: Cenovni upornik : Pizzeria Arkada 3 : 3, po kaz. strelkah 6 : 5

Vrstni red:

1. Cenovni upornik – Ivančna Gorica
2. Pizzeria Arkada – Škofljica
3. Avtoval Račna – Grosuplje
4. Veliki Snežak – Videm-Dobropolje

VABILO

Društvo rokometnih sodnikov Ivančna Gorica (v ustanavljanju) vabi vse (tudi že bivše) rokometne sodnike in aktivne sodelavce pri rokometnih tekmovanjih (časomerilci, zapisnikarji ...), da se priključijo novemu »sodniškemu zboru«, ki ga bomo ustanovili v decembру.

Še posebej pa vabimo mlajša dekleta in fante, da se nam pridružijo, preizkusijo svoje znanje in sposobnosti iz rokometa in postanejo v bližnji prihodnosti SODNICE in SODNIKI ROKOMETNA!

Vse informacije dobite na telefonu 031/600 800.

U.E.

MALI OGLAS

Iščemo skrbno varuško za občasno varstvo dveh otrok v Šentvidu pri Stični.

Telefon: 040 726 492

MLADE NOGOMETNAŠICE POTUJEJO V CELOVEC

Ekipa deklic do 12 let uspešno nadaljuje svoj pohod proti državnemu naslovu. Na tretjem turnirju za državno prvenstvo v Dravogradu mlade nogometnašice Livarja spet niso imele konkurenčne. Osnovno šolo Ig so premagale kar s 7 : 0, Kisovec z 8 : 0 in Škale z 2 : 0. Tri zmage seveda pomenijo vodstvo na lestvici z 21 točkami, drugo je Pomurje z 18, tretji pa Slovenj Gradec s 15.

Tudi najučinkovitejše strelke prihajajo iz vrst ŽNK Livar. Alma Velič je tako dala 16 golov, Viktorija Živkovič 12 in Pamela Begič 10. V preteklih tednih pa je na naslov ŽNK Livar prišlo zelo zanimivo vabilo. Varovanke Janeza Vodenška so namreč povabljeni na turnir McDonald's v Celovec. Gre za nekakšno predtekmovanje za EP do 12 let. Takšno vabilo je seveda za klub velika čast. Dodajmo še, da so jesenski del sezone zaključile tudi kadetinje, ki so trenutno na petem mestu na lestvici.

Lojze Grčman

ZA KONEC PRVA ZMAGA

Z dirko državnega prvenstva v Orehovi vasi pred mesecem dni se je končala letošnja motokrosistična sezona. Sezona 2005, ki je prinesla AMD Šentvid pri Stični enega največjih uspehov v zadnjih letih, se je končala s prvo zmago Damjana Smrekarja v državnem prvenstvu, s čimer je uspešno potrdil letošnje 3. mesto v skupni razvrstitvi državnega prvenstva v kategoriji 125 ccm³. Piko na i je dodal še desetletni Luka Kutnar, ki je med najmlajšimi v kategoriji do 65 ccm³ v Orehovi vasi dosegel drugo letošnjo zmago. Letošnja sezona pa je najuspešnejša tudi za Miha Barleta, ki je v supermotu (razred OPEN) osvojil skupno tretje mesto.

Luka Kutnar - letos dvakrat najboljši v kategoriji 65 ccm³.

Da bo letošnja sezona vrhunec Smrekarjeve kariere, se je pokazalo kmalu po udovnih dirkah, najbolj pa, ko je 1. maja na dirkališču v Stranski vasi pri Semiču prvič stopil na zmagovalni oder. Damjan, kateremu stopničke za najboljše tri niso neznanka predvsem v pokalu Akrapovič, se je že več let trudil stopiti med najboljše tri tudi na dirki za državno prvenstvo. To mu je letos uspeло skupno petkrat, a najslajše je bilo ob koncu na zadnji dirki sezone, v »meki« slovenskega motokrosa, v Orehovi vasi. Povrhu tega je že nekaj tednov prej po domači dirki v Dolini pod Kalom osvojil naslov prvaka v svoji kategoriji za letošnji Pokal Akrapovič.

Da je letošnja sezona najuspešnejša, velja tudi za Luka Kutnarja, ki je v kategoriji 65 ccm³ letos dvakrat ugnal vso konkurenco in na koncu osvojil skupno 2. mesto. Luka je vsekakor dokaz, da

je tudi pri najmlajših veliko potenciala in možnosti za uspeh, kar je vsekakor dobra spodbuda za številne starše, ki prihajajo s svojimi varovanci v Dolino pod Kalom in se navdušujejo nad vožnjami, ki jih je moč videti. Sicer pa sta letos v državnem prvenstvu konstantno nastopala poleg Smrekarja še Klemen Porenta in Jure Kavšek, z nekaj nastopi pa se jima je pridružil še Staš Gorčar. Slednji je bil uspešnejši v Pokalu Akrapovič, podobno kot med mlajšimi Rok Virant, Jani Perovič in Rok Rus. Omeniti gre tudi soliden nastop Jureta Kavška na zadnji dirki v Orehovi vasi, kjer se je preizkusil v močnejši kategoriji OPEN in zasedel dobro 9. mesto.

Ko pa se ocenjuje sezona 2005, gotovo ne gre mimo pokala Akrapovič. Nobenega dvoma ni, da se je slovensko pokalno prvenstvo v motokrosu »prijelo«, lahko smo prepričani, da tudi s pomoč-

Damjan Smrekar - tretje mesto v državnem prvenstvu v kategoriji 125 ccm³.

jo generalnega pokrovitelja, podjetja Akrapovič iz Ivančne Gorice. Dirk po-kala Akrapovič se je redno udeleževalo okoli sto dirkačev, vsaj na nekaterih dirkah državnega prvenstva pa se je kazala povečana udeležba ravno na račun pokala. Uspehe v pokalu so nanizali tudi trije domačini, sicer člani trebanjskega kluba MK Mitas Fortuna, Borut Koščak s 1. mestom in Tadej Koščak z 2. mestom v razvrstitvi kategorije 125 ccm R2, v veteranskem razredu R1 pa je Andrej Rus skupno osvojil 2. mesto. Ravno veterani so posebna zanimivost pokala Akrapovič, nastopajo pa v dveh kakovostnih razredih. V R2 že nekaj sezona kroji sam vrh član AMD Šentvid pri Stični Branko Kavšek, ki je letos osvojil skupno 3. mesto. Uspešno se mu je letos pridružil še en domač veteran, Stane Pečjak, ki je bil 13., še uspešnejši pa je bil s 7. mestom Alojz Trstenjak.

Sezona, ki je na tako sklenjena, bo torek domačemu avto-moto društvu ostala še dolgo v lepem spominu. Sicer pa so misli vodstva že zazrte v prihodnost, saj bo društvo prihodnje leto praznovalo 60-letnico delovanja. Namen društva je, da bi ta veliki jubilej primerno proslavili, zato člani obljudljajo ljubiteljem dirk v Dolini pod Kalom vrsto zanimivosti in novosti v sezoni 2006.

Matej Šteh

Po izteku akcije je kolesarsko društvo organiziralo kronometer v dolžini 6 km in v višinsko razliko 330 m s startom pri železniškem mostu v Veliki Loki in ciljem pri hotelu na Polževem. Sedemnajst minut po startu so najhitrejši že prečkali ciljno črto in se veselili najžlahtnejših pokalov, drugi pa smo premagovali sami sebe in strmino klanca po svojih najboljših močeh. Bronastega, srebrnega in zlatega polža za 20, 30 in 40 vzponov je prejelo več kot 50 najbolj vztrajnih rekreativk in rekreativcev, sodelujočih v akciji. Najmlajši udeleženec akcije je dopolnil 7, najstarejši 68 let, najbolj vztrajen obiskovalec pa je Polžev s kolesom obiskal 115-krat in si prislužil posebno priznanje. Za sodelovanje in prijaznost med akcijo in ob zaključku je priznanje prejel lastnik hotela Zdenko Lavrič, ki se trudi ponovno oživiti in razgibati prekrasno polževsko planoto. Dobr odziv na prvo akcijo »vzponi na Polžev 2005« pomeni, da bo še več navdušencev in ljubiteljev kolesarstva naslednje leto uživalo v naporih ter sproščalo napetosti v prekrasnom okolju Polževega.

Več informacij o društvu in njegovih dejavnostih dobite na naslovu: www.kolesarsko-druzstvo-grosuplje.si

Slavko Bučar

DOLENJSKO PRVENSTVO SREDNJIH ŠOL V MALEM NOGOMETU ZA DIJAKE

NAŠI DIJAKI DOLENJSKI PRVAKI V DVORANSKEM NOGOMETU

V četrtek, 27. oktobra, je v dvorani Leona Štuklja v Novem mestu potekalo srednješolsko prvenstvo v malem nogometu za dijake. Udeležilo se ga je 8 srednješolskih ekip z Dolenjske, ki so pridobile pravico sodelovanja.

Na tekmovanju so sodelovali tudi dijaki Srednje šole Josipa Jurčiča iz Ivančne Gorice, in to odlično. Rezultati predtekmovanja:

1. krog:			
SŠ ČRNOVELJ : SPŠ KRŠKO	2 : 3	(1 : 2)	
ŠC SGLŠ NM : GIMNAZIJA BREŽICE	3 : 1	(2 : 1)	
SŠ METLIKA : ŠC SEŠTG NM	0 : 3	(0 : 1)	
SŠ IVANČNA GORICA : SŠ KOČEVJE	2 : 0	(1 : 0)	

2. krog (na izpadanje):			
SPS Š KRŠKO : GIMNAZIJA BREŽICE	2 : 3	(1 : 1)	
ŠC SGLŠ NM : SŠ ČRNOVELJ	2 : 0	(1 : 0)	
ŠC SEŠTG NM : SŠ KOČEVJE	2 : 1	(1 : 0)	
SŠ IVANČNA GORICA : SŠ METLIKA	5 : 0	(3 : 0)	

POLFINALE			
GIMNAZIJA BREŽICE : SŠ IVANČNA GORICA	0 : 3	(0 : 2)	
ŠC SGLŠ : ŠC SEŠTG	1 : 0	(1 : 0)	
ZA 3. MESTO			
GIMNAZIJA BREŽICE : ŠC SEŠTG	3 : 0	(2 : 0)	
FINALE			
SŠ IVANČNA GORICA : ŠC SGLŠ	1 : 0	(0 : 0)	

VRSTNI RED DOLENJSKEGA PRVENSTVA V MALEM NOGOMETU ZA DIJAKE

1. SREDNJA ŠOLA JOSIPA JURČIČA IVANČNA GORICA
2. ŠC NOVO MESTO – SREDNJA GRADBENA IN LESARSKA ŠOLA
3. GIMNAZIJA BREŽICE
4. ŠC NOVO MESTO – SREDNJA ELEKTRO ŠOLA IN TEHNIŠKA GIMNAZIJA
- 5.–8. SREDNJA ŠOLA METLIKA
- 5.–8. SREDNJA ŠOLA ČRNOVELJ
- 5.–8. ŠC KRŠKO –SEVNICA – SREDNJA POKLICNA IN STROKOVNA ŠOLA KRŠKO
- 5.–8. SREDNJA ŠOLA KOČEVJE

Glavno breme v ekipe naše šole so nosili: Luka Sadar, Jure Erjavec (kapetan ekipe), Franci Kadunc (vratar, ki ni prejel nobenega gola), Goran Markovič (najboljši strelec tekmovanja), Dejan Grošelj. Želo dobro so igrali še: Izidor Bregar, Jaka Apfel, Toni Duša, Tilen Jenko, Marko Noč, Miha Ribarič, Goran Gavrančič in Klemen Spec.

Kako odlično so igrali, pove že podatek, da v štirih tekmaših niso prejeli niti enega zadetka, dali pa so jih 11. S tem dosežkom so se uvrstili med najboljših 16 srednješolskih ekip v Sloveniji. Četrfinalno tekmovanje bo predvidoma sredi januarja prihodnje leto.

Simon Bregar

LIVAR

Smo uspešna in stabilna gospodarska družba livaarske dejavnosti s 50-letno tradicijo, ki proizvaja različne vrste ulitkov za evropski trg. Zaradi povečanja naročil iščemo:

1. VODJO IZMENE – PC IVANČNA GORICA: 2 kandidata
s končano V. stopnjo strojne, metalurške ali druge ustrezne izobrazbe

2. OPERATERJA NA CNC-BRUSNEM STROJU: 2 kandidata
3. PREOBLIKovalca KOVIN: 1 kandidat

Pod 2 in 3 pričakujemo kandidate s končano IV. stopnjo strojne, elektro ali druge ustrezne izobrazbe.

4. VEČJE ŠTEVILo DELAVCEV ZA DELO V PROIZVODNJI
s končano poklicno šolo ali brez nje

5. TEHNOLOGA STROJEGRADNJE: 2 kandidata
s končano VII. ali VI. stopnjo strojne, metalurške ali druge ustrezne izobrazbe

Ustrezone delovne izkušnje na vseh prostih delovnih mestih so zaželjene, niso pa pogoj za sklenitev pogodbe.

Z izbranimi kandidati bomo sklenili pogodbo za določen čas, ker gre za začasno povečan obseg dela, po tem roku pa obstajajo možnosti zaposlitve za nedoločen čas.

Vaše pisne ponudbe z dokazili sprejemamo do zapolnitve potreb v kadrovske službi družbe LIVAR, d.d., LJUBLJANSKA CESTA 43, 1295 IVANČNA GORICA ali na elektronskem naslovu zaposlitve@livar.si, do 30. 11. 2005 oziroma do zasedbe delovnih mest. Za informacije pa nas lahko poklicete na telefon. št. 78 69 914 ali 78 69 995.

VABIMO VAS, DA SE NAM PRIDRUŽITE!

ŠAHOVSKI KOTIČEK

Šahisti ŠK Višnja Gora-Stična na daljnjem dvoboju dosegli 1. mesto v kamniško-domžalski ligi. V 4. krogu smo doživeli nesrečen poraz z ekipo

Na dvoboru v Komendi. Igrali so I. kat Boris Kocmura na IV. deski, I. kat. Damjan Lesjak na III. deski, MK Sašo Pirnat na II. deski in MK Hinko Krumpak na I. deski (na fotografiji ni viden).

Črni graben, v Trzinu smo igrali 2 : 2, doma pa premagali ekipo Črni vitezi z rezultatom 2,5 : 1,5 ter ekipo Šmarca pri Kamniku I. z rezultatom 4 : 0. Po sedmih krogih smo z 19 točkami drugi, v ligi pa je 14 ekip. Igramo še dva kroga, naše želje pa so še velike. Pri nas najbolje igra Sašo Pirnat (6 točk iz sedmih tekem), ki je tudi kapetan ekipe.

V nedeljo, 4. decembra, ob 9. uri vabimo šahiste občine Ivančna Gorica na občinsko prvenstvo v pospešenem šahu (2x15 minut ali 2x10 minut) v gostišču Podobnik v Ivančni Gorici.

Prijave na naslov ŠK Višnja Gora-Stična, Sokolska 10, 1294 Višnja Gora, člani ŠK pa do 9. ure na dan tekmovanja.

Za ŠK: Janez Dremelj

III. FESTIVAL SLOVENSKEGA TAROKA

bo 18. in 19. novembra v Hotelu Ribno na Bledu. Najprej bo promocijska igra, ki je namenjena gostom iz tujine, županom in občinskim zastopnikom, predstavnikom drugih športnih panog Olimpijskega komiteja Slovenije in še nekaterim osebnostim družbenega življenja Slovenije.

V nadaljevanju bo potekala bitka na 11. turnirju za posameznike (predzadnjem) za državno prvenstvo 2005. Festival postaja pravi praznik slovenskega taroka!

Bralke in bralci Klasja! Če vas tarok zanima in se boste zadrževali na Gorenjskem, pridite tudi vi!

Več informacij o programu festivala lahko najdete na spletni strani Tarok zveze Slovenije.

Tarok zveza Slovenije

OŠ STIČNA
CESTA 2. GRUPE ODREDOV 40
1295 IVANČNA GORICA

objavlja

JAVNO DRAŽBO ZA PRODAJO OSEBNEGA AVTOMOBILA LADA NIVA V IVANČNI GORICI

1. PREDMET JAVNE DRAŽBE

Premičnina, osebni avto znamke LADA, tip NIVA 1600, št. šasije XTA212100N0947516, leta izdelave 1993, s polico avtomobilskega zavarovanja, veljavno do 23. 3. 2006. Izklinska cena 50.000,00 SIT – cenitev Avto Kavšek.

2. POGOJI ZA SODELOVANJE:

1.

- Javna dražba bo potekala v prostorih avle Osnovne šole Stična v torek, 6. 12. 2005, ob 17. uri. Dražitelji si lahko predmet javne dražbe ogledajo, 1. 12. 2005 na parkirnem prostoru pred športno dvorano Osnovne šole Stična od 12. do 15. ure. Višina kavcije, ki jo dražitelji položijo pred dražbo, je 5.000,00 SIT.

Dražiteljem, ki na dražbi ne bodo uspeli, bo kavcija vrnjena po končani dražbi.

2.

- Kupec postane lastnik premičnine po plačilu celotne kupnine in overitvi kupoprodajne pogodbe.
- Prometni davek na promet s premičninami in vse stroške, povezane s prodajo premičnine, nosi kupec.
- Najuspešnejši dražitelj mora skleniti kupoprodajno pogodbo o nakupu v 15 dneh po javni dražbi po osnutku pogodbe, ki je na vpogled pri predsedniku javne dražbe v OŠ Stična, in plačati kupnino v 15 dneh po sklenitvi pogodbe.
- Če najuspešnejši dražitelj v 15 dneh po javni dražbi ne sklene kupoprodajne pogodbe, se mu varščina ne vrne.
- Če najuspešnejši dražitelj v pogodbenem roku ne plača kupnine, se šteje kupoprodajna pogodba za razdrto, vplačano varščino pa zadrži prodajalec.

Osnovna šola Stična

S POLŽEM PREKO SLEMENA V TAMAR

Na predpraznično soboto dopoldne, nekaj po enajsti, smo se s planinskim društvom Polž odpravili na dvodnevni pohod Slemen-Tamar, ki je bil hkrati tudi zaključni pohod društva v tej sezoni. V manjšem avtobusu se nas je zbralo 16 in z rahlo zamudico smo se odpravili proti Vršiču.

Ko smo prispeli na Vršič, je vodstvo prevzela vodnica Jana, ki je na turi opravljala pripravnštvo. Po debeli uri hoje smo pod njenim vodstvom prispeli do Slemena, kjer smo imeli prelep razgled na Jalovec, Rateške Ponce, Kranjsko Goro in gore Martuljške skupine.

Na položnem travnatem pobočju smo si privočili dolg počitek na toplem soncu, malicali, nabirali rjavu barvo ... družbo pa so nam delale kavke, fehtarice hrane. Sledil je spust v dolino pod Poncami, mimo slapa Črna voda. Po dveh urah hoje smo prispeli do doma v Tamarju, kjer smo povečerjali, nato pa družbeni večer podaljšali dolgo in noč.

Kljub podarjeni uri sredi noči je le-ta minila prehitro. Po zajtrku in kavici smo se odpravili v Planico, kjer so se najpogumnejši povzpeli na velikanko in si ogledali propadajoči skakalni center. Izlet smo zaključili s kosirom v piceriji, kjer smo nadomestili vse porabljenje kalorije, na poti nazaj pa sladko zaspali in se že zdaj popoldne znašli doma, v Višnji Gori.

Tako je društvo izpolnilo začrtan program izletov za letošnje leto, člane in ostale pa že zdaj vabimo na prednovovletni tradicionalni nočni pohod na Polževo, kamor se bomo sprehodili z baklami, nato pa še poveselili ob večerji in fototruških iz bogate pohodne sezone.

Članica društva Alenka Skok

Planinci, pohodniki, sprehajalci in ljubitelji PD Polž

Planinsko društvo POLŽ vas v soboto, 17. decembra 2005, vabi na zaključni - 2. nočni pohod z baklami na POLŽEVO. Start je ob 18.00 pred trgovino POLŽEK (avtobusna postaja Višnja Gora).

Startnina :

- 1.500 SIT za člane s poravnano članarino za leto 2005
- 2.000 SIT za nečlane
- 1.000 SIT za otroke do 12. leta

V startnino je vključena organizacija pohoda, večerja in zabava na Polževem.

Prijave zbiramo na telefon. št. do 15. decembra 2005

041 746 825 - Aleš ERJAVEC
041 751 238 - Rok KASTELIC

Prijavnino je treba zaradi rezervacij poravnati do 15. decembra 2005.

VLJUDNO VABLJENI!

Na podlagi 10. člena Zakona o športu (Uradni list RS, št. 22/1998, 27/2002, 110/2002, 15/2003) in 5. člena Pravilnika za vrednotenje športnih programov v Občini Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 4/01 in 4/02) Občina Ivančna Gorica objavila

JAVNI RAZPIS

za sofinanciranje programov na področju športa v Občini Ivančna Gorica za leto 2006

1. Predmet javnega razpisa iz sredstev proračuna Občine Ivančna Gorica za področje športa je sofinanciranje naslednjih vsebin športnih programov ter razvojne in strokovne naloge:

- interesna športna vzgoja otrok in mladine,
- športna vzgoja otrok in mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport,
- športna vzgoja otrok in mladine s posebnimi potrebami,
- športna rekreacija,
- kakovostni šport,
- vrhunski šport,
- šport invalidov,
- izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov,
- vzdrževanje javnih športnih objektov in površin,
- promocijska dejavnost športa,
- priznanja športnikom in športnim delavcem.

2. Izvajalci letnih programov športa so:

- športna društva,
- zveza športnih društev,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa,
- zavodi s področja vzgoje in izobraževanja.

Sportna društva in klubi ter njihova združenja imajo pod enakimi pogoji prednost pri izvajaju letnega programa športa.

3. Na razpis za sofinanciranje programov športa lahko kandidirajo nosilci in izvajalci športnih programov, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Ivančna Gorica,
- da so registrirani za opravljanje dejavnosti v športu,
- da imajo organizirano redno dejavnost najmanj 6 mesecev v letu in so že registrirani najmanj eno leto od prijave na razpis,
- da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničitev načrtovanih športnih aktivnosti,
- da Občini Ivančna Gorica vsako leto dostavijo poročilo o realizaciji programov, ki so bili sofinancirani iz proračunskega sredstva, društva in klubu pa tudi podatke o članstvu, in ostalo dokumentacijo, kot jo določa zakon o društvih.

4. Razpisna dokumentacija (prijavni obrazec in drugi obrazci) je na voljo od objave razpisa v občinskem glasilu Klasje do zaključka razpisa v poslovnu čas Občine, in sicer na Občini Ivančna Gorica, Oddelku za družbene dejavnosti, Sokolska 8, Ivančna Gorica.

5. Izvajalci športnih programov, ki želijo kandidirati na javnem razpisu, morajo k prijavnemu obrazcu priložiti:

- potrdilo o registraciji društva pri UE Grosuplje (samo društva, ki se prvič prijavljajo),
- potrdilo o zagotovljenem strokovnem kadru (pogodbo s strokovnim delavcem),
- potrdilo o zagotovljenem prostoru oz. športni površini za izvajanje programa (pogodba z lastnikom oz. upravljavcem, če se program izvaja v najetih prostorih oz. površinah) ter urnik vadbe,
- izjavo, da bosta poročila o delu za leto 2005 ter poročila o porabi sredstev za investicijsko vzdrževanje in nabavo športne opreme v letu 2005 dostavljeni najkasneje do 24. 2. 2006,
- program dela za leto 2006 ter program investicijskega vzdrževanja in nabave športne opreme v letu 2006.

Izbrani bodo le tisti izvajalci, ki bodo dostavili vso dokumentacijo.

6. Proračunska sredstva za področje športa za leto 2006 se bodo razdeljevala na podlagi določil Pravilnika za vrednotenje športnih programov v Občini Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 4/01 in 4/02), in sicer po spremembi proračuna Občine Ivančna Gorica za leto 2006.

7. Zadnji rok za prijavo na razpis je 23. 12. 2005, na naslov: Občina Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Ivančna Gorica. Prijava mora biti posredovana v zaprti kuverti in z oznako »Javni razpis – šport 2006«. Prijave, ki na naslov ne bodo prispele do zahtevanega datuma, pri vrednotenju ne bodo upoštevane.

8. Medsebojna razmerja med Občino Ivančna Gorica in izbranim izvajalcem športnih programov se bodo uredila s pisno pogodbo.

9. Podrobnejše informacije dobite na Občini Ivančna Gorica, tel. 78-78-384, Mojca Globokar Anžlovar ter Bogomir Sušič.

Občina Ivančna Gorica
župan Jernej Lampret, prof.

RAZPIS ZA ŠPORTNIKA LETA OBČINE IVANČNA GORICA V LETU 2005

ZŠO Ivančna Gorica tudi letos podeljuje priznanja za najboljše športnike in športnice v naši občini ter priznanja zaslужnim športnim delavcem.

Predlogi morajo prispeti na naslov ZŠO Ivančna Gorica, Sokolska 8, 1295 Iv. Gorica najpozneje do srede, 23. novembra 2005, na priloženem obrazcu. Predlogov, ki bodo prispeti pozneje, žal ne bomo mogli upoštevati.

Kategorije, za katere lahko predlagate svoje kandidate, so:

- a) Dečki letnika 1990 in mlajši
- b) Deklice letnika 1990 in mlajši
- c) Mladinci letnikov 1989, 88, 87 in 1986
- d) Mladinke letnikov 1989, 88, 87 in 1986
- e) Člani letnika 1985 in starejši
- f) Članice letnika 1985 in starejše
- g) Najboljša šolska ekipa občine (skupaj za osnovno in srednjo šolo)
- h) Najboljša moška klubska ekipa občine
- i) Najboljša ženska klubska ekipa občine
- j) Zaslужni športni delavec-delavka, veteran-veteranka

Za naziv športnika leta občine Ivančna Gorica imajo pravico kandidirati vsi tisti, ki so člani društev in klubov občine Ivančna Gorica in so člani ZŠO Ivančna Gorica!

Za najboljšo klubsko ekipo lahko kandidirajo seveda samo ekipe društev oz. klubov, ki so registrirani v naši občini in so člani ZŠO Ivančna Gorica.

Kandidirajo lahko le posamezniki in ekipe, ki tekmujejo v športnih panogah, opredeljenih v klasifikaciji Olimpijskega komiteja Slovenije. V posamezni kategoriji lahko predlagate samo najboljšega posameznika oz. ekipo.

Predlagate lahko tudi športne delavce-delavke (učitelje, trenerje, druge funkcionarje), veterane in veteranke za posebno priznanje za velik prispevek k razvoju športa v naši občini. K vlogi dodajte ustrezno obrazložitev.

Svoje predloge morate potrditi z žigom in podpisom predsednika kluba oz. društva.

Ob jubilejih bodo športni klubi in društva dobila jubilejne plakete za 10-, 20-, 30- ali večletno delovanje, zato, če sodite mednje, navedite v svojem predlogu tudi to.

ABV, KOVINSKI IZDELKI, d.o.o.
Sela pri Dobu 3, 1296 Šentvid pri Stični
Tel: 01-780-50-23, 01-780-50-24
Fax: 01-78-74-518, e-mail: abv@abv.si

Naše podjetje Vam nudi:

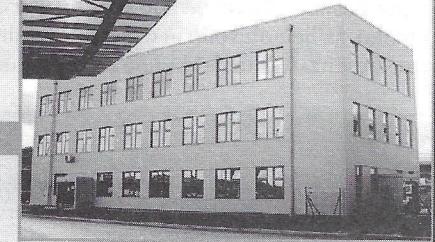
IZDELAVO

- lahkih in težkih jeklenih konstrukcij za potrebe gradbeništva,
- jeklenih konstrukcij industrijskih, proizvodnih in skladiščnih objektov,
- jeklenih stopnišč z ograjami,
- nadstreškov in manjših podkonstrukcij,
- ograj in izdelkov iz inox materiala.

MONTAŽO

- lahkih in težkih jeklenih konstrukcij,
- izoliranih strešnih plošč,
- izoliranih jeklenih fasadnih plošč.

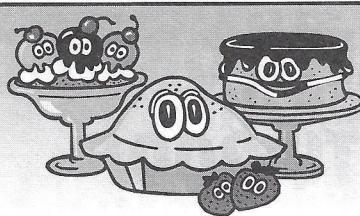

STORITVE

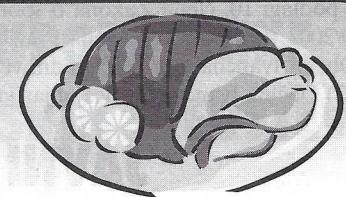
- čiščenje jeklenih profilov in pločevine na linijskem peskalniku,
- mehanski razrez pločevin dim. 6000 mm in debeline do 15 mm,
- plamenški razrez pločevine,
- krivljenje pločevine do dolžine 6000 mm,
- usluge z avtodvigalom z možnostjo dostave,
- usluge z rotacijskimi dvigali,
- svetovanje in izdelava delavnische dokumentacije in PZI projekta.

Kontaktna oseba - Anton Jakše, tel. 041 569 665

Gospodinjska stran

IZ BABIČINE KUHINJE...

Povsod moderne kuhinje, ropotanje malih gospodinjskih aparatov, bleščeča posoda, a spomin vedno znova prikliče od nekod tisto prijetno toploto štedilnika na drva in omamen vonj jedi, ki se je na njem kuhala.

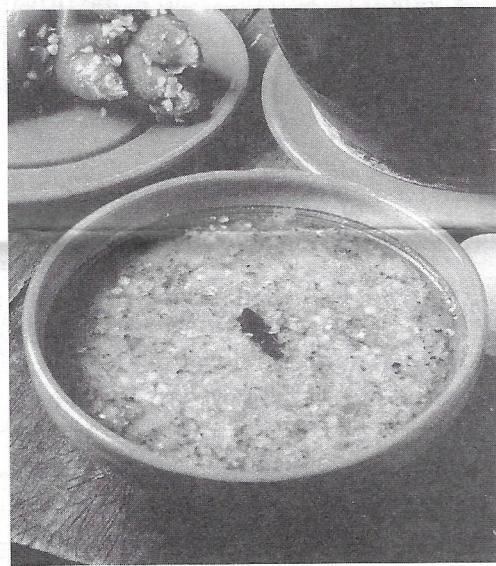
Še pred desetletji so naše babice kuhale na ognjišču in v peči. Uporabljale so glineno posodo, ki je bila povezana z žico, bolj trdni pa so bili železni lonci. V pečeh so lonec premikale z burklami, ki so jih prislonele na posebno pripravo – hlapca, če je bil lonec večji.

Kuhali so doma pridelano hrano. Zjutraj so bili žganci z mlekom ali kružni močnik s kistim mlekom. Ričet, žganci in štruklji so veljali za boljšo hrano. Večkrat so kuhali tudi krompir in oblicah, mlečno kašo in zelje. Jedli so zabelili z mastjo, ocvirki ali maslom, če so zabelo sploh imeli. Krompir, fižol, zelje, repa, prosena kaša; vse to se je zvrstilo čez teden. Za nedeljsko kosilo so ponavadi postregli z ješprenjem, v katerem se je kuhal kos svinskega mesa. V zimskem času so bile na mizi tudi krvavice in prekajeno meso, a le redkokdaj.

Kruh so pekli v krušni peči, gospodinja ga je zamesila v metrgi, ki je stala poleg zakurjene krušne peči. Kruh je bil največkrat črn. Nad njim se ni nihče pritoževal – da je bil. Če niso imeli dovolj moke, so ji dodali kuhan krompir ali pretlačen fižol. V hlebec je gospodinja vedno zarezala križ, preden ga je potisnila v krušno peč.

Kmečka juha z ajdovo kašo

1 čebula, 2 pora, 1 prekajena svinjska nogič, 2 pesti na drobno narezanega zelja, košček cvetače, rumena koleraba, 1 korenček, peteršilj, 2 stroka česna, 2 lovorjeva lista, žajbelj, sol, pest ajdove kaše

Na maščobi popražimo čebulo in nato še por, zaliemo z vodo, posolimo. Dodamo prekajene parklje in vso narezano zelenjavno. Ko se zelje že malo zmečča, dodamo oprano ajdovo kašo in vse skupaj kuhamo v lončenem loncu v kmečki peči 1 uro, na štedilniku pa malo manj.

Pečen fižol s klobaso

0,5 kg fižola, 10 dag slanine, 1 prekajena klobasa, 1 čebula, 2 pora, 2 stroka česna, lovor, majaron, žajbelj, rožmarin, poper, mleta paprika, 2 dag moke

Fižol skuhamo do tričetrt. Na slanini in na kolečke narezani klobasi preprazimo drobno sesekljano čebulo, ko postekleni, dodamo na drobno sesekljani por in vse dušimo. Nato dodamo še sesekljani česen in vse dišavnice. Vse zgostimo z moko, zaliemo z vodo in dušimo ter stalno mešamo. Dodamo še kuhan fižol, vse stresemo v glineno posodo ter še opečemo v krušni peči ali pečici.

Prosena kaša s slivami

0,5 kg prosene kaše, 2 l mleka 8 dag surovega masla ali 250 dl sметane, sladkor

V vrelo slano mleko zakuhamo prebrano in dobro oprano kašo. Med kuhanjem dodamo še suhe slive ter kuhamo, da se zmečča. Zabelimo jo s stopljenim maslom. Med kašo lahko zamešamo tudi domačo smetano.

• • • • •

Krhljevka

40 dag jabolčnih in hruškovih krhljev ter suhih sliš, sok pol limone

Krhljevje in suhe slive skuhamo v vodi. Ko krhljevko ohladimo, jo začinimo z limoninim sokom.

• • • • •

Kmečki kruh

50 dag moke, 50 dag krompirja, 3 dag kvasa, 2,5 dl vode

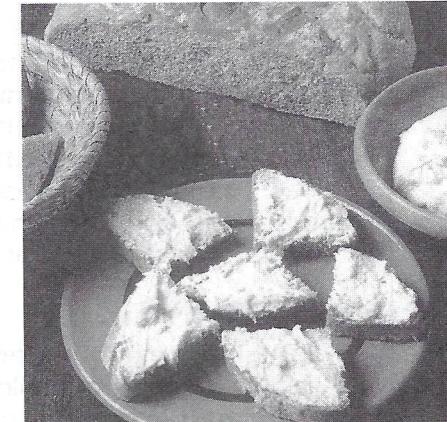
V skledo presejmo moko, dodamo kvasec, sol, pretlačen krompir in prilijemo mlačno vodo. Vse pregnetemo v gladko testo, ki se mora ločiti od posode in rok. Nato ga pomokamo in pustimo na toplem vzhajati. Vzhajanega spet pregnetemo in ga damo v pomokan pekač. Ko znova vzhaja, ga povrhu trikrat poševno zarežemo, pomažemo z jajcem in ga spečemo v krušni peči.

• • • • •

Smetanov namaz

10 dag koruzne moke, 3 dag bele moke, 1 dl domače smetane, sol

Smetano segrejemo do vretja in jo osolimo. Koruzno moko zmešamo z belo in vse skupaj dodamo vreli smetani. Mešamo, dokler zmes ne postane tako gosta, da sметana da od sebe maslo. Kremo namažemo na koščke domačega kruha, če pa naredimo jed redkejšo, jo lahko polijemo čez ajdove žgance.

Jabolčni cmoki

0,5 kg jabolk, 13 dag sladkorja, 0,5 kg moke, 750 dl mleka, 1 jajce, maslo, drobtine, sladkor

Jabolka naribamo ter jih potresememo s sladkorjem. Pustimo jih stati. Nato dodamo moko, mleko in jajce. Z žlico naredimo žličnike in jih kuhamo v slanem kropu 15 minut. Kuhanje zabelimo z maslom, drobtinami in sladkorjem.

SV. MIKLAVŽ

Pred nami je tudi adventni čas in sv. Miklavž, ki je zaščitnik otrok. Predvsem v starih časih je veljalo, da na ta dan dobri mož obdaruje pridne otroke, poredni pa so dobili palico. Tako so vsaj tisti revnejši otroci prišli do kakšne dobrote.

Po vseh še danes vsako leto obišče otroke sv. Miklavž v spremstvu parkeljnov, ki vzbujajo strah. V naše otroštvo je z obiskom vnašal prav čarobne trenutke. Otroci smo obljudljali, da bomo pridni, in s strahom prisluškovali rožljjanju verig, ki je prihajalo iz noči.

To je tudi čas, ko naj dom zadiši po piškotih in drugih dobrota. Babica mi je rdečo zarjo ob večerih pred Miklavžem razložila s pojasmilom, da Miklavž peče piškote.

Danes smo kar nekako navajeni, in tudi vse več otrok brez kakšnih večjih pred sodkov pričakuje od nas, da jih bomo bogato obdarili. Vendar pa je prav, da otroke naučimo, da je to praznik darovanja, ljubezni in sočutja. Da bi otrokom dali občutek darežljivosti, lahko skupaj z nami spečejo piškote najrazličnejših oblik Pečemo lahko parkeljne in miklavže iz medenega testa. V hiši bo omamno zadišalo po dobrota, otroci pa se bodo počutili varne in bodo polni pričakovanj.

Recept za pripravo medenjakov je zelo preprost, tako da so mu kos tudi manjši otroci. Dobro je, da medenjake spečemo vsaj teden pred Miklavžem, da jim izboljšamo okus. Hranimo jih v pločevinaste škatle za piškote.

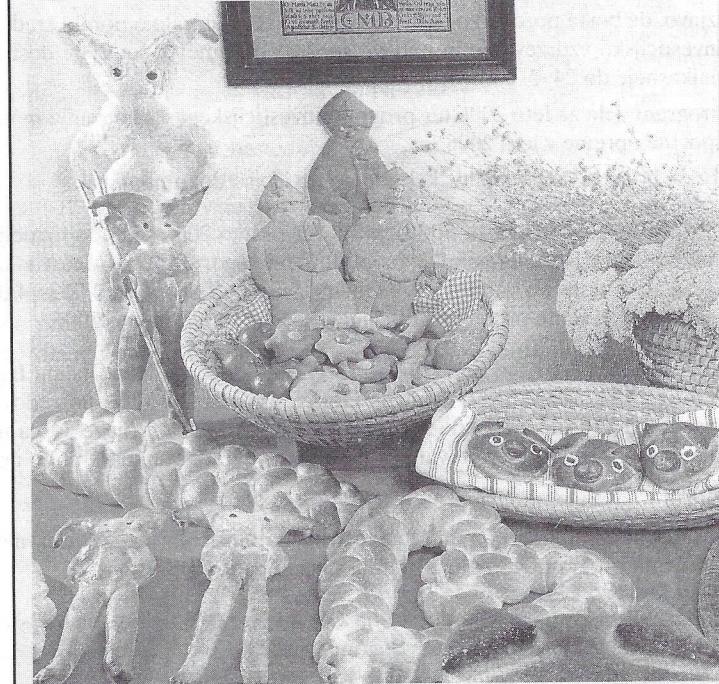
Piškote lahko okrasimo z barvnimi glazurami, ki jih pripravimo sami. Lahko jih oblijemo s stopljeno čokolado.

Za pripravo medenjakov

potrebujemo: 275 g moke, 75 g surovega masla, 1 jajce, 50 g medu, 100 g rjavega sladkorja, 1 žlico pecilnega praška, 1 veliko žlico cimenta.

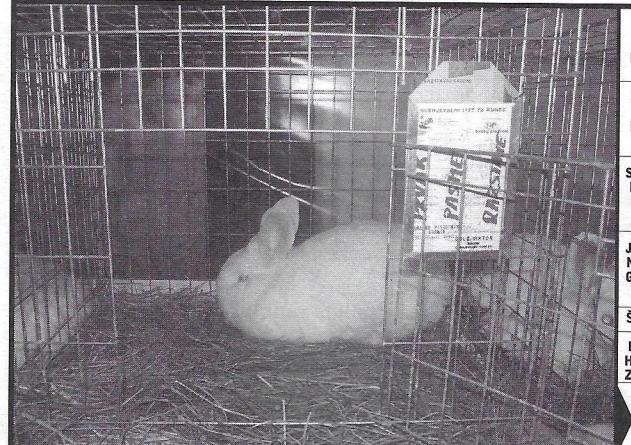
Moko zmešamo s cimetom in pecilnim praškom in vse skupaj presejmo v skledo. Dodamo maslo in ga skupaj z moko drobimo s prsti, dokler ni mešanica podobna velikim drobtinam. Jajce in med zmešamo v posebni posodicu, to mešanico ter sladkor dodamo moki. Dobro premešamo. Kroglo testa damo v vrčko ali zavijemo v alu folijo in postavimo v hladilnik za najmanj pol ure. Testo na pomokani deski razvaljamo centimeter debelo. Z modelčki za piškote izrezemo piškote različnih oblik. Preložimo jih na pekač in pečemo pri 180°C približno 15 minut.

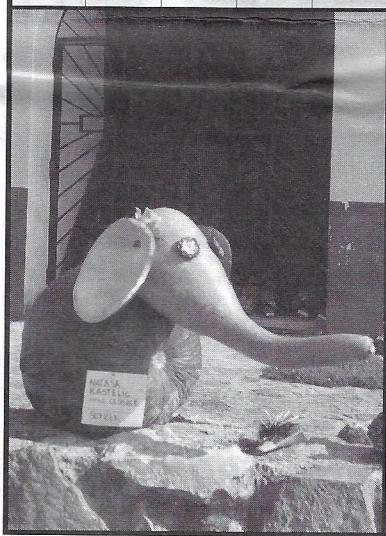
Pred peko piškote lahko okrasimo z rozinami, okrasnimi kroglicami, orehi, mandeljni, sezamom in podobno.

Gospodinjsko stran pripravlja: Nataša Erjavec

KLASJEV KRATKOČASNICK

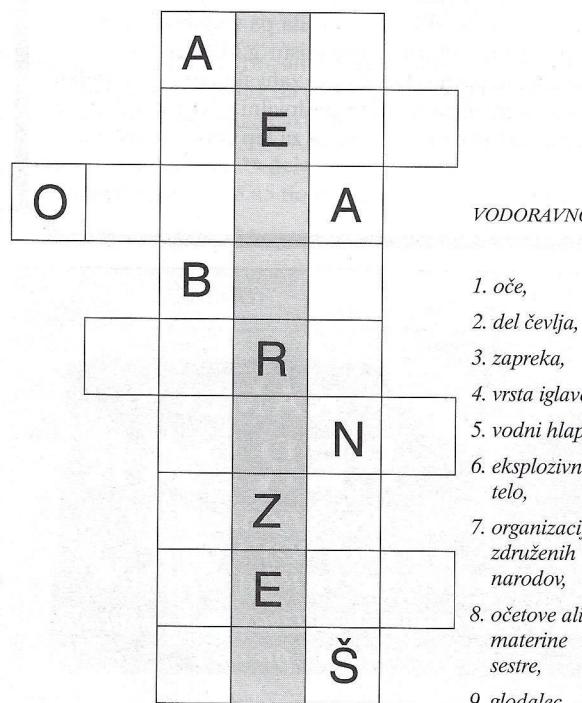

RAČUNAL, OBLIKOV, MATEVŽ BOKALIČ	STROP	ZLATA OBČAJNO PLAVA V AKVARIJU	KAJAK ALI BOB ZA ENEGA TEKMO- VALCA	IVAN CANKAR	PRAVI MERI 90°				NAŠA PISATE- LJICA (SVETLANA)	POGREŠEK	SPLETNA KLEPE- TALNICA	ALENKA TETIČ- KOVIČ	
					PEVEC PREĐIN	SLADKO- VODNI KRAPOVEC							
PREVE- RITEV REŠITVE ENABE								PEVKA ŽNIDARIC SLADKO- VODNA TRSKA					
UMORJENI AMERIŠKI PREDSED. (ABRAHAM)							SOSENJI PLANET POKRIT PROSTOR ZA ORODJE				DRŽAVA NA JZ ARABIJE	STRAH PRED ODPRTIM PROS- TOROM	
ŠVEDSKO IME FIN. MESTA TURKUJA			PONOVNA IZVOLITEV										
MEDNA- RODNA SMUČAR. ZVEZA				ITAL. JADRAN. LUKA ANTON ASKERC					OSKRBA BOLNIKA KMETJE GA TROSUJO PO POLJU				
MORJE MED CELINAMI					GL. MESTO ANTIČNE DRŽAVE V MALI AZIJII SREDSTVO, POMAGALO KI ODVAJA ZA RAČU- URIN								
KAJAKA- ŠICA MALI				ATENSKI ZAKONO- DAJALEC						GOTOVČEV OPERNI JUNAK GL. MESTO BANGLAD.			
				IRENA AVBELJ		MAROŠKO MESTO, KI GA JE PORUŠIL POTRES	ZIMSKO ZODIAKAL. ZNAMENJE	R(L)Jeka			DO, RE, MI, ? 2601 m VISOK VRH V JULIJUH		
				BOB DYLAN									
				ŠTEVILLO, S KATERIM ZAČNEMO ŠTETI			VZDEVKE PEVCA JANEZA ZMAZKA	ŠVEDSKI AVTO SREDINA RIMSKEGA MIESECA	NOČNO POPIVANJE PLOŠČATA MORSKA IGRA				OBRAMBNI IGRALEC PRI IGRAH Z ZOGO
				PRIPADNIK NARODA V SREDNJI AZIJU							NEŽEN GUG		
				STARO- GRŠKI EP					PREDNJI DROC PRI VOZU				
				SLADOLED V TULCU					BOLEZEN, KI JO ZDRAVIMO S KEMO- TERAPIJO				

LAHKA KRIŽANKA

(Z VSE SORTE POPUSTI)

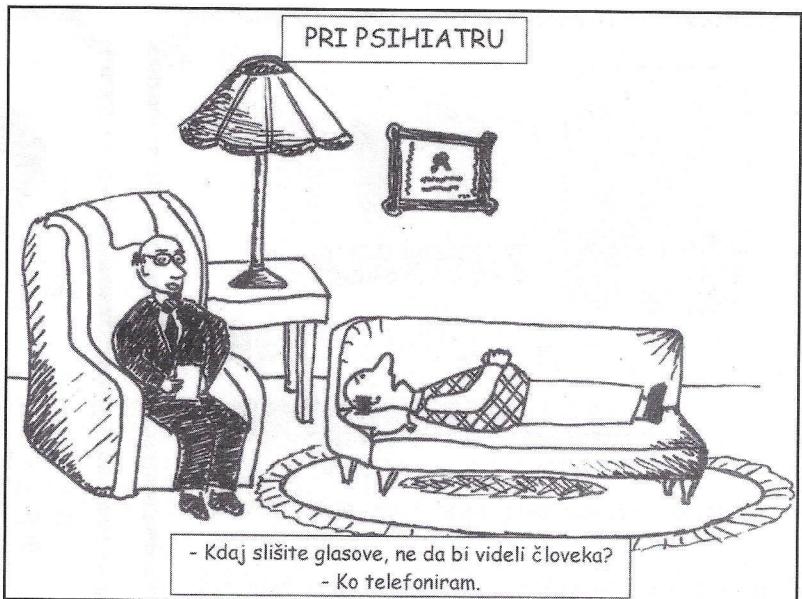
Rešitev v poudarjenem navpičnem stolpcu bo povedala, kaj je trenutno največji mednarodni problem.

KVÍZ

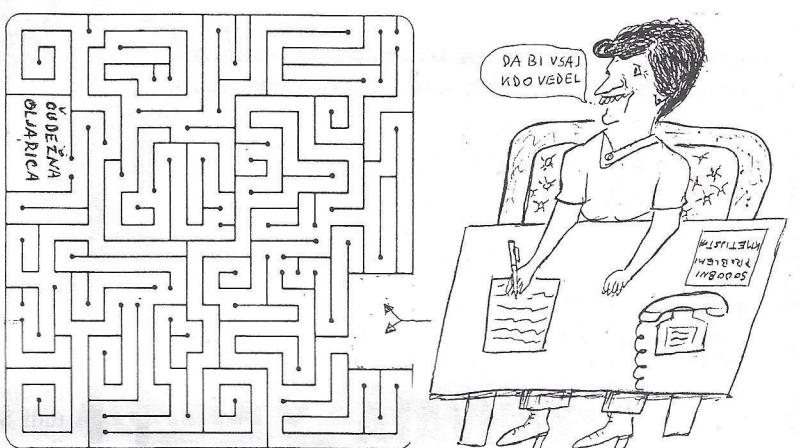
1. Kje so najlepši lehnjakovi slapovi v naši občini?
    - a) na potoku Kosca
    - b) na potoku Bukovica
    - c) na reki Temenici
  2. Kaj izhaja iz mineralne vode, ko odpremo steklenico?
    - a) kisik
    - b) dušik
    - c) ogljikov dioksid
  3. Koliko kvadratnih metrov obsega ar? .....
  4. Kateri poklic je opravljal sv. Krištof?
    - a) brodarski
    - b) krojaški
    - c) pekarski
  5. Kam prištevamo morske pse?
    - a) med zveri
    - b) med ribe
    - c) med plazilce
  6. Kje imata sotoče potoka Višnjica in Stičnica?
    - a) v Rupah
    - b) v Vodotučinah
    - c) na Rogovili
  7. Kolikšna je povprečna temperatura naših izvirov? .....

REŠITVE IZ PREJŠNJEGA KVIZA: 1. a, 2. Snežnik, 3.c, 4. v juri, 5. b, 6.b, 7.b

POMAGAJTE, DOBRI LJUDJE

Gospa Milena, direktorica Kmetijske zadruge in cenjena sodelavka pri Klasju, podnevi in ponoči in še vmes razmišlja, kako bi pomagala obubožanemu kmetijstvu, ki ga pestijo vse sorte težave, najbolj pa podražitve pogonskega goriva. Nedavno je zvedela, da pri nas na skrivnem kraju raste čudežna oljarica visoke rodnosti, ki daje nafti podobno olje. Kdor ve za rastišče te rastline, naj nariše pot do nje. Gospa Milena mu bo stokrat hvaležna.

SMEŠNICA

Ženska pride k zdravniku in začne: »Gospod zdravnik, glava me bolí, v prsih me zbada, želodec se mi obrača, v sklepih me trga, kar naprej sem prehlajena, križ me bolí, žolčni kamni se mi delajo, krčež žile imam in kar naprej se mi dela črno pred očmi. Kaj pravite, katere bolezni imam?« Zdravnik se globoko zamišli, potem pa reče: »Veste razmišljam, katere bolezni nimate.«

DOPOLNJEVANKA

Na prazne črte vpišite pridevnik, ki pristaja vsem trem samostalnikom.

„življenje

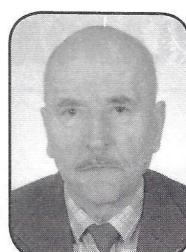
„ovratnica

.. dnevi

DOPOLNITE PREGOVORE O ZVONOVIH

1. Da resnica se spozna, je treba slišat oba ..... .
  2. Po toči ..... je prepozno.
  3. Vsega ni treba obešati na veliki

Tvoj dom brez tebe prazen je,
samo spomin lep nate
nam moči bo dal,
da na naših sрcih večno boš ostal.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

FRANJO BONČINA

Malo Hudo 5, Ivančna Gorica

Na njegovo zadnjo pot smo ga pospremili v nedeljo, 23. oktobra, na pokopališču v Stični.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, Društvu upokojencev, Krajevni organizacija Rdečega križa Ivančna Gorica in Lovskemu društvu za izrečeno sožalja, podarjeno cvetje in sveče.

Posebej se zahvaljujemo osebju Kliničnega centra Ljubljana in osebju Zdravstvenega doma Ivančna Gorica za vso skrb v času bolezni.

Posebna zahvala gospodu župniku Jožetu Kastelicu za lepo opravljen pogrebni obred in mašo. Iskrena zahvala nekdajnim sołdavcem SŽ VPO Novo mesto in delavcem SŽ VPO Ljubljana za izrečeno sožalje, govor, cvetje in sveče. Zahvaljujemo se tudi mladim pevcom iz Šentvida za ganljivo petje in Perparjevim za oskrbo pogreba. Najlepša hvala družini Sever iz Ivančne Gorice za vso pomoč in izkazano skrb v času njegove hude bolezni. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Niti zbogom nisi rekel,
niti roke nam podal,
le trudne si oči zaprl
in v večnost se podal.
Življenje celo si garal,
vse za dom, družino dal.
Sledi ostale so povsod
od dela tvojih pridnih rok,
zato ne bomo te pozabili
za vedno v srcu te ohranili.

ZAHVALA

V dopolnjem 67. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, brat in dedek

JOŽE ZAJC

s Sel nad Višnjo Goro 12

Z žalostjo v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sovačanom in številnim znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalja, darovali cvetje, sveče, za svete maše in cerkev.

Iskrena hvala gospodu župniku Boštjanu Modicu za lepo opravljen cerkveni obred, cerkvenim pevcom in Šentviškemu pevskeemu zboru za ganljivo zapete pesmi, Perparjevim, gospodu Pavlu Grozniku za ganljive poslovilne besede ter gospodu Miklavčiču. Prisrčna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoči vsi njegovi

Ko zadnja solza se utrne,
ko večni mrak oči zagrne,
končano tvoje je trpljenje,
zdaj čaka te le še vstajenje.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani in bolčeči izgubi dragega sina, brata in strica

NACETA SELANA

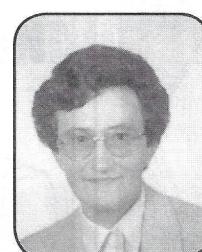
(13. 5. 1955 – 18.10. 2005)

iz Hrastovega Dola 5

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za izrečeno sožalja, tolažilne besede, darovano cvetje, sveče ter darove za svete maše in cerkev. Hvala gasilcem iz Hrastovega Dola za organizacijo in izvedbo pogreba ter članom drugih gasilskih društev, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Hvala Ivanu Kastelicu za poslovilni govor, v katerem je lepo opisal delo in življenje pokojnika. Iskrena hvala gospodu župniku Stanetu Kerinu za vse molitve in lepo opravljen pogreb. Hvala tudi pevcom za lepo petje, Perparjevim in onkoloskemu institutu H1 Ljubljana.

Žalujoči: mama, brat Ciril,
brat Andrej z družino,
sestri Anica in Jožica z družinama

ZAHVALA

Zapustila nas je draga žena, mama, babica, sestra in teta

ANA GAŠPERLIN

roj. Zupančič z Bojanjega Vrha 2
po domače Štrohnova Ani

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje in sveče ter prispevali za svete maše in dober namen. Iskrena hvala za izrečeno sožalja, podporo in pomoč v težkih trenutkih. Hvala gospodu župniku in pevskemu zboru za lepo opravljen pogrebni obred ter Perparjevim za spoštljivo opravljene pogrebne storitve.

Žalujoči vsi njeni

Jesen se pisano obleče
in zažari od tihe sreče,
dopolnjena je časa mera,
bogata je življenja bera –
slovo pa vendarle boli,
ker tebe več med nami ni ...

ZAHVALA

V 91. letu starosti je sklenila svoje zemeljsko življenje dra-
ga mama Bertka

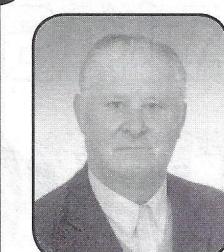
MARJETA KASTELIC

iz Velikih Pec 19

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste se prišli posloviti od pokojne mame. Hvala dr. Davorinu Kastelicu za sočutno razumevanje v njenih zadnjih dneh. Iskreno smo hvaležni gospodu Jožetu Koželu za opravljeno pogrebno mašo in ganljive besede. Hvala tudi Šentviškim slavčkom ter Perparjevim.

Prisrčna hvala pa tudi vsem, ki boste mamo Bertko ohranili v spominih in molitvah.

Njeni domači

Tiho, mirno si zaspal,
odšel v kraj, od koder te ne bo na-
zaj.
Ne solza ne bolečine na koncu ni,
ostaja le praznina, ki boli.
Življenje celo si garal,
vse za dom, družino dal.
Sledi ostale so povsod
od dela pridnih otrok.

ZAHVALA

Ob smrti moža, očeta, tasta in starega ata

JOŽETA KOVĀČA ST.

iz Malih Les 9

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovanem cvetje, sveče, svete maše in dobre namene za cerkev.

Posebej hvala gospodu župniku Tonetu Humarju za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem za prelepoto petje, gasilskemu društvu Krka, Perparjevim ter gospe Nataši Uršič za poslovilne besede. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Njegovi domači

Naj še takoj zatrdo naše je pričakovanje,
pa se zgodi, da hip pričakovati je nepričakovani,
ko pride.
T.S. Eliot

ZAHVALA

V 91. letu starosti je umrla mama

NADA GOLF

iz Velikih Češnjic

Iskrena hvala za vašo pozornost, izrečena sožalja in darove, ki ste jih namenili v njen spomin, sosedji Tjaši za zadržano Tišino.

Hvala vsem, ki ste se poslovili od nje doma ali jo pospremili na njeni zadnji poti ter poskrbeli za lep pogreb. Posebej se zahvaljujemo gospodu Koželu za obiske in zakramente ob prvih petkih ter za pogrebno sveto mašo.

Nada z družino

Ob nenadomestljivi izgubi ljubega
moža, očija, sina, brata in strica

ANTONA KOŠČAKA

iz Dedenega Dola 25

se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše ter sprevod na zadnji poti. Zahvaljujemo se PGD Višnja Gora za svečano izveden pogreb ter g. Jožetu Grošu za poslovilne besede. Hvala tudi g. Pavlu Grozniku za ganljive besede ob slovesu, zahvala pa velja tudi cerkevnemu pevskemu zboru in organistu g. Miljanu Jevnikarju za lepo zapete pesmi. Posebej se zahvaljujemo g. župniku Boštjanu Modicu za sočuten poslovilni govor v cerkvi ter g. Stanku Kastelicu in g. Novaku za lep cerkveni obred.

Vsi njegovi

POGREGNE STORITVE
Perpar Janez s.p.

VSE POGREGNE STORITVE NA ENEM MESTU.
DOSEGLOJIVI 24 UR NA DAN.

041/785-113   041/647-380

KAMLES PERPAR

- NOVI NAGROBNI SPOMENIKI
- KLESANJE IN OBNOVA ČRK
- UREDITEV IN OSKRBA GROBOV

STANKO PERPAR, Zaboršt 16, 1296 Šentvid pri Stični
GSM: 041/43 66 64

Siva stran

Kaj in kako so pisali pred sto petdesetimi leti

KDO ČE ŠNUPATI?

»Dragi čitatelji, čez eno reč vam moram potožiti, katera je enako žalostna, kakor ostudna.

Pet let bo preč, ko sem se z mojem možem poročila, ino nikda ne bi verjela, da se bode moj mož v tako kratkem času, tako dalje spozabil, druge reči više štimati, kak mene.

Joj, kdo prenese, kaj jaz vboga prenesti moram. Moj mož šnupa tabak. Dasiravno je on še u najinih zarokah šnupavcem jako suproten bil, in meni, ki šnupavce po nobeni ceni terpeti ne morem, obljudil, de se tega nesrečnega praha nikda lotil ne bode. A sešel se je s takim tovarši, ki so mu šnupke ponujali, ino prej, kak sem se sirota zavedla, že je tobačnica tu bila; iz kraja še skrivelj med pismami, potem očitna na mizi. Kaj sem od te dobe zavolj tega šmentanega šnupanja prestala ne morem vsega povedati. Pišem, de bi moja beseda mladenčem, ki še ne šnupajo, tolikan pomogla, da se te gnušobe ne lotijo in tako svojim bodočim ženam al gošnjom življenju polajšajo.

Šnupavci so še huji od tobakajcev. Res da tobakajcem usta smerdijo,

vonder se temu še pomagati zna, če se usta z vodo dobro sperejo, tudi dimnat zrak se lože prezrači, de drugih pluča preveč ne terpijo.

Šnupavcem kukajo iz nosa koker eni črni červiči drobtine tobaka, ki lezejo večkrat brez njegove vole na ustnice, brado in belo srajco pod vratom. Za vsakega nešnupavca so gotovo stud in gab. Oj kakšna muka je za mene, kadar me mož z jenim poljubom zvezeli želi. Žalostno in ostudno. Na smeh me vleče kada vidim prijatle, ktere moj mož objemati in poljubljati načinjo. Zvijajo se in trgajo stran, de se totoj nevarnosti izmuznejo. Ako to nije mogoče, se z mežečimi očmi in nakremženimi ustmi udajo. Oj kaj bode, če moj šnupavec veliko starost učaka, prevboga sirota jaz.

Moj mož vsak dan toliko zašnupa, koliko moje najmlajše dete za živež porabi, to je tri srebrne krajcarje. Ako bo dočakal sedemdest let, bo to zneslo 720 zlatov. Vse to bo s svojem umazanem nosom posrkal. In koliko denarja vrh tega pomenete še za rute s katerimi si smrdljivi nos briše. Kadar je na tesnem z denarjem, morajo vse sukne, vse hlače na svitlo – vsak že-

pek obrne, dokler zadnji krajcer ne stakne. Potem pa hiti v tabakerijo, da mu nos prej ne odpade.

Ako gre po svojih opravilih od doma in pripeti se, da je tobačnico pozabil s seboj vzeti, oj kaj je to za ena nesreča in vzdihvanje. Vonder, če zagleda soseda, še tako gerdega vmažanca, tobačnico iz žepa vleči, oj kako po-mekuje z očmi in migi z nosom in kako srečen je, če se tabak tudi nje-mu ponudi.

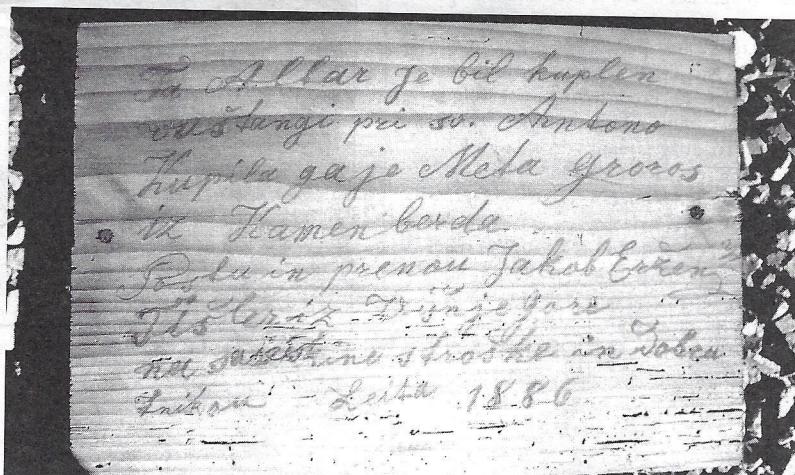
Meni se čini, de kdor obilo šnupe poserka, nima več svoje vole in je nesrečen. Moj večkrat pravi, de je brez voha in okusa. Oj kako ga razkači, kada mu pak velim, de je to od njegove šnupe; veli, de mu nič ne privošim. Šnupavci naglo proti krtovi deželi koračijo.

Ko bi po mojem bilo, bi vsa dekleta vkljup stopila in nobena ne bi za moža šnupavca vzela.

Ti slabici se bahajo, de so močnejši spol, zraven pa tako majhnega dela svojega života, kakor je nos, vkrotiti ne morejo. Oj, nesrečna šnuparska kuga.«

Iz Drobčin - leto 1851

VSAKA SLED PRAV PRIDE

Deščica z drobnimi, a nadvse zanimivimi podatki iz devetajstega stoletja

Ta altar je bil kuplen

vuštangi pri sv. Antonu

Kupila ga je Meta Groros

iz Kamenberda.

Postau in prenovu Jakob Eržen,

Tišler iz Višnje Gore

na soseskine stroške in dobru zniku

Lejta 1886

Kdo je napisal to zanimivo sporočilce, lahko le ugibamo; morda župnik, morda cerkovnik, najverjetneje pa višnjegorski »tišler« Eržen. Iz sporočila lahko zvemo poleg podatkov o oltarju še marsikaj drugega. Predvsem sta zanimivi pismenost in izrazne sposobnosti tedanjih preprostih ljudi. Priimek Groros je nekolič nenavadjen; morda je pisec misil na priimek Garvas. Tudi beseda zniku je nerazumljiva. Verjetno gre za kak »tišlerski« izraz. Hvala neznanemu poročevalcu. Tudi mi poskrbimo za podobno veselje zanamcev.

Pri prenovi cerkve so se pokazale tudi lepe freske in napis, ki doslej še niso bili razvozani. O tem morda ob kaki drugi pričnosti.

Kje so tiste vodice, ki so včasih bile

VODA V RUPAH

Rupa je vodno ime. Z njim označujemo vodni vir s povsem določenimi lastnostmi. Vse doslej preučene vode s tem imenom imajo bolj ali manj izrazite naslednje značilnosti:

- voda prihaja na površje skozi večjo odprtino (rupo) v zemlji,
- izvir ni stanoven, zavoden predvsem ob večjem dežju,
- v okolici so še drugi manjši izviri, ki se pokažejo le ob večji povodnji,
- pretežni del vode odteče dalje po površini, nekaj pa jo ob presihanju rupa vrška nazaj,
- v okolici rupe je vselej nekaj ravninskega sveta s kraškimi potezami.

Glavna rupa je zaščitenega z ograjo, okolica pa močno zaraščena. Množinsko ime Rupe pove, da je v okolici več bruhalnikov in požiralnikov.

Vse te značilnosti v polni meri veljajo tudi za vodni pojav v stiških Rupah. Ime ima v pričujočem primeru širok pomen. Z njim namreč označujemo tri stvari: vodni vir, predel v okolici vira in zaselek v okrilju naselja Stična. Mi se bomo kajpak posvetili predvsem vodi.

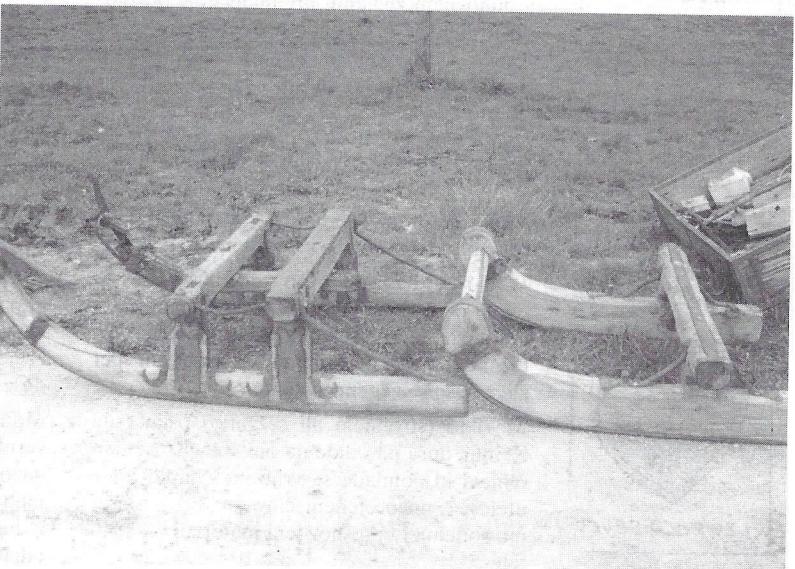
Starejši Ruparji vedo povedati, da so bile njihove rupe nekdaj bolj vodnate in bolj zanesljiv vodni vir kot danes. Tam so ljudje napajali živino in prali perilo, zlasti pozimi, ko je bila v rupah voda toplejša kot v površinski Stičnici. Nekdaj so okoličani po obnašanju vode v rupah napovedovali tudi vreme. Ob veliki povodnji je voda kar na celem prebijala travnato rušo in pod pritiskom brizgal v zrak; pri tem so »gejzirji« večkrat presegli polmetrsko višino. Ob takih priloenostih je voda naplavila veliko človeških ribic. Lojz Culjkar iz Rup je pred dobrega pol stoletja eno samo jutro naštel devetnajst nasedlih živali. Danes so ti pojavi vedno redkejši in slabotnejši. Kaj hočemo: še en dokaz, da se svet naglo spreminja.

L S

IZ ZAKLADNICE NAŠIH DOMOV

Dragi ljubitelji naše domačije. Zadnjič sem zlezel pod skedenj in privlek na plan novo etnološko starino. Tokrat vam je dán v prepoznavanje delovni pripomoček, ki so ga naši predniki rabili le v enem letnem času. Ta čas bo zanesljivo nastopil že prav kmalu. Upajmo, da bo letos narava dala dovolj bele podlage, po kateri so nekoč drsela taka in podobna prometna sredstva. Oglasite se z odgovorom in ostanite zvesti sodelavci našega kotička.

Klasjev Polde

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA

vam nudimo:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta lokacijska dokumentacija po starih predpisih
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja Najdete nas na Taborški cesti 3 v Grosupljiju in po telefonu (01) 781-03-20 ali (01) 781-03-28

"SEVERNA" STRAN

* ZA DOBRO VOLJO *

ZAKAJ SE JE MORAL GROF PO LOVU »PREGVANTAT«

Grofje so večinoma imeli graščino in dosti zemlje okoli njih. Tudi plemenita iz naše zgodbe je imel toliko svetja, da je imel po takratni postav pravico do lastnega lova. Imenitnik je pogosto hodil na lov, vsako jesen pa je priredil obsežen lovski pogon. Na njem so poleg grajskih čuvajev sodelovali tudi lovci iz sosednjih lovišč. Pri tem so kot gonjači pomagali tudi tlačani. Po uspešnem lovju je grof na jasi v gozdu pri-

redil gostjo s pečenim jelenom in vinsko kapljico iz grajskih kleti. Za grobo obtesano mizo se je našopiril grof, okoli njega pa so posedli lovci in gozdarji. Malo proč so se na drevesne štore namestili tlačani in pozljivo gledali proti mizi, od koder je včasih priletela na pol obrana kost.

Tudi tisto leto je bilo že vse pripravljeno za veliko gostjo, grofa pa od nikoder. Končno je iz gozda stopil grajski oskrbnik in se nameril naravnost k tlačanom.

Dobro si jih je ogledal, nato pa ukazal tistemu z najlepšimi hlačami, naj mu sledi v grmovje. »Sleci,« je ukazal. Tlačan je kajpak ubogal in mu izročil hlače. »Glej da boš tiho, sicer ...« mu je požugal oskrbnik in mu vrgel petaka. »Sedaj pa izgini.« Čeprav je bil brez spodnjic, je gonjač za ovinkom še malo postal in videl, kako je grof prilezel iz grmovja in si pretaknil hlače.

Sele čez leta je prišlo na dan, kaj se je bilo primerilo. Pred dnevi so divji lovci obstrelili divjega merjasca. Na pogonu je razjarjena žival planila naravnost proti graščakovemu stojišču. To se je zgodilo tako nepričakovano, da je gospod komaj utegnil prijeti za močno hrastovo vejo in se potegniti kvíšku. Razkačeni veper je toliko časa krulil pod drevesom in kazal čekane, da so kričecemu grofu skoraj že pošle moči. Stvar se za bingljajočega grofa ne bi končala dobro, če ne bi s sosednjega stojišča prihitel oskrbnik in pononal zverino.

Natleh je grof ugotovil, da v njegovih hlačah nekaj ni v redu, oskrbnik pa je začutil čudne vonjave. No, kaj je sledilo, pa tako že veste.

Grofa ljudje niso porajtali zaradi njegove oholosti, zato so si še dogo potem z veseljem pripovedovali štorijo o tem, kako se je po lovju »pregvantat«. Morda so si tudi kaj izmisli in dodali, vendar jaz pri tem nimam nič zraven.

L S

NENAVADNA DOMISLICA

Delovni pripomoček, ki ga kaže podoba, sem najprej nameraval uporabiti kot etnološko uganko, a sem si premisil, ko sem zvedel, da je bil narejen s prav posebnim namenom. »To je jarm za vprežno živino,« boste rekli, »nič posebnega«. Pol vašega odgovora je prav, pol pa ne. Na sliki je res jarem, vendar ne za govedo, temveč za pasjo vprego. Pred dobrega pol stoletja ga je naredil Jože iz temeniške doline. (Ime ni pravo – izmisli sem si ga na željo izdelovalca). Jože je namreč v mladih letih nekje prebral, da se visoko na severu ljudje redno vozijo s psi, pa je še sam poskusil. Pri hiši so tedaj imeli dva močna in igriva psa. Jože jima je vzel mero, nato pa v ocetovi delavnic izdelal primeren jarem. Psi sta z veseljem sodelovala, ko ju je vpregel v sanke in je šlo čez drn in strn. Tudi žito je kdaj zapeljal v mlin. Vse to je delal bolj na skrivaj – bal se je očeta, ki ni bil preveč navdušen nad sinovo novotarijo. Ko se je domiseln mlađenč pasjega pogona naveličal, je pripomoček romal na podstrešje in tam obležal vse do današnjih dni. Zanimivo, česa vsega se ljudje domislimo.

L S

TICE, DUŠE IN »ONI SVET«

Že površen pogled na slikario z vaške situle, priobcene v prejšnjem nadaljevanju, nas prepriča, da so imele tice veliko in posebno vlogo v duhovnem življenju prednamev v prazgodovinskem času. Številni sledovi, segajoči celo v naš čas, pa pričajo, da so pernati krilatec tudi pozneje imeli vidno mesto v naravoverju naših prednikov. Ti so že v prazgodovinski dobi, recimo pred več tisoč leti, verjeli, da je človeško bitje iz dveh sestavin: iz minljivega telesa in iz nemlinjive duše. Telo po smrti zgori ali strohni, duša pa gre na oni svet. Od tu dalje pa je bilo več nazorov in kombinacij:

1. Telo se z dušo ponovno snide na onem svetu. Ta pogled je pripeljal do sežiganja pokojnih. Sežig je namreč omogočil, da se je pretežni del telesa dvignil v nebes in se tam spet zlil z dušo v večnem življenju.

2. Telo (strohnelo ali sežgano) ostane na Zemlji, duša pa odide na oni svet. Ko se tam obnovi in pomladí, se vrne na Zemljo in se utelesi v novorojenem človeku. Pri utelešenju sodelujejo presnovljeni materiali odmrlih teles.

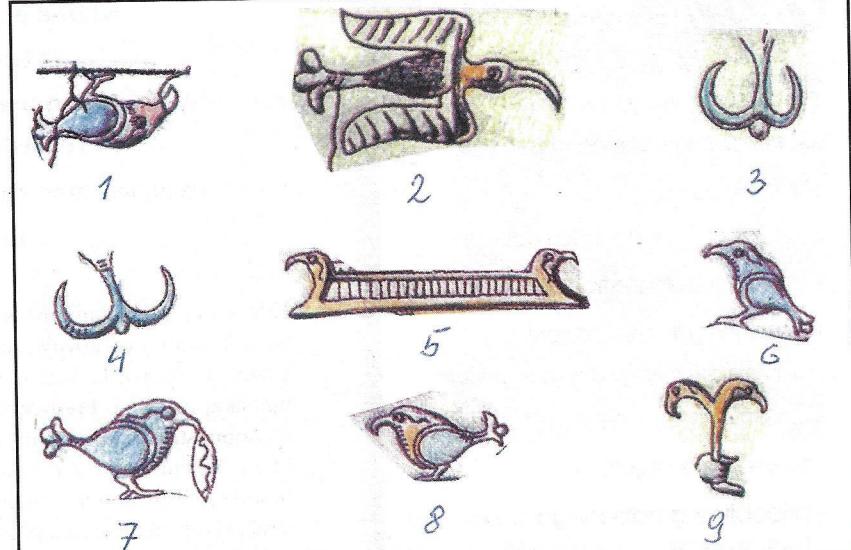
3. Zemeljski ostanki (torej telo) so po smrti nepomembni. Duša odide na oni svet in tam večno biva le v duhovnem (nematerialnem) stanju. Spomnimo se znamenitega reka: »Nič ne boš nesel s seboj!«

Kdor kaj več razmišlja in preudarja o svetu in življenju, bo spoznal, da so posamezne vsebine vseh treh pogledov na nek način še vedno aktualne. Kažejo se v vse bolj razširjenem upepeljevanju pokojnikov (čeprav zdaj bolj iz praktičnih kot duhovnih nagibov). Blizu je tudi nazor o reinkarnaciji. Druga razlagava vsebuje elemente današnjega materialističnega pojmovanja evolucije v naravi. Tretja varianca pa nas v marsičem spominja na prvne krščanstva, temelječe na začasnosti zemeljskega življenja in na enkratnem utelešenju večne duše.

Mnoga znamenja kažejo, da je med naravovernimi prednanci dolgo časa prevladoval nazor, omenjen pri 2. točki. Po tej razlagi je med nebom in zemljo tekel živahan promet z dušami. Poenostavljen in malce cinično bi lahko rekli takole: stare duše gor, mlade pa

dol. Tu moramo vsekakor vključiti pojma velika tica in mala tica. Velike tice transportirajo z zemeljskimi grehi obtežene duše iz umrlih teles na oni svet, male tice pa poskrbijo za primeren dotok mladih dušic v novorojena človeška bitja. Nekaj

tega se kaže že v prizorih na vaški situli, nekaj sledi o tem pa lahko zaslutimo tudi v današnjem času. To so krušne tičke, posamezne ali na poprtnikih, iz božičnega in novozgodnjega časa. O tem bo tekla beseda v prihodnjih nadaljevanjih.

Na svatovskem sprevodu, ki ga kaže podoba na vaški situli, je več malih tic, prinašalk življenja, in le ena velika tica, odnašalka duš pokojnih na oni svet (št. 2). To lahko razumemo kot poročno voščilo mladoporočencem: »Veliko novega življenja in malo smrti«. Dvoglave tice, ki so tudi na sliki (5 in 9), imajo poseben obredni pomen. Te bomo podrobnejše preučili ob drugi priložnosti.